URALITA
no és un assaig;
és quelcom definitiu

LA PUBLICITAT

ANY L.—NUM. 16,998.—PREU: 10 CENTIMS
BARCELONA, DISSABTE, 29 DE SETEMBRE DE 1928
REDACCIO I ADMINISTRACIO, PLAÇA DE CATALUNYA, 3.—TELEFON 14014
TALLERS D'IMPREMTA: CARRER BARBARA, 11 I 13.—TELEFON 19683

Confiteria i Pastisseria
RAMBLA DE CANALETES 9 I 11
CARRER DE MALLORCA, 307 I 309
PLAÇA DE SANTA ANNA, 1
BARCELONA

CRONICA

Un equip d'heroïs

La cosa que m'espanta més és la por; talment sobrepuja en horror tots els altres accidents, diu Montaigne, i les víctimes del "Novedades", de Madrid, com tantes d'altres víctimes del pànic, confirmen ben tristament la seva dita. Cap altre sentiment deixa l'home tan indefens contra els impulsos de l'instint com la por, cap altre desordre de l'esperit el redueix tant i el fa tan lamentable. La por és un factor importantíssim de la nostra economia moral; no és gloriosa, però és profundament humana, i legítima com l'amor. Els codis la respecten; els legisladors han admès en tots els temps el possible fracàs momentani de les facultats de l'ànima davant d'un fet determinat, n'han previst les conseqüències i han donat als pacients d'aquesta malaltia passatgera armes per defensar-se de les seves conseqüències.

Contra aquesta malaltia moral, la societat hi ha oposat sempre la valentia; contra la ruïna temporal de l'esperit ha exalçat la fortalesa i el control de totes les potències de l'ànima. El valor és la virtut armada amb armes resplendents; el valor s'ha fet gloriós, els codis no el prevenen ni l'exigeixen; els pobles, però, el canten i la història el perpetua en escenaris adequats. El valor és un element preciós que viu latent sota aparences mesquines; és com el ràdium: els seus efectes són meravellosos, però per obtenir-ne una quantitat insignificant calen tones de material humà.

La societat ha procurat sempre estimular-ne la producció; generalment ha confiat aquesta delicada operació als moralistes; en determinats períodes, com ara, s'ha refiat més dels higienistes, dels gimnastes i dels esportius. Darrerament, sobretot, l'esport ha guanyat molt de crèdit en aquest aspecte. La intenció és saludable, però demostra una confusió perillosa: la del valor amb la de la pugnacitat. Justament el valor veritable comença quan la pugnacitat falla. L'esport, pràcticament, va orientat a la lluita; la realitat, però, s'encarrega de demostrar ben sovint que el millorament moral no correspon, ni de bon tros, a la capacitat muscular.

Els millors soldats de la gran guerra no foren els atletes ni els futbolistes, sinó els homes de carrera i els de professions intellectuals; la catàstrofe de Madrid ens ha donat un altre exemple impressionant. Uns músics obscurs, gent pacífica de natural i per tradició, persones aparentment depauperades moralment pel contacte d'atmosferes corrompudes, homes de professió sedentària, de sensibilitat emmetzinada, són els que han fet alguna cosa que em sembla senzillament heroica. Situats entre la foguera que començava amenaçadora i un públic a punt de desmoralitzar-se, tot i coneixent el perill que tenien al damunt, n'hi hagué prou perquè el mestre agafés la batuta i el cornetí engegués les primeres notes d'una composició qualsevol perquè tots els homes de l'orquestra seguissin tocant fins que l'onada de foc els feu caure els instruments de les mans. Molts d'ells n'han sortit ferits; tots hi han perdut les eines de la professió; encara, però, pogueren ajudar al salvament del públic, enfollit per la por.

Reconeixem i admirem els actes de valentia, de generosa abnegació que tant abundaren en aquells moments terribles, però l'actitud d'aquells homes modestos, cohesionats per una disciplina ben fràgil (alguns eren suplents), que donaren l'alè dels seus pits fins a l'últim moment, amb perill de la vida, només per deturar els estralls del pànic, és un gest de caritat heroica. Cap d'aquells homes deu practicar un règim de massatge intensiu, ni un sistema de dutxes ben regulat, ni deu conèixer altre esport que el dòminó en algun recó de cafè ple de fum de tabac; els seus únics exercicis físics habituals deuen ésser els que la digitació de l'instrument els imposa; les seves excursions eren de casa a alguna orquestra encofurnada passant per sota les taules d'un escenari, i no obstant, ells han fet el gest més noble, més elegant i més heroic d'aquella nit espantosa. Quina copa seria prou bona per aquest equip d'herois?

CARLES CAPDEVILA

Revolta de leprosos

A Kota-Radja, al nord de Sumatra, una colònia de vint-i-nou leprosos, rebels a tots els esforços fets per arrencar-los de la mort, van atacar a ganivetades i a cops de llança el sotscomissari del districte, que hi havia anat acompanyat d'una escorta militar, per veure d'apaivagar-los amb bones paraules.

Els soldats, per defensar-se, hagueren de fer ús de les armes, i resultaren deu leprosos morts i alguns de [illegible]

L'AFER DELS OPTANTS HONGARESOS ES RESOLDRA A NIÇA

Bucarest, 28. — El ministre de Negocis Estrangers ha informat als seus collegues de Gabinet que el dia 15 d'octubre vinent es reuniran a Niça les delegacions romanesa i hongaresa, per a solucionar pràcticament la qüestió dels optants.—Fabra.

Dos-cents milions d'arbres

Mussolini ha declarat que per al millorament general del territori italià calia plantar dos-cents milions d'arbres. Tots els serveis agrícoles d'Itàlia han estat requerits d'organitzar tan aviat com puguin, la manera de proporcionar aquests dos-cents milions d'arbres per a repoblar els Apenins. Per aquesta empresa seran comprats una gran quantitat d'arbres novells a d'altres països.

EL RECORD DE LA TRAVESSIA TRANSATLANTICA

Toronto, 28. — El paquebot de la Companyia Canadà Pacific, que ha arribat aquest matí, ha establert un nou rècord, transportant correu postal entre Londres i Toronto en dues setmanes.

El mateix paquebot que féu escala ahir a Quebec, havia reduït en tres hores el rècord de la travessia entre Liverpool i Quebec, per Saint Laurent.—Fabra.

UN RECO DE JARDI DE MONTJUICH SOTA LA FONT DEL GAT

Venizelos a París

El cap del govern grec, parla amb els periodistes

Venizelos, a París, d'arribada de Roma, ha volgut ésser interrogat. Ha convocat els periodistes parisencs i els ha rebut en un salonet de l'hotel de l'Avinguda Hoche. Venizelos, diuen alguns periodistes, es torna jove; darrera els vidres clars dels lentes, li espurneja la mirada. Ni el dengue, ni les abraçades feroces de Mussolini, no li han deixat rastre aparent.

I'ha dit:

—Aquest matí he parlat llargament amb M. Aristides Briand, després veuré Poincaré. M'entrevistaré amb Sir William Tirrell, ambaixador britànic a França i, si cal, aniré a passar quaranta vuit hores a Londres. De tornada a Atenes, m'aturaré a Belgrad.

—El senyor Marincovitx?, és aci, li hem preguntat:

—No ho sé pas... Jo m'aturaré a Belgrad.

Venizelos ha dit que no sabia si el senyor Marincovitx era a París. Ignorància diplomàtica, perquè tothom sap que el ministre d'Afers estrangers de Iugoslàvia està malalt i fa llit. Venizelos, però, s'ha estimat més dir que no sabia si era a París.

Venizelos ha continuat la conversa una mica nerviós a cada pregunta, gronxant la cama dreta posada damunt l'esquerra i sempre amb una fina defensiva ha repetit el que ha dit a Roma:

—Tots els amics de la pau i, per tant, la França, han d'alegrar-se del Tractat italo-grec. No és una aliança. Es un pacte d'amistat, de conciliació i de regulació judiciària, del qual no pot alarmar-se perquè no va contra ningú. Amb Itàlia, havem volgut lligar relacions anàlogues a les que lliguen França i la Gran Bretanya amb Grècia, d'un segle ençà. No sé pas ben bé que entenen per Locarno balcànic, però estem disposats a signar així que les dificultats tècniques semblants amb Búlgària, amb Iugoslàvia, amb Turquia, amb tots els veïns.

Venizelos s'esquitlla amb genialitats mediocres quan els seus interrogadors el volen portar al terreny de les qüestions concretes: problema de Salònica, règim de ferrocarrils de Gevgeli que el tràfec serbi ha d'emmatllar per sortir a l'Egeu, qüestió iugoslava, etc.

Venizelos és eixerit, però no és franc.

Un periodista li pregunta:

—No fa gaire, quan encara éreu a l'oposició, haveu condemnat sense reticències el conveni concertat entre París i Atenas, referent al deute hellènic de França. ¿Manteniu el mateix criteri? Perquè, de vegades, quan s'és Govern es modifica el criteri sostingut en l'oposició.

Venizelos s'esquitlla. El periodista insisteix, i Venizelos, a poc a poc, respon:

—La meva opinió és la mateixa; però m'inclino davant del fet. Executaré l'acord.

Després d'aquesta manifestació, els periodistes francesos respiren. Cafandaris, riurà per sota el nas en saber que després d'haver-lo acusat de traïdoria i de destituir-lo bruscament com a cap del partit lliberal, el seu "amic" Venizelos, es disposa a executar el protocol negociat per ell.

Un Budha geganti

El tindran a Mogushi, al Japó. Serà el Budha més gran del món. Un potentat japonès, el senyor Okamoto Fisaburo, ha donat cent mil yens per construir-lo. Farà vuitanta peus d'alçària, i serà de ferro i ciment. Serà buit perquè pugui servir de refugi als que vulguin anar-hi a pregar per la salut de les ànimes desaparegudes.

Revisió justificada

S'ha començat a parlar de bell nou, dins els nostres diaris i revistes, del llibre del senyor Vallès i Pujals, "Elogi de Catalunya". I, fenomen curiós, el to dels comentaris d'ara contrasta amb el que van emprar en llurs recensions els redactors de les seccions habituals de crítica literària.

El punt de partença d'aquesta regirada ha estat un article de F. Valls i Taberner, aparegut dins "La Nova Revista". Han seguit els comentaris de J. V. Foix en aquestes planes, i una indicació, dins "La Nau", de certes fonts, força fidelment recollides pel senyor Vallès en el seu llibre. També hem vist, dins "La Nau", unes paraules d'absoluta adhesió als conceptes emesos per Valls i Taberner en el seu article. Probablement, altres adhesions deuen haver sortit, sense que hagin estat obstacle a les manifestacions hostils d'ara, les lloances més o menys entusiàstiques d'abans. Perquè, certament, deuen ésser ben escasses les fulles redactades en català que no hagin elogiat el llibre del senyor Vallès i Pujals, o que, almenys, no li hagin concedit un tracte de benvolença. La pròpia "Nova Revista", que ara ha acollit tan escaientment l'article de Valls i Taberner, va publicar en el número de juny, un elogi sense reserves, signat per J. M. Casasses.

Dins la unanimitat—almenys aparent—de les lloances i de la satisfacció produïdes per l'aparició del llibre del senyor Vallès, hi havia hagut, tanmateix, algunes ràpides veus dissonants. Joan Estelrich, en un discurs, havia poclamat, amb intenció prou palesa, que el polític no ha de fer l'elogi del seu poble amb paraules, sinó amb actes; i F. Valls i Taberner, en un article publicat a "La Veu de Catalunya", s'havia adherit a aquesta affirmació, i havia encara esbossat la crítica que en l'article de "La Nova Revista" ha desenrotllat. Nosaltres mateixos, prenent peu d'unes lletres canviades, damunt les planes de "La Veu", entre Pol i el senyor Vallès i Pujals, havíem intentat, ací, una escomesa que no pogué veure la llum, però que, amplament desplegada, va aparèixer en el número de maig de la "Revista de Catalunya".

Mentrestant, el públic anava exhaurint edicions de l'"Elogi de Catalunya", i el senyor Vallès i Pujals (o els seus amics), prou satisfet del favor del públic, es limitava, i es limita encara, per tota resposta als atacs adreçats contra el seu llibre, a publicar dins "La Veu" totes les recensions elogioses i, sobretot, a donar compte dels progressos sorprenents de la venda. Encara dins "La Veu" del 25, probable resposta a les darreres escomeses, apareix, sota el títol de "L'èxit de l'Elogi de Catalunya", un balanç de la venda de la tercera edició: en dos mesos s'han venut set mil exemplars.

Es un èxit gairebé sense terme de comparança. Es, en conseqüència, un fenomen que mereix ésser estudiat. ¿Quina ha estat la causa?

Valls i Taberner l'atribueix a la suggestió del títol i al prestigi que dóna al seu autor el fet d'haver ocupat la presidència de la Diputació de Barcelona. "Aquests—diu el nostre amic—han estat, al meu entendre, els dos factors decisius de tal èxit". En aquest punt ens sentim, però, decantats a discrepar del seu parer: creiem més aviat que aquests factors deuen haver tingut una influència secundària. En canvi, ens inclinaríem a concedir una influència decisiva a aquests tres factors: 1) la mancança absoluta d'una oportuna crítica, adversa, al llibre del senyor Vallès; 2) el gonflament periodístic de la seva vàlua; i 3) el fet, per damunt de tot, que el llibre venia a afalagar una flaca essencial del nostre poble.

Mancança de crítica adversa. Si, tot just aparegut l'"Elogi de Catalunya", homes de la solvència de F. Valls i Taberner, o de J. V. Foix, haguessin alçat llur veu per dir-ne el que ara n'han dit, el sincer entusiasme dels uns s'hauria trobat cohibit, i el respecte o la timidesa dels altres s'hauria sentit deslliurat. Resultat: que la major part de la crítica que ha estat ditiràmbica, hauria estat discreta, i la major part de la crítica que ha estat discreta hauria estat francament hostil. El mimetisme hauria, com sempre en aquests casos, fet el seu fet. I no s'hauria aturat fins a arribar al públic, una part del qual, influït per la crítica, hauria compartit les seves reserves o les seves increpacions.

El gonflament periodístic. Valls i Taberner ja alludeix en el seu article als "extraordinaris encomis" amb què han parlat de l'"Elogi de Catalunya", damunt les planes de "La Veu", els amics de l'autor. Afegim l'esmentada reproducció sistemàtica de les recensions elogioses, resultat sovint d'aquells "extraordinaris encomis". El cas no és únic; però no és per això menys llastimós: amb el llibre del senyor Carreres i Valls, tan feble científicament, ha esdevingut una cosa semblant.

El llibre del senyor Vallès ha vingut a afalagar una flaca essencial del nostre poble. Aquesta és, al nostre entenent, la principal causa del seu èxit de venda. Sense ella, les exageracions periodístiques haurien aconseguit ben poca cosa. La massa dels "cofois" ha trobat en el llibre la seva justificació: satisfacció collectiva passi el que passi, vanitat patriòtica a la manera d'altri; molts fragments de l'"Elogi de Catalunya" podrien formar una curiosa antologia, que reclamaria el títol de "Manual del perfecte cofoi". Quan Valls i Taberner afirma que el llibre del senyor Vallès "ve a representar una mena de regressió a una de les fases, ja superades, del nostre moviment collectiu", nosaltres no podem menys de preguntar-nos si els fets no desmenteixen la seva afirmació. Per fer un llibre com l'"Elogi de Catalunya"—que escrit amb un altre esperit i en una altra forma hauria pogut ésser útil—s'ha trobat un polític que havia ocupat un dels llocs més enlairats de la nostra jerarquia. Per lloar-lo, s'han trobat plomes a dojo. Per comprar-lo, lectors a milers. ¿Podrem parlar de fases superades?

Respecte a un gran sector de la nostra gent, fóra potser prematur.

FERRAN SOLDEVILA

AQUEST NUMERO HA PASSAT PER LA CENSURA

—I el seu marit?
—Encara trigarà dies a tornar.
—Sí que fa el viatge llarg.
—O, no senyora! si és a treure la cèdula.

L'Anschluss i Bismarck

BISMARCK

La qüestió de l'Auschluss preu cos cada dia més, i se situa entre els problemes de primer terme que hi ha plantejats a Europa. La recent visita dels cantaires alemanys a Viena ha encès els comentaris, i cada país els fa segons les pròpies conveniències, les quals, sovint, ningú sap destriar més malament que els mateixos interessats.

Assistim ara, per exemple, a una gran ofensiva de la premsa francesa contra l'Auschluss. Per què? Amb un criteri excessivament simplista, els nostres collegues de l'altra banda del Pirineu no saben veure en aquesta hipotètica unió sinó un possible augment dels efectius militars alemanys — en homes, naturalment — si una nova guerra es declarava. Creiem sincerament que obliden altres termes del problema, molt més importants.

No per estar políticament separats deixaren d'unir-se militarment alemanys i austríacs l'any 1914. Si demà esclatava un altre conflicte, no seria una simple frontera geogràfica el que separaria llurs exèrcits. Ben al contrari. Si per altres camins no haguessin pogut satisfer llurs legítims desitjos d'unió, no tindria res d'extraordinari que acabessin per confiar a les armes el dret de disposar lliurement de si mateixos. Qui podria admirar-se'n?

El fet que el Tractat de Versalles faci aquesta unió pràcticament impossible, per molt de temps almenys, no és tampoc un argument que pugui esgrimir qui — com els diaris francesos — vol ésser tingut per pacifista. El Tractat de Versalles és un pacte de vençut i vencedor, ço és, unilateral. En nom de la Pau, no es pot declarar la seva immutabilitat. Fer-ho és plantejar una nova qüestió de força per a un esdevenidor més o menys llunyà. ¿Com han d'hipotecar seriosament a favor d'un tercer, alemanys i austríacs — ni cap altre poble — el dret d'unir-se o separar-se?

Obliden els francesos — i els que combaten l'Auschluss, com si fos una simple combinació austro-alemanya per a preparar la revenja — que la separació dels dos països, l'any 1866, fou també imposada per un Tractat de pau. Pel Tractat de Praga, del 23 d'agost de 1866, que, refermà els preliminars convinguts a Mikolsburg, el 26 de juliol del mateix any, entre Austria i Prússia, l'emperador austríac *reconeixia la dissolució de la Confederació germànica tal com fins llavors havia existit, i assentia a una nova organització d'Alemanya sense la participació de l'Imperi d'Austria* (Art. 4). Era el reconeixement definitiu de l'hegemonia prussiana en la Confederació germànica. Austria feia nosa a Bismarck — a l'imperialisme prussià de Bismarck —, que, quatre anys després, havia de fer la guerra a França.

¿Havia renunciat Bismarck a Austria? No. Sabia que el sentiment germànic era viu a banda i banda de la nova frontera, però volia una Austria vençuda, humillada, sotmesa a Prússia. Que Bismarck no havia renunciat a Austria ens ho diu un document que el doctor Otto Ernst ha exhumat, fa poc, dels arxius imperials secrets de Viena. Es un report obtingut "confidencialment" per l'ambaixador austríac a Washington, l'any 1871. Dóna compte d'unes declaracions de Bismarck a un emissari del Govern nordamericà. El report diu:

"França ha estat paralitzada per deu o quinze anys, i ell (Bismarck) ha d'esmerçar aquest temps a *realitzar la unió completa d'Alemanya, puix que Austria no podrà existir gaire temps com un Estat.*"

Descomptava Bismarck que Austria hauria de demanar per caritat el seu reingrés a la Confederació. S'equivocà, i Austria trobà la manera d'establir-se sobre el conglomerat extraordinari que es desféu l'any 1918, convertint un dels més poderosos imperis d'Europa en una trista nació desemparada. Bismarck s'equivocà, però només cronològicament. L'Austria de 1918 és la que ell esperava, en 1871, a la porta de la Confederació germànica.

Com que les seves previsions fallaren, cap a l'any 1890 havia canviat radicalment de parer. Austria havia subsistit, i s'havia enfortit com a Estat. S'assemblava massa a la que ell havia foragitat de la Confederació. Hi renuncià definitivament, i cap a 1890 — no recordem la data amb exactitud, però recordem la citació que ha reportat M. Judet al "Journal de Genève" — declarà a aquest polític francès que *dues grans ciutats eren massa ciutats dintre un gran imperi.* Es referia a Viena i a Berlín.

En resum: En 1866, Bismarck fa la guerra a l'Austria, i la separa de la Confederació germànica. En 1871, després de la guerra franco-prussiana, es prepara per a readmetre-la sota l'hegemonia de Prússia. En 1890, aproximadament, ja hi ha renunciat definitivament, i cerca la seva aliança de potència a potència.

Hem retret aquests fets per a recolzar un punt de vista que ja hem exposat altres vegades en aquestes columnes. Ço és, que Bismarck i la seva política d'hegemonia prussiana crearen un parèntesi en la història de la gran Germània, que no es clogué fins al 1918 amb l'ensorrada d'aquella política i d'aquella hegemonia. ¿Què té d'extraordinari que ara reneixin amb més força que mai els corrents d'aproximació, els anhels de fusió dels dos pobles germans?

I preguntem als que s'escandalitzen, en nom de la Pau, quan senten parlar d'Auschluss: ¿Es que la unió austro-alemanya no seria una garantia contra l'hegemonia prussiana i contra un possible retorn a la política imperialista de Bismarck i successors, que tots estem d'acord a assenyalar com a principal causant del conflicte de 1914?

No volem acabar sense transcriure un passatge del report supra-citat de l'ambaixador austríac de Washington al Govern de Viena. Aquest passatge sembla una profecia. Havia gallejat Bismarck de tenir assegurada la cooperació de la població germànica d'Amèrica:

"En relació amb això — escriu l'ambaixador austríac — haig de dir que *ací la població germànica d'Amèrica és foc i flama per la unitat d'Alemanya, però no per la Prússia o per la dinastia prussiana. Ben al contrari, amb tota franquesa, estima que la incorporació de la potència prussiana a Alemanya no és possible sinó per l'abolició posterior de la dinastia prussiana.*"

De tot cor esperem que l'Alemanya de 1928 sia la que volien, l'any 1871, els patriotes alemanys d'Amèrica.

J. F. PUIG

—Acusat, sou condemnat a treballs forçats a perpetuïtat.
—Mau! doncs així ja em permetreu que segui cinc minuts abans de començar.

(De "Le Rire", de París.)

BORSA - FINANCES

ANUNCIS MERCANTILS

SOCIETAT GENERAL D'AIGÜES DE BARCELONA

Amortització d'Obligacions 5 per 100, segona Sèrie A, i 5 per 100, tercera Sèrie A

En el sorteig celebrat en el dia d'avui per al reemborsament d'Obligacions, ha correspost la sort als lots de deu Obligacions cada un que a continuació s'expresen:

SEGONA SERIE A
120 Obligacions

Números:

5371	a	5380
7331	"	7340
8361	"	8370
8811	"	8820
9201	"	9210
10041	"	10050
10651	"	10660
13151	"	13160
13181	"	13190
13381	"	13390
14111	"	14120
14221	"	14230

TERCERA SERIE A
60 Obligacions

Números:

15361	a	15370
17681	"	17690
17801	"	17810
19161	"	19170
19361	"	19370
19521	"	19530

Es participa als interessats que podran percebre des del dia 15 d'octubre propvinent, els dies feiners, la quantitat de 500 pessetes per cada una de les Obligacions més amunt indicades, deducció faedora dels impostos legals.

El dit pagament s'efectuarà a la Caixa de la Societat Anònima Arnús - Garí, Passeig de Gràcia, número 9, d'aquesta ciutat, mitjançant lliurament dels títols reemborsables, amb el cupó número 24 i següents, els de la segona Sèrie A, i amb el cupó número 20 i següents, els de la tercera Sèrie A.

Barcelona, 28 de setembre de 1928.—Per la Societat General d'Aigües, **La Direcció.**

SOCIETAT DE FERROCARRILS DE MUNTANYA A GRANS PENDENTS

Ferrocarril de Cremallera de Monistrol a Montserrat

Com sigui que el propvinent dia 1 d'octubre venç el cupó semestral de les Obligacions al 5 per 100 d'aquesta Societat, es prevé a llurs senyors tenedors que a partir d'aquella data podran fer-lo efectiu al Banc de Catalunya, a raó de 12'50 pessetes, lliure d'impostos.

Barcelona, 27 de setembre de 1928. — El delegat del Consell, **Josep Rogent Pedrosa.**

BANC HISPANO-COLONIAL

Des del dia 1 d'octubre propvinent, tots els dies feiners, de nou a dos quarts de dotze del matí, es pagaran per aquest Banc els cupons i títols amortitzats del Deute Municipal d'Interior, venciment de 30 de setembre de 1928; Sèries A B i C, emissions de 1906; Sèries D de 1907 i 1910; Sèries E i F de 1912; Sèries B de 1912, 1913, 1916, 1917, 1918, 1919 i 1920; emissions de 1921 (Dècima), 1921, 1925 (F. C. Sarrià), 1925, 1926 i 1928 (Port Franc), 1928 (ampliació F. C. Sarrià), 6 per 100; emissió de 1928, 5 per 100; així com també els cupons de les Obligacions de l'Exposició d'Indústries Elèctriques, emissió de 1922; Sarrià de 1911 i Bons de la Reforma de 1908.

Barcelona, 28 de setembre de 1928.—Banc Hispano-Colonial. El director-gerent, **Eduard M.ª Buxadores.**

FOMENT D'OBRES I CONSTRUCCIONS (Societat Anònima)

Acordat pel Consell d'Administració el repartiment de 25 pessetes per Acció, lliures d'impostos, a compte del dividend corresponent a l'exercici corrent, es participa als senyors accionistes que els dies des del 1 al 13 d'octubre propvinent, tots dos inclosos, i en el successiu el dijous de cada setmana, no festius, de deu a dotze, es procedirà a la Caixa d'aquesta Societat, carrer de Balmes, número 36, al pagament de la dita quantitat contra el cupó número 50, i a casa dels banquers Senyors Fills de F. Mas Sardà (Rambla del Mig, número 1, baixos) i Soler i Torra Germans (Rambla dels Estudis, 13), tots els dies feiners.

Barcelona, 29 de setembre de 1928.—El secretari, **Tomàs Riera i Sans.**

SOLER I TORRA G.MANS
BANQUERS
Rambla dels Estudis, 11 i 13 : Bonsuccés, 1 i 3
MADRID :-: SANT SEBASTIA :-: VICH

NEGOCIEM ELS CUPONS
VENCIMENT PRIMER D'OCTUBRE VINENT

CAMBRA CUIRASSADA -:- CAIXES DE LLOGUER
per guardar valors, documents, joies i altres objectes de valor

Català:
LA PUBLICITAT
és el teu diari

DESPATXOS
per llogar a la Plaça de Catalunya, 3, primer, des de pessetes 90 a 175, amb telèfon, groom i ascensor
Raó: Plaça de Catalunya, 3, primer, de 7 a 8 del vespre.

Mercat d'Inca (Mallorca)

Ametlla, 450 pessetes 100 quilos.
Mongetes, 107'50.
Fesols, 129.
Garrofes, 16'50.
Cigrons, 118.
Blat de moro, 41.
Ordi, 42.
Civada, 43.
Figues cantines, 6'50 caixa.
Figues bordissot, 7'50 caixa.
Polpa d'albercoc, 32 caixa.
Porcs, 27 a 28
Safrà, 3'95.
Ous, 2'75.

Carnet de l'excursionista

SORTIDES PER A DEMA

La **Secció d'Excursions ("Grup Almogàvers") de l'Associació C. Josep Segura B.,** efectuarà la següent excursió de mig dia:

Sant Boi, Sant Ramon, Sant Climent, serra de Miramar i Gavà.

Reunió: a un quart de sis, a la plaça d'Espanya.

— El **Grup Excursionista Joventut Catalana** efectuarà les següents excursions:

Excursió a Gelida, castell vell de Gelida, font de Cantillepas, font de Torrents i masies de can Bultò.

Lloc de reunió: a les 6'40, a l'estació de Sans.

Excursió dels Minyons de Muntanya a Valldoreix, per La Floresta. Tornada per Sant Cugat. Tornada, per Sant Cugat.

Lloc de reunió: a dos quarts de vuit, a l'estació dels Ferrocarrils de Catalunya.

— La **Secció Excursionista de l'Olympic Club** ha organitzat una excursió collectiva a la granja Flor de Maig.

Lloc de reunió: a tres quarts de sis, als Quatre Cantons. Tornada: a les tres, aproximadament.

— **El C. E. Rafel Casanova** farà les següents excursions:

Secció d'Infants.—A Horta, Valldaura i Sardanyola.

Reunió: a les sis del matí, al Centre.

Secció de oFtografia. — Al rieral de l'Abancó.

Reunió: a dos quarts de sis, a l'estació del Nord.

Secció de Muntanya.—A Aiguafreda, Tagamanent i Figueró.

Reunió: a les 5'30, a l'estació del Nord.

— L'A. E. Catalunya efectuarà una excursió fotogràfica a Montcada i Reixac.

Sortida: a les sis del matí, per l'estació del Nord.

— **L'Agrupació Excursionista Tagamanent** farà una sortida a Brugués i font del ferro.

Reunió: a la plaça d'Espanya, a les sis del matí.

— **El Club Excursionista de Gràcia** efectuarà les següents excursions:

Excursió a l'església vella de Santa Maria de Cervelló.

Itinerari: Quatre Camins, Mas Viles, castell i església vella de Santa Maria de Cervelló, Can Solà de Dalt Torrelles i Sant Vicents dels Horts.

Sortida, a dos quarts de sis del matí, per l'estació dels Ferrocarrils Catalans.

Excursió fotogràfica a Sant Geron ide la Murtra.

Reunió: a les vuit del matí, a la plaça d'Urquinaona (tramvies de Sant Andreu).

— Els **Amics de l'Excursionisme** efectuarà la següent excursió: Garraf, Vallcarca, ermita de la Trinitat i Sitges, on es visitarà el Cau Ferrat, propietat d'En S. Rossinyol. Sortida: pel baixador del passeig de Gràcia.

— **L'Agrupació d'Alumnes i Exalumnes de l'Escola Abat Oliva** efectuarà una darrera sortida de banys a la platja d'Ocata. Sortida: per l'estació de França, a les set del matí.

EL MOVIMENT MARITIM

VAIXELLS ENTRATS

Vapor espanyol "Vicente La Roda", d'Alacant, amb 150 passatgers i càrrega general.

Vapor espanyol "Enriqueta R.", de Màlaga i escales, amb 158 passatgers i càrrega general.

Vapor espanyol "Betis", de València, amb passatgers i càrrega general.

Vapor espanyol "Maria Mercedes", de Palma de Mallorca, amb 40 passatgers i càrrega general.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", de Palma de Mallorca, amb 221 passatgers, correspondència i càrrega general.

Vapor italià "Isonzo", de Gènova i escales, amb càrrega de trànsit.

Vapor holandès "Jonge Maria", de Rotterdam, amb un passatger i càrrega general.

Vapor espanyol "Jaime B.", d'Alger, amb càrrega general.

Vapor espanyol "Teresa Pamiès", de Gijón, amb carbó mineral.

Vapor alemany "Catania", d'Hamburg i escales, amb un passatger i càrrega general.

Vapor espanyol "Virgen de Africa" de Castelló i escales, amb 14 passatgers i càrrega general.

VAIXELLS DESPATXATS

Vapor espanyol "Maria Dolores", cap a la mar.

Idem idem "Frumiz", cap a Oran.

Idem italià "Isonzo", cap a l'Havana.

Idem espanyol "Mahón", cap a Mahó.

Idem idem "Maria Mercedes", cap a Mallorca.

Idem anglès "Greenbatt", cap a Torrevella.

Idem idem "Sutton Hall", cap a Dunquerque.

Idem espanyol "Capitán Segarra", cap a Sevilla i escales.

Idem francès "Sain Basile", cap a Rouen.

Idem espanyol "Cabo San Martín", cap a Bilbao.

ACADEMIA ALBENIZ
Trafalgar, 14, principal, 2.ª
Direcció: J. Caminals i J. Roma
Harmonia :-: Composició
Instrumentació

Escacs

NOU CLUB D'ESCACS

El dia 27 es constituí en societat el club d'escacs Alfil, Aribau, 58. Foren nomenats per a la Junta directiva els senyors F. Servat, president; R. Vigo, secretari; J. Pasqual, vice-secretari; L. Garcia, tresorer; F. Cardona, comptador; V. Payrot, bibliotecari, i R. Servat, vocal, els quals ens pregen que oferim llur entusiasta collaboració en pro del difícil esport a tots els clubs i penyes d'escacs.

Aquest club donarà la seva primera sessió de labor fomentadora la nit del 29 del mes que som, amb una simultània a deu taulers, per a la qual cosa s'oferí el notable escaquista senyor Calduch, que lluitarà amb una notable selecció de l'esmentat club.

Aquest número ha passat per la censura governativa

Dos nous llibres que es posaran a la venda a principis de la vinent setmana

L. NICOLAU D'OLWER
EL PONT DE LA MAR BLAVA

CARLES SOLDEVILA
QUE CAL LLEGIR?

Administració:
Llibreria Catalònia
17, PLAÇA DE CATALUNYA, 17

Enginyers i Perits Industrials
ACADEMIA FEBRER, Passeig de Gràcia, 73 (cantonada al carrer de Mallorca). Obertura de curs, dilluns vinent, 1 d'octubre.

COL.LEGIALS I ESTUDIANTS VIOLINISTES

Si desitgeu progressar ràpidament el vostre METODE de VIOLI, ha d'ésser el d'Enric Ainaud.

El vostre repertori de peces graduades per a violí i piano el trobareu en els quaderns següents:

Collecció de peces fàcils (primera posició) — E. Ainaud i J. Jamard.
MINIATURES (fàcil) — E. Ainaud.
CLASSIQUES I POPULARS (tres quaderns) — E. Ainaud.
Collecció de transcripcions d'autors clàssics — E. Ainaud.
Collecció Dancing (aires de dansa) — J. Milter.

De venda a l'Editorial Boileau, Provença, 285, i magatzems de mú

BORSA DE BARCELONA

VALORS A TERME

Borsí matí: Interior, 76'45; Nord, 124'30, 123'90, 124'50; Alacant, 118'90, 119'15; Andalús, 85'00, 84'90, 85'50, 85'30; Orenses, 46'75, 47'00, 46'95; Transversal, 41'00; Chades, 752; B. Catalunya, 118; Mines, 146'50; Explosius, 284, 281; Aigües N., 96'00; Aigües V., 205'50.—**Borsa tarda:** Amortit. 3 %, 76'80; Nord, 124'55, 124'50, 124'80, 124'70; Alacant, 119'30, 119'40, 119'30; Andalús, 85'50, 85'90, 85'70; Orenses, 47'00, 47'20, 46'80; Transversal, 43'50, 43'00; Oests, 825; Colonial, 139'25, 140, 139, 139'25; Chades, 751, 752, 747; Chades E, 132; Banc Catalunya, 119'25, 121, 120'50; Gas E., 172; Explosius, 290, 289; Rif, 146'50; Aigües V., 208'25. — **Borsí nit:** Andalús, 85'70, 85'50, 86'00; Explosius, 289; Nord, 124'70, 124'85; Alacant, 119'50, 119'60; Aigües, 209'25, 209'75, 209'35; Colonial, 139; Gas E., 172'50; B. Catalunya, 121.

COMPTAT: Valors encara no inclosos en el butlletí oficial

Municipals F. Sarrià 1928	100'00
Barcelona Traction 1927	101'50
Municipals 1928	03'50
Indústries Aragoneses	99'25
Cinematografia Verdaguer	94'10
Bons Ciment Griffi	08'50
Cremalleres Núria	86'00
Fabricació Mecànica del Vidre	97'75

MANCOMUNITAT, DIPUTACIO I AJUNTAMENTS

Mancomunitat 1914	93'00*
" 1920	81'00*
Obligs. Prov. 6%	102'00
C. C. Comunal	85'00*
Diputacions velles	90'00*
Ajunt. Badalona	102'00*
Ajunt. Barc. [illegible]	85'00
" 1906 B.	86'65
" 1906 C.	85'00*
" 1907 D.	85'75*
" 1910 D.	84'50*
" 1912 B.	85'75*
" 1912 E.	79'25*
" 1912 F.	79'25*
" 1913 B.	85'50*
" 1914 B.	85'65
" [illegible] B.	85'75
" 1918 B.	85'50
" 1919 B.	85'75*
" 1920 B.	85'25
" 1921 6%	101'00
" 1923 6% Exp.	102'50*
Eixampla 1890	99'00*
" 1913	93'50*
" 1917	94'75*
Bons Reforma	85'80*
Ajunt. València 6%	101'75
" Sevilla Exp.	100'25
" Màlaga	101'00

DIVERSOS

Port Barna 1905	97'00*
" " 1908	97'00*
Melilla	102'50*
Sevilla	98'25*
Gijón-Musel	97'85*
Marroc 5 %	96'75*
B. Hipotecari 5%	99'50
" " 6%	111'50
Caixa d'Emissions	96'75
B. Cdt. L. 5 1/2 %	100'25

Cèdules Argentines 2'625

DEUTES DE L'ESTAT

Interior 4% A.	76'35
" " B.	76'20
" " C.	76'25*
" " D.	76'25*
" " E.	76'50
" " F.	76'25
" " G. H.	75'50
Exterior 4% A.	91'00
" " B.	91'30
" " C.	90'40
" " D.	90'10
" " E.	90'00
" " F.	90'00
" " G. H.	92'00*
Amor. 1920 5% A.	94'90
" " " B	94'90
" " " C.	94'85
" " " D.	95'25*
" " " E	96'00*
" " " F.	95'50*
Amor. 1926 5% A	104'75
" " " B	104'55*
" " " C	104'55*
" " " D	103'80*
" " " E.	104'30*
Amor. 1927 5% sense impostos A.	105'10
" " " B	105'25*
" " " C	105'00
" " " D.	105'05*
" " " E	105'20*
" " " F.	[illegible]
Deute Ferroviari	104'40*
Amor. 1927 5% amb impostos A	92'50
" " " B	92'75*
" " " C.	92'50*
" " " D.	93'00*
" " " E.	93'10*
" " " F.	92'90*

OBLIGS. FERROCARRILS

Nord 1.ª hip. 3 %	78'15*
" 2.ª " "	75'50
" 3.ª " "	74'50
Nord 4.a Sèrie	74'50*
Nord 5.ª hip. 3 %	74'50
Pamplona	75'75
Prioritat	78'65
Lleida a Reus	79'15*
Astúries 1.ª	75'00
" 2.ª	74'75*
" 3.ª	75'00
Segòvia 4 %	71'00*
[illegible] 4 %	86'25
" Adherits	74'65
Sant Joan 3 %	77'75*
Alsasua 4 1/2 %	95'50
Osca 4 %	87'25*
Nord 6 %	104'75
Nord 5 1/2 % Val.	101'75*
Alacant 1.ª 3 %	73'65
" 2.ª 3 %	83'75*
" 3.ª 3 %	89'50
M. S. A. A 5 %	101'30*
" B 4 1/2 %	93'50
" C 4 %	94'25
" D 4 %	85'50
" E 4 1/2 %	92'50
" F 5 %	100'50
" G 6 %	104'35*
" H	101'75
" L	101'50
Francès 3 1/4 %	63'00*
" 3 1/4 %	54'75*
Directes 3 1/4 %	56'50
Badajoz 5 %	104'00*
Orense primitiva	49'50
" prioritat 3 %	63'25
Andal. 1.ª fix 3 %	71'00
" 1.ª variable	51'50
" 2.ª fix 3 %	60'75
" 2.ª variable	46'50
" 1907	71'75
" B. 4 1/2 %	88'25*
Andalusos 6 %	103'50
Groc fix	43'00
" variable	32'50*
Gris fix	43'50
Gris variable	32'25*
Secundaris 4 %	73'75
Manresa Berga 5 %	99'00*
Sarrià a Barna. 6 %	102'00
Fer. Catalunya 5 %	89'00
" " 6 %	99'25
F. C. Catalans vells	59'50
F. C. Catalans nous	50'50
Tànger a Fez 6 %	103'75
Cremallera 5 %	102'00
Gran Metro 6 %	96'00
Transversal 6 %	82'25

OBLIGS. INDUSTRIALS

C. de Tram. 4 %	55'75
" " 5 %	94'25
Tram. P.E.G. 4 %	83'50
" " 5 %	98'00*
" St. Andreu 4%	81'00*
C. B. d'El. 1918 5%	97'75*
C. B. d'E. 1920 6%	102'50*
Unió Elèctrica 6 %	103'75*
Aigües Barna 5 %	98'50*
" " D 6 %	104'00*
" València 6 %	101'75
Catalana Gas i Elec. B 4 1/2 %	93'00
" C 4 1/2 %	93'00
" D 6 %	102'50
" Bons 6 %	102'35
Energia 5 %	97'00
" 6 %	101'65
" Bons 6 %	103'00
S. P. P. Mot. 6 %	96'00
" " " Bons 7 %	101'25*
H. A. Electr. 6 %	105'65*
" " " Bons 6 %	[illegible]
Transatlàntica 6 %	91'25*
" 6 % 1920 V	103'75*
" 6 % 1922 U	104'25
" 5 1/2 % exp.	101'00
" 6 1/2 % cus	101'95*
Cooperativa Fl. El.	98'85
S. Cons. Naval 6 %	103'75*
" " Bons 6 %	100'00*
U. Naval Llevant	99'25
Asland 5 %	99'70
" 7 %	109'00*
" 6 %	98'00*
Hull. Espan. 6 %	101'50
F. d'Obres 4 1/2 %	92'50*
" " 5 %	94'00
" " 6 %	100'00
" " 1925	105'25*
Cons. i Pavim. 6 %	99'50*
Produt. Pirelli 6 %	90'25*
Colònia Güell 6 %	101'50*
Potassa Súria 7 %	104'50
Regants Ebre 6 %	94'50*
" Llevant 6 %	109'25*
" Bons 6 %	104'00
" S. G. 6 %	92'00*
Teneria Mod. 7 %	100'00*
Alts F. d'And. 6 %	98'00*
Sucrera Esp. 6 %	100'50*
Gas Lebon	101'50
Unió Salinera Esp.	102'50*

ACCIONS

Banc d'Espanya	576'00*
Banc Catalunya	117'00*
Canal Ebre	70'00*
Catalana D	140'00*
" E	167'00*
" P. pf. 6 %	103'00
C. Transatlàntica O	47'00*
" " P.	49'00*
Espanya Industrial	290'00*
Hispano Suissa	185'00*
Hulleres	104'75*
Indúst. Agrícoles	310'00*
M. T. Marítima	109'00*
Transmediterrània	[illegible]
Telefònica 7 % P.	99'50
Fun. Montjuïc Or.	127'00*
" " Fun.	89'00*
T. Barna. S.A. Ord.	
" " " P. 7%	108'00*
" " " " 6%	108'00*

NOTA.—Els canvis assenyalats amb un asterisc (*) són canvis anteriors.

BORSA, MADRID

	Com
Interiors	76'10
Amortitzable 4 %	86'00
Amortitzable 5 %	94'75
Banc Rio Plata	
Banc d'Espanya	
Tabacs	238'00
Sucres F.	137'25
Sucres O.	38'50
Cèdules	95'50
Nord	623'00
Alacant	597'00

CANVI DE L'OR

Alfons	113'00
Isabel	114'00
Lluïsos i 1/2 unces	113'00
Petites	113'00
Francs	112'00
Lliures	28'25
Dòlars	5'80
Quilo de plata	95'00
Quilo de platí	13'000

DIVISES

Borsa de Barcelona

Francs	23'85
Suissos	117'10
Belgues or	82'55
Lires	31'85
Lliures	29'40 1/2
Dòlars	6'07 1/4
Peso argentí	2'53 1/4
Marcs	1'45

BORSA DE PARIS

		Després
Londres	12407	124'05
Nova York	25572	25'56
Bèlgica	35550	355'50
Espanya	42137	421'50
Itàlia	13375	133'70
Suïssa	492	492'25
Dinamarca		
Holanda	102650	1026'00
Noruega		
Suècia	685	
Praga		
Romania		
Portugal		
Argentina		
Brasil		
Grècia		
Alemanya	60925	

BORSA DE LONDRES

Nova York	48503
Holanda	120893
França	12406
Bèlgica	348950
Itàlia	9278
Alemanya	203485
Suïssa	252012
Espanya	2943
Dinamarca	181885
Suècia	1813
Noruega	181950
Lisboa	10737
Praga	16362
Àustria	344350
Argentina	4734
Rio Janeiro	590
Montevideo	5037
Xile	3944
Portugal	4734
Buenos Aires	
Valparaíso	

DADES FACILITADES PER LA CASA JOAQUIM SITGES PADROSA

ARTICLE I MERCAT	MESOS	TANQUES Precedent	TANQUES D'avui	Alça	Baixa
Cafè Nova York	Desembre	16.10	16.06		4
	Març	15.55	15.58		7
	Maig	15.26	15.28	2	
	Juliol	11.01	11.01	3	
Sucre Nova York	Desembre	2.11	2.07		4
	Març	2.18	2.13		5
	Maig	2.24	2.21		3
	Juliol	2.32	2.29		3
Sucre Londres	Desembre	13.2 1/2	13.3	3/4	
	Març	13.6 3/4	13.6		3/4
	Maig	13.9 3/4	13.9		3/4
	Agost	13.11 1/4	13.10 1/2		3/4
Blat Xicago	Setembre	113 3/4			
	Desembre	116 3/8			
	Març	122 3/4			
Moresc Xicago	Setembre	105 3/8			
	Desembre	78 3/8			
	Març	80 1/8			
Blat Liverpool	Octubre	9.0 3/4	9.0 1/2		1/4
	Desembre	9.3	9.2 1/2		1/2
	Març	9.5	9.4 1/2		1/2
Metalls - Londres					
Coure comptat		64.10.0	64.08.9		1.3
" 3 mesos		65.00.0	64.18.9		1.3
Estany comptat		224.12.6	225.17.6	25.0	
" 3 mesos		220.10.0	222.07.6	37.6	
Plom comptat		21.13.9	21.13.9		
" termini		21.08.9	21.08.9		
Spelter comptat		24.00.0	24.01.3	1.3	
" termini		24.03.9	24.05.0	1.3	

MERCAT DE LLOTJA

CEREALS

BLATS

Aragó i Navarra nou	49 a 50
Castella nou	50 1/2 " 51
Manxa nou	
Extremadura nou	48 " 48 1/2
Urgell i comca. nou	49 1/2 " 50

(Preus en pessetes els 100 quilos, sense sac, damunt vagó origen)

MORESC, ORDI I CIVADA

Moresc Plata	37 a 37 1/2
Moresc Java	
Moresc [illegible]	
Ordi Extrem. i Manxa	
Ordi Urgell i cma. nou	39 1/2 " 40
Ordi estranger	
Civada Extremadura	39 " 39 1/2
Civada Manxa	39 " 39 1/2
Escaiola Andalusia	73 " 75

ARROS

Bomba Calasparra	188 a 190
Bomba	175 " 190
Selecte	61 " 62
Matisat	59 " 61
Benlloch O.	56 " 57
Trencat	[illegible]
Farina d'arròs	55 " 58

LLEGUMS

Llenties	90 a 190
Faves estrangs. noves	40 1/2 a 41
Faves Extrem. o And.	46 " 47
Faves Llobregat noves	44 " 45
Favons Extrem. o And.	43 1/2 " 44
Favons estrangers	44 " 44 1/2
Veces Segarra noves	
Veces Andalusia	47 " 47 1/2
Veces Andalusia noves	49 " 49 1/2
Erps	43 " 43 1/2
Titus	43 " 43 1/2
Guixes	

MONGETES

Castella	122 a 123
Mallorca noves	108 " 110
Prat	110 " 115
Urgell i comarca	
València	
Estranger seg. classe	80 " 109

CIGRONS

Saüc	170 a 190
Blancs gr. alf. 44/45	130 " 132
Blancs gr. alf. 48/50	116 " 118
Blancs gr. alf. 52/54	105 " 108
Blancs gr. alf. 58/60	95 " 96
Blancs gr. alf. 60/62	90 " 91
Pelons	85 " 90

(Preus en pessetes els 100 quilos, amb sac damunt carro Barcelona)

FARINES

Força	80 a 96
Extra local	69 " 70
Corrent local	65
Extra Blanca Castella	69 " 70
Intervinguda	65
Blanca corrent Castella	65 " 66
Baixa	52 " 53

(Preus en pessetes, sac de 100 quilos, damunt carro Barcelona)

DESPULLES

Número 3	28 1/2 a 29
Número 4	27 " 27 1/2
Segones	22 " 23
Terceres	21 " 22
Quartes	21 " 21 1/2

(Preus en pessetes els 60 quilos, amb sac, damunt carro Barcelona)

Menut (prima)	17 a 17 1/2
Segones	17 " 17 1/2
Segó	14 " 14 1/2

(Preus en rals la quartera de 70 litres, sense sac, damunt carro Barcelona)

ALTRES GENERES

GARROFES

Xipre	
Negra Vinaròs	45 1/2 " 46
Negra Castelló	45 1/2 " 46
Negra Matafera	43 " 43 1/2
Roja	42 " 43
Eivissa	37 " 38
Mallorca	33 " 33 1/2

(Preus en rals els 42 quilos, sense sac, damunt carro Barcelona)

Polpa remolatxa estr.	33 a 33 1/
Polpa remolatxa país	28 " 29
Turtó de coco	36 " 37
Farina de [illegible]	34 " 35

(Preus en pessetes els 100 quilos, amb sac damunt carro Barcelona)

Alfals nou	8 a 9
Palla llargueta	3 " 3 1/2
Palla curta	3 " 3 1/2
Fulla d'olivera	
Trepadella	

(Preus en pessetes els 40 quilos, damunt carro Barcelona)

OFERTES DIRECTES DE PROCEDENCIA

Ordis Extrem. o Manxa	
Erps nous	37 a 37 1/2
Titus i guixes	36 1/2 " 37
Veces Màlaga	38
Favons país nous	39 " 40
Faves país noves	38 " 38 1/2
" " comarca	37 " 37 1/2
Civada Manxa	33 " 33 1/2
" Extrem.	33 " 33 1/2

(Preus en pessetes els 100 quilos, amb sac, damunt vagó origen)

ARRIBADES

ESTACIO M. S. A.
(Vagons)

10 de blat; 2 de farina; 2 de civada, 1 d'ordi.

ESTACIO NORD
(Vagons)

6 de farina, i 4 d'ordi.

PEL MOLL

CENTRE COTONER DE BARCELONA

LIVERPOOL	Disp.	O.	M.	M.	J.	O.	D.
Tanca anterior	1060	990	991	991	958	1004	988
Obertura		990	991	992	988	1004	991
Segon telegrama	1072	983	983	982	979	998	986
Tanca		981	981	979	977	995	985
Alça							
Baixa	12						

NOVA YORK		O.	M.	M.	J.	O.	D.
Tanca anterior	1960	1996	1916	1905	1895	1934	1931
Obertura		1916	1904	1897	1883	1932	1923
Segon telegrama		1906	1897	1887	1875	1916	1912
Tanca	1930	1901	1889	1881	1867	1908	1905
Alça							
Baixa							

NOVA ORLEANS		O.	M.	M.	J.	O.	D.
Tanca anterior	1876	1869	1863	1860		1857	1869
Obertura		1856	1856			1850	1861
Segon telegrama							
Tanca	1853	1841	1838	1827		1832	1849
Alça							
Baixa							

EGIPTE (Liverpool)	Gener Sakellar.	Gener Upper	Març Sakellar.	Març Upper
Tanca anterior	1792	1735	1179	
Obertura				
Segon telegrama				
Tanca	1717	1731	1175	
Alça				
Baixa				

Alexandria. Tanques del dia

		O.	D.	F.
Ashmouni	J.	2153	2223	2270
	A.			M.
Sakellar	2312	3473	3510	3570

DISPONIBLE EN PLAÇA
Good Middling (Standard Universal)

155	155	157

Arrib. als EE. UU. en un dia	65.000	b/a. contra	76.000	b/a. l'any ant.
Arrib. als EE.UU. des de l'1 d'agost	1.471.000	" "	1.950.000	" " "
Vendes a Liverpool	8.000	" "	8.000	" " "

Transferència: 4'85

ACADEMIA PRACTICA

Fontanella, 4. Tel. A 3488.
Autom. 16716
COMERÇ I IDIOMES
Fundador:
En Miquel Bofill Trias
Director:
Pere Pagès Lluís

BATXILLERAT, PERITATGE I PROFESSORAT MERCANTIL. OPOSICIONS. Preparació especial d'acord amb els textos i programes oficials.

Ensenyança pràctica i breu, pel sistema intuïtiu i individual, de: REFORMA DE LLETRA, GRAMATICA, ORTOGRAFIA, MECANOGRAFIA, TAQUIGRAFIA, CORRESPONDENCIA COMERCIAL, ARITMETICA, CALCUL MERCANTIL, ALGEBRA, TENEDURIA DE LLIBRES aplicada a tots els rams i empreses. DIBUIX, ARXIU, FITXERS, MAQUINES DE CALCULAR, IDIOMES: FRANCES, ANGLES, ALEMANY, ITALIA, ETC. ESPANYOL ALS ESTRANGERS. TRADUCCIONS

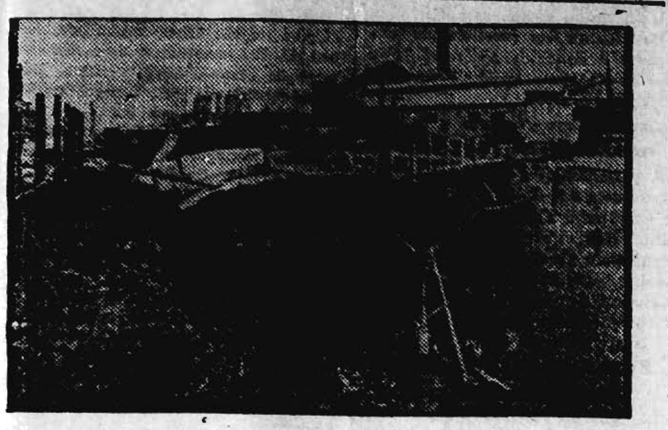

Estat de les obres de l'estació subterrània de Sans de la línia de M. S. A.

Bloc del transeünt

La ciutat jardí. Molt bé: els estrangers que vindran es quedaran amb un pam de boca, els ulls se'ls en aniran darrera les flors dels balcons, etc. Vinga estimular els veïns perquè facin quedar bé la ciutat. Però les flors dels balcons, ¿com i quan s'han de regar? Ah, això és d'un altre ram: del ram de les multes. A mi me n'han posat una de cinc pessetes "por regar con exceso las flores", a dos quarts de dotze de la nit. Queia massa aigua al carrer. Els testos, deien, s'han de tenir damunt d'un plat o han de regar-se dintre de l'habitació. Damunt d'un plat; no em faci riure! Ves què curaria un plat, per evitar que l'aigua caigui al carrer? ¡I els testos que es tenen suspesos a la barana? Regar dintre de l'habitació; prou, però has de fer mullader a la sala i deixar les catifes fetes una llàstima. Em sembla que tot això són estímuls a l'inrevés. Jo ja ho tinc decidit: l'estranger que voldrà veure flors, haurà de venir a la galeria; no guanyaria per multes!

* * *

Després de la catàstrofe ocorreguda al teatre de "Novedades", de Madrid, cal no oblidar allò que assenyalava el senyor Soldevila en l'edició de dimecres passat, respecte a les condicions de determinades sales d'espectacles a la nostra ciutat.

Tenint, però, també en compte que la majoria de les víctimes darrerament caigudes ho foren per "esverament", per manca de "serenitat", en el moment del perill, permeteu-me llançar una idea filla del bon desig de prevenir en el possible, accidents desgraciats com el que ara tan fondament lamentem.

Em refereixo a "intercalar" en els telons d'anuncis dels teatres, com així mateix projectar en les pantalles dels cinemes, atinades màximes o consells, els quals, a força de llegir-los, tal vegada cultivarien l'ànim dels espectadors, en el sentit de predisposar-los a mirar el perill amb un xic més de "sang freda", evitant-se així els moments de pànic i desesperada confusió com els que darrerament ha omplert de dol tantes famílies. També podria fer-se, indubtablement, per altres mitjans: un d'ells, inserint els mateixos consells en programes que es lliurarien en entrar als locals, com és costum de fer-ho en altres llocs.

Certament que cap eficàcia tindria la meva deficient proposició amb solament publicar aquesta nota; però ampliant-la i comentant-la en allò que pugui haver-hi d'aprofitable, potser s'arribaria a establir quelcom de pràctic i positiu. Ho deixo a la consideració de qui vulgui i pugui fer-ho.

El passeig de Colom té dues calçades per al trànsit rodat. ¿No podria dictar-se una disposició per la Direcció del Trànsit, perquè els vehicles de tracció animal transitessin exclusivament per la calçada immediata als coberts, almenys en el trajecte comprès entre la Porta de la Pau i la plaça de Medinaceli? De fer-ho així s'evitaria la molèstia que es produeix contínuament en la calçada immediata a les cases, a causa que l'esmentat trajecte no permet la seva amplària, sinó el pas en les dues direccions d'una sola corrua de vehicles, raó per la qual hi van barrejats, tramvies, autos, carros, carretons de mà, etc., i com que la marxa dels de tracció mecànica s'ha de sotmetre a la dels carros i carretons, d'aquí que en l'esmentat trajecte es fa difícil i calmós el trànsit perquè tots han de marxar al pas de la tracció no mecànica.

EXPOSICIONS D'ART

SALA PARES

Liquidació d'una col·lecció de pintura catalana antiga i moderna

GALERIES LAYETANES

CORTS CATALANES, 613

Selecció de quadres antics i moderns de diferents autors || Joies, mobles d'estil, antiguitats, objectes d'art, etc. || Exposició i venda.

ESTUDI ARENYES

Exposició col·lectiva de pintura i escultura
Inauguració el 2 d'octubre vinent.

LA PINACOTECA

J. NONELL. Pintura.
Exposició-homenatge
Inauguració avui, a les sis tarda.

Reproduccions i gravats. Especialitat en la col·locació de marcs i motllures d'art

SALA BUSQUETS

MOBLES

XINES I JAPO, INDIES I PERSES
Arts i Bells Oficis permanent
PASSEIG DE GRACIA, 24

Restaurant TIBIDABO

Coberts a 10'50 ptes. inclòs viatge funicular
REGAS
Banquets des de 15 pessetes tot comprès

Drs. SERRALLACH Vies urinàries. RAJOS X. Operacions. Impaludització. Pelayo, 40. De 12 a 2 i de 6 a 8. Consulta econòmica. Jovellanos, 9. De sis a vuit.

L'Excma. Senyora

Na Emília Maymir Jané

Vídua d'En Martí Miret

qui morí a l'edat de 79 anys, després de rebuts els Sants Sagraments i la Benedicció Apostòlica

(A. C. S.)

Els qui la ploren: fills Manuel i Ricard (absent), fill polític Bernat Fernàndez Valdés, filles polítiques Concepció Ferrer i Angela Víctor, néts, nét polític, besnét, germans polítics, nebots, cosins i família tota en assabentar llurs amics i coneguts de tan irreparable pèrdua els preguen que la tinguin present en llurs oracions i es serveixin assistir a la casa mortuòria, carrer Demestre (abans Pi i Margall), núm. 15, avui, dissabte, a les quatre de la tarda, per tal d'acompanyar el cadàver a l'església parroquial de Sant Vicents de Sarrià i després al Cementiri Nou.

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

NOTICIARI

LA PUBLICITAT

PREUS DE SUBSCRIPCIO

	Ptes.
Barcelona, mes	2'50
Península ibèrica, trimestre	7'50
Amèrica llatina	8'50
Altres països	35'—

SERVEI METEOROLOGIC DE CATALUNYA

Situació general atmosfèrica d'Europa a les set del dia 28 de setembre de 1928:

El mínimum de les costes atlàntiques avança avui en direcció cap a França, i pertorba el temps en gran part del continent europeu.

Ha plogut a França, Suïssa, nord d'Itàlia i a la nostra Península, excepte a les costes de la Mediterrània i a les de la Cantàbrica.

A les set plovia amb insistència a Andalusia, Suïssa i sud de França, a les costes del Canal de la Mànega i Suècia.

Les màximes quantitats de pluja recollida aquesta nit a l'occident europeu, han estat de 35 a Rennes, 25 a Cherburg, 35 a Pàdua, 13 a Còrdova i Càdiz, i 12 a Granada.

Estat del temps a Catalunya a les vuit:

Per tota la regió domina cel amb abundants núvols, i bufen vents moderats de l'oest i sud-oest.

Ha plogut abundantment al nord de la província de Lleida i amb molt poca intensitat per les de Tarragona i Girona. Les màximes precipitacions corresponen a la comarca del Pallars i a la conca de Tremp, amb 53 litres per metre quadrat a Cabdella, 5 a Tremp i 2 a Pobla de Segur.

En el pluviòmetre del llac Estangento la pluja caiguda ha estat de 49 litres.

Delicats del pit, la superalimentació ideal és el DANONE

En **Joan Mas Tarafa**, corredor col·legiat de finques, té l'honor de comunicar a la seva distingida clientela que a partir del propvinent dia 1 d'octubre, i junt amb el seu fill N'Antoni, passarà a exercir la direcció del negoci de compra-venda, administració de finques i gestió de préstecs hipotecaris que ha establert la casa

Soler i Torra Germans
Banquers
Rambla dels Estudis, 11, pral.

La comissió de festes del carrer de Bajar, tros comprès entre els de Sant Nicolau i Elisi, organitza per als dies 2, 3, 6 i 7 del propvinent mes d'octubre, amb motiu de la festa major d'Hostafrancs, grans balls d'orquestra, amenitzats per la banda La Popular Sansenca.

COL·LEGI PENINSULAR
Vint-i-dos professors titulars
Nou de Sant Francesc, 2

Malgrat hagi passat ja l'època de calor intensa, el Casino Sant Sebastià no ha tancat les portes. Estarà obert tot l'any.

La nova que el Casino de Sant Sebastià restarà obert tot l'any, ha coincidit amb l'anunci de diversos banquets que s'hi celebraran, el primer dels quals, seguit d'un ball extraordinari, es donarà demà, diumenge, per iniciativa i compte de la Comissió de festes de la Barceloneta, amb ocasió de la festa major d'aquella simpàtica barriada.

Despatxos
per llogar a la Plaça de Catalunya, 3, primer, des de 90 a 175 ptes., amb telèfon, grom ascensor.
Raó: Plaça de Catalunya, 3, primer, de 7 a 8 del vespre.

OBSERVATORI METEOROLOGIC DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA.—Dia 28 de setembre de 1928. Hores d'observació: 7, 13, 18. Baròmetre a zero i al nivell de la mar: 755.5, 755.1, 756.3 mil·libars; 1007.3, 1006.7, 1008.3 mil·límetres. Termòmetre a l'ombra: sec, 23.3, 27.2, 24.0; humit, 20.0, 21.6, 19.8. Humitat centèsimes de saturació: 72, 59, 66. Vent: direcció, N, SW, W; velocitat, 3, 5, 3. Estat del cel: Tapat, nuvolós, nuvolós. Classe de núvols: Cu-Nb, A-St; Cu, Ci, Ci-St; A-Cu, Ci-St. Temperatures extremes a l'ombra: màxima, 28.4; mínima, 22.6; ídem arran de terra, 21.4. Oscil·lació termomètrica: 5.8. Temperatura mitjana, 25.5. Precipitació aquosa des de les set del dia anterior a les set d'avui: mm. de gruix, o sigui, litres per m.2: inapreciable. Recorregut del vent en igual període: 86 quilòmetres.

ZOTAL
Cal posar-ne a les comunes i orinadors
LABORATORI ZOTAL – Sevilla

Amb motiu de la festa major de la Barceloneta, avui, a la nit, i demà, tarda i nit, tindran lloc als elegants salons del Gran Casino de Sant Sebastià lluïts balls de societat, a càrrec de l'Orquestrina Royal. El producte d'aquests balls es deicarà a benefici dels pobres de la barriada, per la qual cosa prometen veure's molt concorreguts pel més selecte i distingit de la bona societat de la simpàtica barriada marítima.

FUTBOL CLUB BARCELONA

Els senyors socis del F. C. Barcelona, per a presenciar el partit Sans-Barcelona, hauran de proveir-se de la corresponent mitja entrada a les taquilles del Club, carrer de Pare Gallifa, 2, edifici de la Via Laietana, 28, fins a les dotze del migdia de demà, diumenge.

LIQUIDEM
restes de partides de
Cristall i Porcellana
a meitat de preu, i també liquidem
ORFEBRERIA i
Coberts "Christofel"
a preus de fàbrica.
Aprofitar-se'n és una ocasió
GRIFE & ESCODA
FERRAN, 36
(cant. al passatge Crèdit)

LA BANDA MUNICIPAL

La Banda Municipal donarà un concert a la plaça de Sant Miquel (Barceloneta) avui, dissabte, a un quart d'onze de la nit. El programa a executar és el següent:

I.—Weber, "Der Freischutz", obertura; Beethoven, "Andante de la cinquena Simfonia; Albéniz-Lamote de Grignon, "Rapsòdia espanyola".

II. — Turina "Orgia", dansa fantàstica; Giménez, "El ball de Lluís Alons", intermedi; Lamote de Grignon, "Rosa del Folló", sardana; Beethoven, "Leonora, núm. 3", obertura.

No s'executarà cap obra fora de programa.

EL CANTABRIC
Dilluns, primer d'octubre
Reaparició de la temporada
d'Ostres i Mariscos
Fills de C. Badia
C. Sta. Anna, 11 i 13. - T. 14912

Organitzat per la Secció de Socors Mutus del Casino Borràs de Castellvell i Vilar, demà, diumenge, tindrà lloc un acte d'afirmació mutualista, en el qual es constituirà el Comitè local, i es projectarà la pel·lícula del Palau de la Mutualitat de la Villa de Salut "L'Aliança". Prendran part a l'esmentat acte, en representació de L'Aliança, els senyors Enric Torner, Evarist Salat, Ramon Frontera i Felip N. Pujades.

ARENYES, Fotografia d'art, Corts, 670

La Companyia dels ferrocarrils de Madrid, Saragossa, Alacant, procedirà el dia 2 del vinent mes d'octubre, a les onze del matí, a la seva estació de Barcelona-Terme, i per disposició governativa, a la venda en pública subhasta de diversos objectes trobats als trens i estacions, i que no han estat reclamats per llurs propietaris.

Les persones que vulguin concórrer a la dita subhasta poden sol·licitar de l'esmentada estació les dades necessàries.

JOIES VERITABLE OCASIO
Joies en or i platí – Rellotges
Preu fix :-: 41, Tallers, 41.

DONA QUE SE SUICIDA

Ahir a la tarda fou portada al dispensari del Port una dona anomenada Brígida Gascó, de 63 anys, que presentava ferides a tot el cos, qualificades de pronòstic gravíssim.

Segons manifestació dels que la recolliren, l'esmentada dona es llançà de daltabaix del terrat del seu domicili, carrer del Tripó, número 4, pis cinquè, en el qual vivia ella.

Mentre la traslladaven a l'Hospital Clínic, a conseqüència de les ferides rebudes, deixà d'existir.

Hom ignora els motius que la portaren a aquesta determinació.

T. S. F.

PROGRAMES PER A AVUI

RADIO BARCELONA: 344'8 m.

11'00: Comunicat meteorològic radiotelegràfic per a les línies aèries.

12'00: Campanades horàries de la Catedral; comunicat del Servei Meteorològic de la Diputació Provincial de Barcelona; estat del temps a Europa i a Espanya; previsió del temps al NE. d'Espanya, a la mar i a les rutes aèries.

13'30: Emissió de sobretaula; tancament del Borsí del matí; el Trio Ibèria interpretarà: "Nice", one-step, S. Fuxart; "Primavera", tango, J. Sentís: "Chinese Moon", fox, J. Nussbaum; "El húsar de la guardia", selecció, Giménez-Vives; "Iberian", one-step, R. Mayoral; "Mariposa de fuego", xava, Sunyer Tomàs; "Bremen", one-step, J. M. Torrens. S'alternarà amb discos de gramola.

14'45: Tancament de l'estació.

17'30: Obertura de l'estació; el sextet Ràdio interpretarà: "Madrid", one-step, J. Dotras Vila; "El amor es como el vino", xotis, L. Magenti; "Loca pasión", tango, J. Belda.

18'00: Cotitzacions dels mercats internacionals i canvi de valors; tancament de Borsa.

18'10: El Sextet Ràdio interpretarà: "Ole España", pas doble, P. Mora; "El húsar de la guardia", selecció, Giménez-Vives; "Margaritiña", cançó-serenata, J. Zamacois; "Le beau Danube bleu", valsos, J. Straus; "La viuda alegre", selecció, F. Lehar.

19'00: Tancament de l'estació.

20'30: Classe pràctica de sistema Morse per a alumnes operadors radiotelegrafistes.

20'45: Classe teòrica d'Electritècnia i Radiotelegrafia, d'acord amb el programa d'examen per a operadors radiotelegrafistes.

21'00: Cotitzacions de monedes i valors; darreres notícies; tancament del Borsí de la tarda.

21'05: L'orquestra de l'estació interpretarà: "Washington-Post", marxa, J. P. Sousa; "Doña Francisquita", selecció A. Vives; "Encís d'un despertar", sardana, J. Gravalosa; "Parisi", czardas, G. Michiels; "El andarín", vals jota, A. Cotó; "Jolly Fellows", obertura, F. Suppé.

22'00: Campanades horàries de la Catedral; comunicat del Servei Meteorològic de la Diputació Provincial de Barcelona; estat del temps a Europa i a Espanya; previsió del temps al NE. d'Espanya, a la mar i a les rutes aèries. Tancament de mercats.

22'05: Retransmissió des d'Unió Ràdio E A J 7, Madrid.

RADIO CATALANA, 277'8 m.

21'00: Butlletí meteorològic de Catalunya. Pronòstic del temps. Cotitzacions de la Borsa de Barcelona. Sants del dia. Crònica d'art, esports i modes.

Acte de concert: Mercè Servet, tiple; Josep Sierra de Luna, actor; Bonaventura Dini, violoncel·lista; Orquestra Ràdio Catalana.

El programa s'executarà per l'ordre següent:

Per l'Orquestra: "Es dreht sich alles um Helene" (marxa), Gilbert; "Prince Mathusalem" (obertura), Strauss.

Programa de la senyoreta Servet: "Hongria" (estrena), "La corregidora" (estrena), "Escuche, señor juez", "LaL jaca" (estrena); "Para siempre" (estrena), de Beltran Reina.

Per l'Orquestra: "L'arlesienne" (fantasia), Bizet.

Programa del senyor Dini: "Aria", "Sarabande", "Aria" (en mi), "Arioso", Bach.

Per l'Orquestra: "Somni dolç" (sardana), Garreta.

Programa del senyor Sierra de Luna: Aquest primer actor recitarà cinc poesies.

Per l'Orquestra: "Campane a sera" (imitació), Billi; "Lituchu" (one-step), Demon.

24'00: Tancament de l'estació.

BANYERES - LAVABOS
ESCALFADORS
WATERS - BIDETS
CAMBRES DE BANY

JAUME SAURET
7 · PELAYO · 7

NELIA

oferceix la seva avioneta per a aplegar recursos amb destí a les famílies perjudicades amb la catàstrofe de Madrid

A aquest fi, l'avioneta NELIA realitzarà avui, dissabte, i demà, diumenge, de quatre a set de la tarda, nombrosos vols (baptisme de l'aire) a 50 pessetes cada un, el total dels quals es destinarà a engrossir la subscripció oberta per a socórrer els ferits i les famílies dels morts en l'incendi del teatre "Novedades", de Madrid.

Els que desitgin efectuar algun vol han d'inscriure's a la sucursal de NELIA, S. A., Viladomat, 148, on se'ls lliurarà el tiquet de vol corresponent.

Sol·liciteu detalls per telèfon a NELIA, S. A., números 11400 i 32016.

LA VIDA RELIGIOSA

Sants d'avui: La dedicació de Sant Miquel Arcàngel; Ripsima i companys, màrtirs, i Gudèlia, màrtir.

Quaranta hores. — Avui: església de Santa Teresa (carrer de la Canuda), de les vuit del matí a les sis de la tarda.

Comunió reparadora. —Avui: església parroquial de Sant Cugat.

Cort de Maria.—Avui: Nostra Dona de Maig, a Santa Anna o de la Pietat, al Palau.

Vetlles en sufragi de les ànimes del Purgatori. — Avui: Torn de la Muntanya del Calvari.

L'HOMILIA DE DEMA A LA CATEDRAL

Diumenge predicarà l'homilia a la Santa Catedral basílica el reverend pare Martínez, religiós redemptorista.

NOMENAMENT

Ha estat nomenat individu de la Junta d'Obra de la parròquia de Sant Jaume Sas-Oliveres el senyor Joan Castells i Roca.

FESTES A HONOR DE SANT JERONI

Les Religioses del Monestir de Jerònimes de Sant Vicents de Sarrià, obsequiaran el seu fundador el doctor Màxim de l'Església, Sant Jeroni, amb els següents cultes:

Avui, dissabte, a les cinc de la tarda, Maitines i Laudes cantats per la reverenda Comunitat.

Demà, diumenge, a un quart de set, missa de Comunió; a les deu, Ofici solemne. Es cantarà la missa de Santa Hildegarda i predicarà el reverend P. Joaquim de Port de la Selva, caputxí.

A les cinc de la tarda Rosari, Novena al Sant Fundador i sermó pel reverend doctor N'Antoni Vergés, professor del Seminari Conciliar.

ESGLESIA DE LA MARE DE DEU DE L'AJUDA

Demà el Terç Orde celebrarà la seva funció mensual. Matí, a les vuit, missa de Comunió general amb plàtica, pel M. R. P. Josep de Besalú, director del T. O.

Tarda, a les sis, funció reglamentària, començament del Quinari de les Llagues del P. Sant Francesc, exposició del Santíssim, sermó de Sant Lluís, rei de França, pel R. P. Basili de Rubí, Lector de Filosofia dels Pares Caputxins d'Olot. Reserva i adoració de la Relíquia.

BENEDICCIO D'UNA IMATGE DEL SAGRAT COR

Demà diumenge, amb motiu de la benedicció de la nova imatge del Sagrat Cor de Jesús, a la capella de les escoles de Nostra Dona de Montserrat, de la Barceloneta (Sant Carles, núm. 33), fa poc inaugurades, se celebraran els cultes següents:

A les vuit del matí, missa de Comunió general amb plàtica preparatòria.

A un quart de cinc de la tarda els nens i nenes de les Escoles cantaran motets propis de l'acte i acompanyaran la imatge des de l'entrada de les classes a la capella, on es farà la benedicció, i tot seguit es practicarà l'acte de consagració, en el qual predicarà monsenyor Pere Lisbona, Pvre.

EXCURSIO

El Centre Catòlic "Recessus Montserratensis (carrer d'Aribau, 29), demà diumenge farà una visita col·lectiva a Tiana, on assistirà a la missa, a les deu, que serà cantada per la secció coral del dit Centre.

Es farà una excursió a La Conreria, on es dinarà, i a la tarda es donarà una escollida funció literari musical a la Catequística Parroquial.

Lloc de reunió: estació de França, a tres quarts de nou del matí.

PARROQUIA DE SANT PAU DEL CAMP

Demà, diumenge, a les deu, missa cantada; a les onze, visita espiritual a Nostra Dona de Montserrat; a les dotze, punt doctrinal pel reverend senyor rector.

Tarda, a un quart de quatre, catecisme per als nens i nenes; a dos quarts de cinc, Rosari, estació al Santíssim i Trisagi a la Sagrada Família.

Demà i tots els dies del mes d'octubre, a les set, es resarà el Sant Rosari, l'oració a Sant Josep i es cantaran els populars goigs del Roser.

Divendres, a les set, missa de Comunió general i exercicis del primer divendres dedicat al Sagrat Cor de Jesús.

Dissabte, a dos quarts de vuit, rosari a l'altar del Carme, en sufragi de les ànimes del Purgatori.

Desapareix el darrer tramvia de cavalls de Catalunya

Llegim en el "Diario de Tarragona":

"Es posible que esta semana dejen de funcionar los tranvías que hacen el servicio de pasajeros de Tortosa a Roquetas y Jesús.

Con su desaparición no quedará ya en toda Cataluña una sola línea de tranvías de tracción de sangre.

Según noticias, dentro de pocos meses funcionará de nuevo el servicio, movidos los coches por medio de la electricidad."

ACADEMIA ALBENIZ
Trafalgar, 14, principal, 2.a
Solfeig, Teoria, Piano, Violí, Violoncel
Gran sala d'audicions

ELS ESPORTS

FUTBOL

SANS-BARCELONA

El partit corresponent al Campionat de Catalunya que els primers equips del Sans i del Barcelona jugaran demà a la tarda a un quart de cinc, al camp del carrer de Galileu, és esperat amb molt d'interès.

El Sans, que en tots els moments ens té demostrat que és un equip molt difícil de vèncer i que es creix en la seva actuació davant els equips asos, molt més quan, com en aquesta ocasió, el partit es juga a casa seva, tot plegat fa esperar una lluita emocionant i competida per a abastar els dos cobejats punts.

Els segons i tercers equips jugaran al matí en el mateix camp de la Unió E. de Sans.

ELS EQUIPS DE L'EUROPA

Per a aquesta primera jornada del Campionat de Catalunya, que posa davant per davant els equips del Sabadell i de l'Europa, al camp d'aquest darrer, la Comissió Esportiva del club sots-campió, d'acord amb l'entrenador, ha format els següents equips:

Primer: Altés, Viguieres, Alcoriza, Soligó, Gàmiz, Maurici, Pellisser, Bestit, Cros, Colls i Alcàzar.

Segon: Oliva, Bosch, Pineda, Anglès, Layola, Iranzo, Gàndara, Bestit T., Xifreu, Ciòrdia i Rovira.

Tercer: Martínez, Mateu, Gàmiz J., Pujol, Cifré, X, Muñoz, Flaquer, Carmona, Garcia i Coma.

Els partits dels tercers i segons equips tindran lloc en el que fou fa anys camp de l'Europa, situat entre els carrers de Sardenya i Arquebisbe Claret.

ELS EQUIPS DEL BARCELONA

Primer equip: A un quart de cinc de la tarda, camp del Sans: Hospital, Walter, Mas, Guzman, Roig, Carulla, Piera, Sastre, Arocha, Garcia i Sagi.

Segon equip, a les once del matí, camp del Sans: Iñesta, Orriols, Blanes, Bosch, Castillo, López, Segués, Obiols, Buj, Barceló i Parera I.

Tercer equip, a les nou del matí, camp del Sans: Codina, Llorenç, Pomar, Palau, Aleman, Roig, Lluch, Pinilla, Ferrés, Fernàndez i Serra.

De totes maneres, respecte a la formació del primer equip, diu un col·lega d'anit passada:

"De portero, no se sabe quién actuará, pues continúan lesionados Plattko y Llorens. Esta mañana han sido probados en Las Corts varios porteros, ninguno de los cuales ha dado satisfacción.

Se dice que la puerta será guardada por los ex-gracienses Palau o Uriach, a no ser que Vidal del Athlétic bilbaíno sea aceptado.

Vidal tiene grandes deseos de jugar en el Barcelona, de tal forma que se desplazó a San Sebastián creyendo encontrar en aquella población a un delegado del Barcelona cuando circuló el rumor de que un directivo del club campeón de campeones iría a gestionar el concurso del portero de la Real Sociedad."

L'EQUIP QUE PRESENTARA DEMA L'ESPANYOL CONTRA EL TERRASSA

La Comissió esportiva del "Real Club Deportivo Español" ha confeccionat el següent equip per a jugar el seu primer partit de campionat contra el Terrassa F. C.: Solà, Saprissa, Portes, Kaiser, Soler, Tena I, Prat, Orames, Tena II, Gallart i Juver.

Hom recorda als senyors socis de l'Espanyol, que per a presenciar aquest partit que se celebrarà al camp del Terrassa F. C., cal acompanyar el rebut d'aquest mes i la corresponent entrada de soci; aquestes s'expenen a les oficines del Club, carretera de Sarrià, 50, fins a les dotze del diumenge i a Terrassa a la taquilla especial per a socis de l'Espanyol.

L'Espanyol fa avinent als seus associats i al públic en general, que només presenta primer equip en el campionat de Catalunya.

DEL CLUB ESPORTIU EUROPA

El Consell directiu de l'Europa, que, tal com es va anunciar, des de primers de setembre establí el dret d'entrada per als socis de nou ingrés, fixant-lo en cinc pessetes, ha pres l'acord de mantenir la dita quantitat sols fins al 15 d'octubre vinent, car a partir de la dita data, serà augmentada.

BADALONA-ILURO

Per a demà diumenge està anunciada al camp badaloní la primera jornada del campionat d'enguany, entre els dos antics rivals de la costa, en el qual encontre, vist l'entusiasme dels mataronins i el just desig dels blaus de quedar en el lloc que els pertoca de dret, és d'esperar que veurem una emocionant lluita, en la qual els veritables aficionats gaudiran extraordinàriament. Els equips es presentaran complerts.

NATACIO

AQUESTA NIT SE CELEBRARA EL PRIMER FESTIVAL DELS CAMPIONATS PENINSULARS DE NATACIO I SALS

Segons les darreres notícies rebudes de Bilbao, dels nedadors nordenys, únicament efectuen el desplaçament per a disputar els Campionats d'Espanya, que tindran lloc a la piscina del Club de Natació Barcelona, avui, dissabte, al vespre, demà, a la tarda, els especialistes en proves. L'equip de water-polo, campió de Biscaia, no ha estat possible enviar-lo, per raons econòmiques.

Lògicament, això treu part de l'interès que poden encloure aquestes dues sessions campionils, però queda compensat amb l'acord pres per la F. C. N. A. de fer disputar en tots dos festivals la semifinal i final de Campionat de Catalunya de water-polo de primera categoria, topada formidable a la qual donarà lloc la lluita dels tres millors equips amb què compta la natació espanyola.

Augmenta l'expectació despertada per aquests festivals. Ens referim al fet d'haver sol·licitat concórrer als campionats, sumant-se al C. N. Barcelona, C. N. Atlètic, C. N. Sabadell, Arenes, de Guecho, i Atlètic de Bilbao, un nou club, l'Olímpic Amateur d'aquesta ciutat.

CICLISME

COPA CICLISTA LEANDRE

Per a la cursa que organita la Comissió Ciclista del Prat per a demà, diumenge, consten inscrits fins ara els següents corredors:

Joaquim Nicolàs, neòfit; Manuel Pérez, neòfit; X. X., neòfit; Josep Torrent, neòfit; Secundi Nagore, neòfit; Pau Barceló, neòfit; Ramon Munner, neòfit; Leandre Comabasosa, tercera categoria: Arcadi Cervelló, neòfit; Pere Rafel, neòfit; Josep de la Cruz, neòfit; Josep Torres, neòfit; Eduard Tortosa, neòfit; Francesc Romagosa, neòfit; Josep Riera, neòfit; Josep Serra Serra, tercera categoria; Gabriel Coll, neòfit.

PILOTA BASCA

AL CLUB BASCONIA

Els partits que se celebraran demà, al Frontó Principal Palace, entre els socis d'aquest club, seran com segueix:

Primer partit, a cistella, a les deu del matí: Prada-Crous, contra Erigola-Escudero (P.).

Segon partit, a mà: Escribà-Hernàndez contra Larrinaga-Roca.

Tercer partit, a cistella: Escudero (C.)-Bois contra Boldú-Ròdenes.

Quart partit, a cistella: Bo (E.)-Parera, contra germans Steegman.

AQUESTA TARDA
TINDRA LLOC L'OBERTURA
de la
SASTRERIA
Mosela de L. Dauder
al
Passeig de Gràcia, 92
NOUS LOCALS
que es complau a oferir a tots els seus clients i amics - - - -

El Bareme de David, S. A.

Tant pel desig que ha animat sempre a "David, S. A.", de romandre en contacte amb el públic que l'afavoreix, com per la repercussió ciutadana que tingué la implantació, el juliol darrer, del nou sistema de retribució progressiva dels xofers, a causa de la vaga amb que fou momentàniament hostilitzat, creu oportú "David, S. A." donar a conèixer el resultat d'un experiment de dos mesos.

Aquest experiment ens ha provat, d'una manera decisiva, la bondat del sistema de Bareme, que no endebades és el vigent en la poderosa indústria taxista de París.

Diem que el resultat ha estat satisfactori, per dues raons:

Primera. — Perquè gràcies a la implantació del Bareme ha estat possible la supressió de la propina en els serveis d'autotaxis; i

Segona. — Perquè en el període que el Bareme porta de vigència, la retribució dels xofers, lluny de minvar, ha assolit el satisfactori promedi diari de 14'52 pessetes, malgrat de correspondre el dit període als mesos de més poca recaptació, la qual cosa fa esperar que el promedi anual resultarà encara més beneficiós que el registrat fins ara.

LA MUSICA

NOTES OFICIOSES

ELS QUATRE CONCERTS EMILI VENDRELL

Dilluns vinent seran publicats els programes detallats de les quatre sessions del líder que, com iniciació de la sèrie "Cançons velles i noves" donarà l'eminent tenor Emili Vendrell, i començarà el despatx de localitats per al primer dels esmentats concerts, assenyalat per al diumenge 7 d'octubre.

"EL GIRAVOLT DE MAIG"

L'estrena de l'òpera còmica del poeta Josep Carner, música del mestre Eduard Toldrà, "El giravolt de maig", està assenyalada per al dissabte, 27 d'octubre.

Aquesta primera representació de l'obra es farà al Palau de la Música Catalana, a càrrec dels eminents artistes Mercè Plantada, Concepció Callao, Emili Vendrell, Casimir Giralt, J. Carasusan i J. Capdevila.

La direcció musical està confiada al mestre Toldrà; la presentació, decorat i vestuari és de Xavier Nogués i de la direcció escènica en tindrà cura Endir Giménez.

L'estrena d'"El giravolt de maig" serà, sense dubte, un esdeveniment memorable.

EL MESTRE TURINA A L'ASSOCIACIO DE MUSICA "DA CAMERA"

L'il·lustre mestre Joaquim Turina, la personalitat del qual ocupa un dels més preeminents llocs entre els representants de la música actual, ha estat invitat per l'Associació de Música "da Camera" per a prendre part en els dos primers concerts del curs 1928-29.

Ultra el propi mestre Turina, actuaran en aquestes sessions l'Orquestra Pau Casals, l'eminent contralt Concepció Callao i el gran violinista Francesc Costa.

OBERTURA DE CURS A L'ORFEO GRACIENC

Com cada any en entrar al mes d'octubre, seran represes a l'Orfeó Gracienc les tasques d'ensenyament de cant i solfeig.

Les classes de solfeig tindran lloc per a les noies els vespres dels dilluns, dimecres i divendres, i per als nois els dimarts, dijous i dissabtes; entenent-se, però, que els dics esmentats han d'ésser feiners.

Cal tenir més de set anys en fer la inscripció.

Ultra les classes esmentades, i com a complement de cultura musical, tindrà lloc l'obertura de curs de la Secció de Danses rítmiques i de Plàstica; seran confiades les lliçons, com l'any passat, a la distingida professora Na Ivonne Attenelle de Giménez.

També l'edat per a l'ingrés a l'esmentada Secció serà la dels set anys com a mínimum.

Per a més detalls i per a inscriure's, a la secretaria de l'esmentada entitat coral, des de les quatre de la tarda a les vuit del vespre, i de deu a onze de la nit.

Cal fer esment que totes aquestes classes són gratuïtes.

Diputació

ACORDS DE LA PROVINCIAL PERMANENT

En la darrera sessió celebrada per la Comissió Provincial Permanent foren presos els següents acords:

Aprovar diversos pressupostos relatius a treballs que s'executen en les següents vies provincials:

En el camí de Moscaroles a Santa Fe.

En el camí d'Espunyola a Puigreig per Caserres.

En la carretera de l'estació de Monistrol al Monestir de Montserrat.

En la carretera de Montesquiu al confí amb Lleida per Berga.

En la carretera de Prats de Lluçanès a Sant Quirze de Besora.

En la carretera de Manlleu al confí amb Girona per Sant Pere de Torelló.

En la carretera de Vic per Roda a empalmar amb la de Vic a Olot.

En la carretera de Caldes de Montbui a Sant Celoni.

En el camí de Manresa a Sampedor.

En la carretera de Cornellà a Fogàs de Tordera.

En el camí de Sardanyola a Montcada per Ripollet.

En el camí de Sant Quirze de Besora al límit de la província en direcció a Vidrià.

En la carretera de Vilafranca al confí de la província en direcció a Aguiló.

En el camí veïnal de Sant Pere de Ribes a Vilanova.

Aprovar les següents liquidacions corresponents a treballs que s'han portat a cap pel sistema d'administració:

Arreplec de pedra esmicolada per a reparació del camí de la carretera de Sant Feliu de Codines a la de Mollet a Moià per Sant Quirze Safaja.

Reparació de l'afermat de la carretera de Vic al confí amb Girona en direcció a Sant Hilari, quilòmetre 1'500 al 3.

Reparació de l'afermat de la carretera de Vic al confí amb Girona en direcció a Sant Hilari, origen al quilòmetre 1'500.

Reparació de l'afermat de la carretera de Collsuspina al confí amb Girona en direcció a Viladrau, quilòmetres 2'550 al 3'550.

Reparació de l'afermat de la carretera de Manlleu al confí amb Girona per Sant Pere de Torelló, quilòmetres 5 al 6'500.

Enquitranat superficial de l'afermat de la carretera de Collsuspina al confí amb Girona en direcció a Viladrau, quilòmetres 2'500 al 3'550.

Mur de defensa del pont sobre el riu Gurri en el quilòmetre de la carretera de Vic al confí amb Girona en direcció a Sant Hilari.

Reparació de l'afermat dels quilòmetres 6 al 8 i dels sots dels quilòmetres 9 al 12 de la carretera de Vic per Roda, a empalmar amb la de Vic a Olot.

Designar el diputat senyor Antoni Marimon per a assistir a la subhasta de les obres de modificació de travessia per Rubí de la carretera de Gràcia a Manresa; i al diputat senyor Josep Maria Moretó per a assistir a la recepció provisional de les obres de supressió del baden del quilòmetre 32 de la carretera de Caldes de Montbui a Sant Celoni.

Aprovar el pressupost de despeses que motivarà l'informe i despatx de l'expedient de projecte de pas superior al ferrocarril de Saragossa a Barcelona per a substituir el que està a nivell del camí de Vacarisses a l'estació d'Olvan, quilòmetre 4, hectòmetre 1.

Trametre a la jefatura d'Obres Públiques de la província, als efectes del seu informe, el pressupost dels esgotaments per administració dels fonaments del pont sobre la riera de Guardiola, perfils 89 i 96.

Aprovar el pressupost formulat per la Companyia dels Camins de Ferro del Nord d'Espanya relatiu al descens de la via i vigilància per l'establiment de la precaució per a l'execució de les obres d'eixamplament del pas inferior de la carretera d'Esparreguera a Manresa, quilòmetres 303'780, i acordar dipositar el seu import a la Caixa d'aquella Companyia, a fi de començar les obres d'eixamplament de l'esmentat pas inferior.

Aprovar el projecte reformat i addicional del camí de Sant Celoni a Olzinelles.

Accedir a la demanda de la Diputació de Girona que aquesta subvencionarà les obres d'eixamplament del camí interprovincial d'Espinelves a Ossormort, per no considerar just exigir de l'Ajuntament d'Espinelves una més gran cooperació econòmica.

Acordar la immediata subhasta dels camins del Montseny a Santa Maria de Palautordera, tros primer, i de Sant Martí de Sasgavoles a l'estació de Sant Guim, amb subjecció als pressupostos aprovats.

ACTE DE SIMPATIA

Amb motiu d'haver-li estat conferida pel Govern francès la condecoració de "Officier d'Académie", el director del "Diario de Barcelona", senyor Joan Burgada Julià, el diputat ponent de Cultura li fou ofrena de l'esmentada condecoració en presència de diversos companys de premsa i personalitats.

El senyor Burgada agraí amb expressives paraules l'acte de què fou objecte.

OBITUARI

Ha mort la senyora mare de l'encarregat de l'Oficina de Premsa de la Diputació, senyor Macias.

Era la finada una dama virtuosa i exemplar que gaudia de generals simpaties.

Rebi el company senyor Macias el nostre condol.

La política

CANVI DE NOMS A LES AULES D'UNES ESCOLES

Retallem de "Las Noticias" d'ahir:

"Una comisión del Centro de Dependientes de la Industria y el Comercio visitó ayer al gobernador civil, señor Milans del Bosch, para darle cuenta de que la Junta de dicha entidad ha tomado el acuerdo de dar el nombre de los señores Martínez Anido y Barrera, y el de nuestra primera autoridad civil a las aulas de las escuelas que sostiene el Centro.

Dichas aulas llevan en la actualidad los nombres de los doctores Martí Julià, Robert y Farran."

Govern Civil

EL GOVERNADOR VISITA EL PORT FRANC

Ahir al matí, el governador, acompanyat del comissari del Port Franc i la Junta de les Obres del Port, visità els dipòsits que ocupa als coberts del moll l'esmentat Port Franc.

Així mateix inspeccionà el dipòsit que en aquells coberts té una casa d'automòbils.

PER A LES VICTIMES DE LES DARRERES CATASTROFES

El Col·legi Notarial de Barcelona ha tramès al governador 500 pessetes per als damnificats de les catàstrofes de Madrid i Melilla.

Amb el mateix fi, el governador ha rebut d'En Rafel Vidal Bruguera 100 pessetes.

Igualment, En Manuel Girona, gerent de la signatura comercial Ignasi Vilavecchia, li ha lliurat mil pessetes amb el mateix fi.

REUNIO

Ahir a la tarda es va reunir, presidit pel governador, el Comitè Regulador de la Indústria Cotonera. Va tractar diversos afers, dels quals serà feta pública una nota.

LA VIDA SOCIAL

L'Associació de Sastreria per a Obrers posa a coneixement dels seus associats que demà, diumenge, tindrà lloc les eleccions dels vocals que han de formar el Comitè Paritari del Ram de Sastreria. Per tant se'ls prega que no deixin d'assistir a l'estatge social, carrer de Ferran, 30, pral., el dia esmentat, de deu a dotze del matí, hora de la votació.

EL COMITE PARITARI DE PREMSA

Sota la presidència del rector de la Universitat senyor Eusebi Diaz, es reuní ahir a la tarda el Comitè Paritari Interlocal de la Premsa de Catalunya i Balears.

Aprovada l'acta de la sessió anterior es va passar a la discussió de l'ordre del dia.

Concedida audiència als interessats es va jutjar una reclamació formulada pel senyor Villacampa, redactor del periòdic "El Resumen Lloyd Español" contra l'empresa, i fou acordat per unanimitat que calia donar satisfacció a la demanda del periodista i negar la compensació exigida per l'empresa.

S'acordà donar tot el suport que calgui a la reclamació que fan els corresponsals dels diaris de Madrid i províncies al governador civil perquè siguin corregides les deficiències que en detriment del servei d'informació s'observen a la Central de la Companyia Nacional de Telèfons.

Tractats altres assumptes de poc interès, es va aixecar la sessió.

FEDERACIO DE SOCIETATS DE SOCORSOS MUTUS DE CATALUNYA

Demà, diumenge, a les onze del matí, a l'estatge de la Federació de Societats de Socorsos Mutus de Catalunya, Baix de Sant Pere, 16, tindrà lloc una important reunió de representants d'entitats inscrites que estiguin afectades pel Reial Decret del ministeri del Treball creant la intervenció permanent en diverses entitats mutualistes.

Totes aquelles entitats que les afecti la dita disposició i que no hagin rebut la convocatòria se'ls fa avinent que es donin per convidades i que assisteixin a aquesta reunió, per tal de prendre els acords que siguin convenients.

ACADEMIA ALBENIZ
Trafalgar, 14, principal, 2.a
Piano, Violí, Violoncel
Obertura de curs: 1 d'octubre

AQUEST NUMERO HA PASSAT PER LA CENSURA GOVERNATIVA

Catalunya

FETS DIVERSOS

Una dona atropellada a la carretera d'Artesa de Segre

Al quilòmetre 55 de la craretera d'Artesa de Segre a Tremp, un automòbil de la matrícula de Barcelona, ocupat per tres dones i dos homes, atropellà una dona anomenada Teresa Cubills, de cinquanta-sis anys, natural i veïna del poble de Fontsagrada.

L'automòbil es feu escàpol.

La víctima fou recollida per uns pagesos i conduïda a Tremp. Fou guarida d'algunes lesions a diverses parts del cos.

Un autòmnibus s'estimba a la carretera de Gandesa a Tortosa

A 7 quilòmetres de Valderrobles, en terme de Xerta i a la carretera de Gandesa a Tortosa, ha bolcat un autòmnibus, que s'estimbà per un terraplè de 12 metres d'alçària. Va resultar greument ferida Carme Blasco, i hi ha hagut altres tres persones ferides lleument.

Els ferits foren duts a Tortosa.

Es detingut un pescador amb explosius a Alcarràç

La guàrdia civil d'Alcarràç ha detingut el veí d'aquell poble Francesc Caberol, de quaranta quatre anys, com a presumpte autor d'haver agafat alguns quilos de peix del riu Segre valent-se dels procediments explosius.

Aquest individu ha estat posat a disposició del Jutjat.

Es detingut un lladre de pins a Palau de Montagut

A Castellfullit de la Roca ha estat detingut el veí de Palau de Montagut, Joan Ayperó Coll mentre transportava en un carro de la seva propietat 12 pins de regulars dimensions que havia tallat de propietat d'altri sense cap permís ni autorització.

Un motociclista accidenta a Terrassa

Al carrer del Col·legi, de Terrassa, caigué de la moto on anava el jove de la Carretera de Montcada Ramon Prat, de divuit anys. Es produí ferides a la cara i braços i desperfectes d'importància a la moto. Per uns veïns fou traslladat al seu domicili.

Robatori a una fàbrica de Santa Coloma de Farnés

A la fàbrica de serrar fusta anomenada "Iglesias", propietat d'En Ramon Galorona Triadó, situada als voltants de Santa Coloma de Farnés, s'ha comès un robatori. Els lladres s'han apoderat d'un rellotge de butxaca d'or xapat, un altre de polsera, una màquina de tallar el cabell, una pistola i una escopeta tot plegat valorat en 300 pessetes.

La guàrdia civil ha detingut el jove de Santa Coloma, Josep Dorca Llistosella, de divuit anys, al qual se li han ocupat un revòlver carregat amb cinc cartutxos i 10 pessetes en metàl·lic; no tenia cap document.

S'ignora la participació que aquest jove pugui tenir en els esmentats fets.

El Jutjat d'instrucció practica diligències.

Un minyó que viatja dalt d'un tren es bada el cap contra un pont entre Calafell i Sant Vicents

En el trajecte de la línia fèrria comprès entre les estacions de Sant Vicents de Calders i Calafell viatjava sense bitllet a la coberta d'un dels vagons del tren correu de València Macià Losa Jurado, de vint-i-un anys, natural de Belmonte (Cuenca) i d'ofici impressor, quan en passar el comboi sota un pont hi pegà un cop de cap. Es produí una ferida qualificada de pronòstic greu.

El ferit ha estat traslladat a Tarragona, on ha ingressat a l'Hospital militar.

Un altre robatori a Santa Coloma de Farnés

A Santa Coloma de Farnés, en tornar al seu domicili Francesc Pla Formiga, observà que darrera la porta principal hi havia col·locada una cadira, i sospitant que hagués passat alguna cosa a l'interior de la casa, per estar els seus familiars a un ball, encengué la bombeta de l'escala. En aquell moment fou sorprès per dos individus d'uns trenta anys, que aconseguiren fer-se escàpols saltant per una de les parets de la casa.

Les portes de l'interior estaven obertes. S'han trobat a mancar 500 pessetes en bitllets del Banc d'Espanya.

OLOT

Aplecs :: Festes :: Benefici i traspàs :: Una conferència de Joan Sacs :: Diverses

El moviment demogràfic registrat en els darrers quinze dies ha estat de vuit morts, set naixements i dos matrimonis.

— Els aplecs celebrats darrerament als Santuaris de la Salut i Finestres s'han vist força concorreguts. No podem dir el mateix del de Montrós, on ni tan sols s'hi pogué celebrar el Sant Sacrifici de la Missa.

— La funció benèfica celebrada dies enrera al teatre Principal ha donat al Guarda-robes de Nostra Dona del Tura 2.434'30 pessetes.

Amb tot i que fa més dies que també hi hagué una "becerrada" a favor de l'Hospital, hom no sap pas que s'hagi fet públic el resultat obtingut.

— S'ha celebrat amb força animació i concurrència la festa major de la vila de Besalú.

També el poble de Les Planes celebrà, diumenge, la seva tradicional festa de la Santa Espina. Tots els actes resultaren molt lluïts.

— Han estat concedits els beneficis del subsidi de famílies nombroses al nostre conveí Josep Batlle.

— La secció cultural Atenea, de l'Orfeó Popular Olotí, reemprendrà de bell nou les seves conferències, a l'estatge de costum, demà, dissabte. Ha estat encarregada al conegut crític d'art Feliu Elies (Joan Sacs), el qual desenrotllarà el tema: "Errors de la pintura d'avantguarda". Hi ha veritable interès per escoltar-lo.

Ha cridat poderosament l'atenció de tothom, el fet que un periòdic local, en inserir la nota que li fou tramesa sobre aquest acte, suprimís el tema i nom del conferenciant.

— Els veïns del barri de Sant Miquel han celebrat la seva festa anual. Concerts, balls i sardanes varen estar ben animats i concorreguts.

— Han estat conferides ordres menors al jove olotí Bonaventura Guilleumes.

També el compatrici Josep Girgues ha rebut les de diaconat.

— Diumenge passat tinguérem un interessant partit de futbol, si bé no per la seva bona qualitat de joc, pel fet d'ésser a favor de l'antic equipier Joan Girona, i presentar-se de nou al camp tots els seus antics companys que constituïen el primer equip que tingué l'Olot F. C., per a lluitar amb els que avui formen el primer. No cal dir que els vells jugadors es ressentiren de la falta d'entrenament, i d'això s'aprofitaren els joves per a obtenir un bon resultat ja al primer temps, puix que a la segona part, quan hom esperava que els vells estarien esgotats, feren una bonica exhibició, i dominaren per complet els seus contrincants.

La recaptació fou ben remarcable, i llàstima que l'amic Girona no pogués ni assabentar-se'n, puix poques hores després havia traspassat víctima de greu malaltia que contragué en terres africanes.

El seu enterrament constituí una veritable manifestació de dol, ja que hi acudí una veritable multitud. A la seva família trametem el nostre més sentit condol.

— Dintre poc, actuarà al teatre Principal la companyia dramàtica Bover-Torner, ja ben coneguda del nostre públic.

— Després de la darrera pluja, el temps és bo, però extraordinàriament fred, per l'època en què estem.

GIRONA

Una festa musical a l'Ateneu :: Obituari :: Per als damnificats de les Gavarres :: La Junta de protecció a la infància

Dijous passat va celebrar-se a la sala d'actes de l'Ateneu de Girona la vetllada musical, inaugural de curs, a càrrec dels alumnes de l'Acadèmia Civil.

Va obrir l'acte el mestre Francesc Civil amb unes escaients paraules de salutació i regraciament a la distingida i nombrosa concurrència.

Formaven el programa de la festa escollides composicions de Schubert, Kozeluch, Schumann, Beethoven, Dusseck, Chopin, Kuhlau, Fauré, Albéniz, Haydn, Mendelhsson, Grieg, Mozart i Liszt, les quals foren molt ben interpretades al piano pels alumnes senyors Alfons Sànchez, J. M. Queralt, Joan Julià, Llucià Comes, Francesc i Josep Solà, i per les senyoretes Teresa Roca, Maria Soler, Montserrat Vilaseca i Esperança Vilagran, els quals demostraren un acurat estudi i l'excel·lent mestratge del senyor Civil.

La simpàtica festa acabà amb la interpretació del deliciós "Matin", de Grieg, a quatre mans, per la senyoreta Vilagran i el senyor Civil.

Mestre i deixebles foren molt aplaudits pel selecte auditori, el qual conservarà sens dubte un agradós record d'aquesta vetllada.

— Ha mort, després de ràpida malaltia, Na Rosa Riera i Pau, germana de l'ex-president de la Diputació doctor Agustí Riera.

La seva mort ha estat molt sentida, com va palesar-se ahir a l'acte d'acompanyar el cadàver al cementiri de Pont Major.

Descansi en pau la virtuosa dama!

— Alguns elements de la secció coral La Regional organitzen una funció a benefici dels damnificats per l'incendi de les Gavarres.

La funció tindrà lloc el dimarts dia 9 d'octubre, al Teatre Albéniz.

— El propvinent dia 1 d'octubre començaran a l'estatge de L'Amistat les classes nocturnes per a fills d'obrers que pertanyin a la dita Societat catòlica.

— Avui, dissabte, a les sis de la tarda, es reunirà la Junta provincial de protecció a la infància.

EL TEATRE

L'inauguració de la temporada de Teatre Català a Novetats

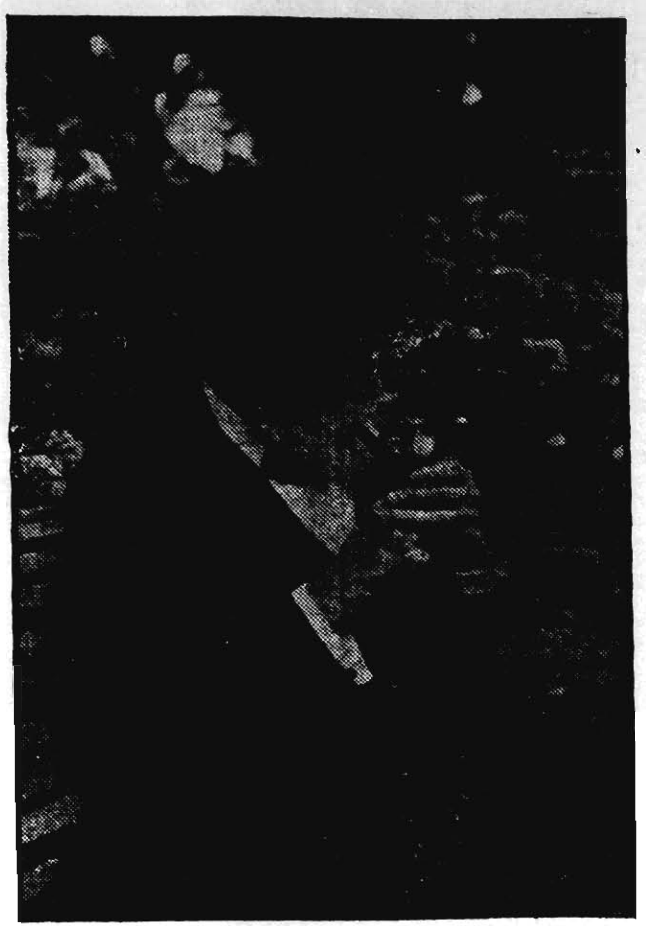

Rusinyol dicta una quartilla sobre la seva obra

Avui Santiago Rossinyol, patriarca de les lletres i del teatre catalans, inaugura, en companyia de Carles Soldevila, la temporada del teatre Novetats, amb l'estrena d'una comèdia. Tal com ahir publicàvem unes paraules de Soldevila sobre la seva obra, en publiquem avui unes de Santiago Rossinyol. No ho férem abans perquè Rossinyol era absent de Barcelona. Tanmateix, i malgrat el nostre desig, ens veiem privats del gust que aquesta opinió sigui autògrafa. D'autògraf no hem pogut obtenir més que la seva signatura, perfectament caligrafiada. Cap impediment material hi havia, però. Si la salut de Rossinyol inspirava ahir alguna ombra de recel, avui el trobem completament rejovenit i ple de projectes per a l'esdevenidor. Però, així i tot, no hem volgut enutjar-lo amb excés i ens hem avingut de bona gana a fer-li d'amanuense. Per a nosaltres això representava un honor. A la nostra pregunta, doncs, de

Què representa la nostra obra?

Santiago Rossinyol ha contestat textualment de la següent manera:

"Els analfabets — ens diu — en el fons, presenten aquest problema que a tot arreu s'agreuja cada dia, del despoblament del camp. Però com tots els problemes seriosos, aquest té també els seus caires grotescos. En la meva comèdia, doncs, el que faig és presentar humorísticament un d'aquests caires. Els homes, a mesura que s'instrueixen, abandonen el camp, no sense revolta de les dones. I solament els analfabets resten a cultivar la terra."

Santiago Rus

I Mentre Santiago Rossinyol signa les seves paraules, el seu somriure irònic, sens dubte en evocar les escenes grotesques a què dóna lloc la idea que acaba d'exposar-nos, esdevé beatífica. Es el somriure que, flor d'una immarcescible primavera, veurem triomfar avui, una vegada més, a l'escena del teatre Novetats.

LES LLETRES

Informació catalana

* *Es d'aparició imminent dins la Biblioteca Sabadellenca un llibre d'En Joan Pallarès i Castells.*

* *Intelligència? Caràcter?*

De mica en mica les nostres publicacions s'adonen de l'abast d'aquest debat obert durant el passat curs universitari i convertit, des d'aquestes columnes, en enquesta. Intelligència? Caràcter? Es sota aquest mateix títol que Pla i Muntanya, *de Balaguer. (24 de setembre), respon:*

"Ens plau de donar la nostra contesta a l'enquesta que amb les preguntes del nostre epígraf ha obert la Premsa catalana.

Si la intelligència només donés a la persona un camí o una orientació i el caràcter no trobés, en manifestar-se, altres traves de part de la intelligència, que les que els privessin de deseixir-se inopinadament, no caldria discutir gaire que el millor que convé als nostres homes és intelligència i caràcter, ben mullerats amb les limitacions expressades. Posats, però, a triar, atesa la necessitat urgent i ciutadana nostra, votem decididament a favor del caràcter.

Es veritat que s'escau molt als catalans ésser ben devots de totes les qüestions de la intelligència. Es clar que per conquerir un bon lloc en l'estadi de les especulacions culturals i àdhuc sociològiques, la intelligència és un bagatge preciós i imprescindible. De vegades, però, hi ha collectivitats que per damunt de tot necessiten "viure", que tenen més urgència de manifestar-se que no pas d'acreditar llurs qualitats, és per als homes d'aquestes collectivitats que nosaltres reclamem la primacia del caràcter damunt de la intelligència.

Tot i el nostre pregon respecte a la intelligència noble i neta, sentim una propensió i un decantament decidit pel caràcter. Per a desensonyar la massa dels pobles revellits i retardaris, perquè una ideologia o un sentiment ètnic o social es desenrotlli i aconsegueixi l'assoliment pel qual es debat, res de més eficaç i contundent que un caràcter, encara que ell estigui amarat de deseiximent. La nosa i el llast que duu, obstaculitza l'èxit, aquest èxit que porta i prodiga el caràcter. La intelligència és el midó que encrostona punys i coll, el caràcter, acceptats tots els seus defectes, és sang i nirvi desclosos. Les gents som uns éssers decrèpits i quasi incapaços d'assolir altra cosa que la contemplació. L'Europa, o part d'ella, és una massa sense solta ni volta, poblada per una infinitat d'homes aptes per a tota materialitat, ineptes, però, per a tota comprensió. Quan els pobles estan mancats d'homes és preferible i més saludable invocar mil vegades més el caràcter que no pas la intelligència."

* *Sagetes?*

Sí, sagetes. Contra l'adversari, és clar: puix que, ¡Déu meu, i què espessa de combatents la host adversa a la nostra renaixença literària! Davant tres únics diaris, deu; davant deu llibres, cent; davant dos-tres teatres, deu encara. Ens ofeguen... ¡Quina diana més bella per a les nostres sagetes! ¿Per què engegar-nos-les, doncs, els uns contra els altres, talment un estol desmoralitzant i en plena reculada? Fet i fet, més ens estimem un mal escriptor català, bon company de causa, que un saberut advers i enemic. ¿Sagetes? A tot hora: el blanc agafa, ona per ona, tota la línia de l'horitzó.

* *Sortirà la setmana vinent el llibre* El pas de Sant Francesc, *de L. Bertran i Pijoan. Es un assaig sobre el pobrissó d'Assís que edita la impremta Altés.*

* La Dispesera, *de Dostoiewski, acaba d'ésser posada a la venda, editada per la Llibreria Catalònia, dins la* Biblioteca Univers *que dirigeix En Carles Soldevila. Els amadors de les lletres russes deuen agrair la sollicitud amb què les nostres editorials curen de vertir al català les obres mestres dels grans escriptors eslaus.*

* *Havem rebut un exemplar del llibre* Teatre de la Natura, *d'A. Rovira i Virgili. Ha estat editat per* La Mirada *(Sabadell, 1928) i és una petita obra mestra de tipografia. Conté setze* Paisatges i Marines *i divuit notes literàries de* Botànica i Zoologia.

* *Tomàs Garcés donarà el pròxim 24 d'octubre una conferència al Casino del Comerç, de Terrassa, organitzada per la secció de cultura d'aquesta entitat.*

* ***Publicacions rebudes:***

que moltes vegades fa la intelligència

Germinal *(Sant Celoni, setembre 1928.)*

Colegio Pericial Mercantil de Barcelona *(setembre 1928.)*

Boletín de la C. O. del C. i I. de Sabadell *(agost 1928.)*

Revista Textil *de la Federació de Fabricants de Filats i de Teixits de Catalunya (número 2-setembre 1928.)*

Butlletí del Comitè Internacional d'Organització científica *(número 1 de l'any 3.)*

Un noble gest

Ahir fou lliurada a l'alcalde pel benemèrit empresari del nostre Teatre Català Novetats, senyor Josep Canals, la quantitat de 621'87 pessetes, import del 50 per 100 de la recaptació obtinguda en la funció celebrada el dia abans a l'esmentat coliseu, a benefici dels damnificats per l'incendi del teatre "Novedades", de Madrid.

Es aquesta la primera funció celebrada a Barcelona a profit de les desgraciades víctimes de la catàstrofe de Madrid. Sabem per bon conducte que la noble i ràpida iniciativa de l'Empresa del Teatre Català Novetats ha estat molt alabada.

Cultura

El vinent dilluns, dia primer d'octubre, a l'estatge del Centre Social de Betlem, Tallers, 45, primer, a les sis de la tarda, començaran les classes gratuïtes de solfeig per a nens i nenes.

Els que hagin de matricular-se per primera vegada poden passar per la secretaria del dit Centre, tots els dies, de vuit a nou del vespre.

El mateix dia començaran les classes per als que pertanyin a la Secció del dit Centre, de vuit a nou del vespre.

MANUEL SERRA I MORET A L'ATENEU POLYTECHNICUM

Avui, a les vuit del vespre, tindrà lloc a l'Ateneu Polytechnicum (Alt de Sant Pere, 27, principal) la clausura del curs de conferències públiques que han tingut lloc a l'estiu. Anirà a càrrec d'En Manuel Serra i Moret, el qual donarà una conferència sobre el tema "Vacances obreres".

INSTITUT DE CULTURA I BIBLIOTECA POPULAR DE LA DONA

Secció Permanent de Religió i Culte. — Diumenge, dia 30, a les vuit: Missa resada de Comunió. Dilluns, dia primer d'octubre, es practicaran els exercicis del mes del Roser durant la Santa Missa. Divendres, dia 5, a les vuit: Missa de Comunió amb plàtica, exercicis del primer divendres.

Secció Permanent d'Economia i Proveïments. — Classes de cuina de la tarda. Llista de la setmana. Dimecres, Medaillon de vedella a la Frascati i Pa de Milà; dissabte, Ous a l'Antonieta i Pastís de coco.

Aeronàutica

La creació del ministeri de l'Aire, a França

França, que s'ha esforçat a conservar la primacia de les coses de l'aire, s'adona amb un xic de sorpresa que els procediments que segueix no creu pas els més eficaços. La premsa entesa i especialitzada ha retret contínuament la situació endarrerida de l'aviació francesa, però no ha trobat el ressò que calia per promoure la creació d'un ministeri integral de l'aire, com a únic deslligador del moviment encalmat amb què marxaven les qüestions aeronàutiques. Ha estat necessari que el formidable desenvolupament de l'aviació alemanya i els ensenyaments de les recents maniobres militars aèries de l'atac sobre Londres, conjuntament amb l'exhibició de l'esquadra d'avions italians que circumvolà la Mediterrània, evidenciessin d'una manera aclaparadora i decisiva als dirigents d'aquell país en matèria d'aviació.

Mentre que els alemanys, empesos per aquella tenacitat racial que els determina, treballaven intensament i metòdicament per l'únic camí que el Tractat de Versalles els permetia i n'obtenien el predomini mundial de l'aviació de comerç — que quasi equival a dir, de l'aviació de qualsevol ordre — i els anglesos si bé s'encastaven a les formules tradicionals i pròpies, les arribaven a exprémer fins a treure'n un profit insospitat, a França es recolzaven en la glòria i en la valor dels seus avions de caça de la fi de la guerra per a considerar-se salvaguardats de qualsevol amenaça aèria.

L'aviació de caça francesa no és dolenta, és encara una de les millors del món, però li cal una evolució contínua i una situació al dia constant, si no vol quedar rerassagada. Encara, una aviació de caça no satisfà per ella mateixa les necessitats d'una arma de l'aire, i és en aquest punt precisament, on més flaqueja l'organització militar francesa. Els avions de transport — o de bombardeig — francesos tenen unes performances tècniques sensiblement inferiors a les dels seus possibles contrincants.

A l'entorn d'aquesta qüestió, posada al dia per la mort del ministre de Comerç, senyor Bokanowski, qui tenia, també, la sots-secretaria d'Aeronàutica, s'ha remogut la discussió del Ministeri de l'Aire, tan de temps reclamat obertament pels elements aeronàutics civils i d'una manera més discreta pels militars, en activitat.

De moment, davant de l'estat general d'opinió, s'ha concedit el nomenament, en la persona de Laurent Eynac, d'un ministre d'aeronàutica. Si aquest nomenament resol la crisi de l'aviació francesa no haurà estat sense brega i sense superar molts inconvenients. L'organització burocràtica és, a tot arreu, un bloc compacte difícil de disgregar i d'orientar en noves tendències i a França en això no fan cap excepció. Una prova, és la quantitat de tensions que ha creat aquest nomenament.

En prendre possessió del seu ministeri el senyor Eynac ha volgut reclamar les atribucions que pertoquen al seu càrrec, però s'ha trobat amb l'actitud rebeca dels ministres de la Guerra i de la Marina. Fins avui, aquests ministeris disposaven del comandament autònom de l'aviació de l'especialitat respectiva, fins i tot en els assumptes d'ordre administratiu i en els serveis tècnics. Ara, els ministres no s'avénen a renunciar cap dels drets adquirits, malgrat sigui en vistes a una coordinació de serveis beneficiosa a l'aeronàutica nacional.

M. Laurent Eynac ha precisat una actitud ferma i decidida. Li calen unes condicions de llibertat de treball absolutes per donar a l'aviació francesa l'impuls que la entrarà on li pertoca i sense aquestes condicions no es veu amb cor per realitzar la seva tasca. Ha fixat al Govern les condicions mínimes sota de les quals es veurà obligat a renunciar el nomenament.

Aquesta actitud a convençut de bon començament els ministres de les Colònies i de la Guerra, que han consentit en desprendre's de certes atribucions en favor del novell ministre, però ha trobat la disposició intransigent de M. Leygues, ministre de Marina, que ha amenaçat amb la dimissió si es dóna el cas de reduir-li ni poc ni molt el seu comandament.

En aquestes condicions ha tingut lloc una reunió dels ministres interessats, sota la presidència de M. Poincaré per intentar d'arribar a un acord. Val a dir que tot feia témer una crisi. Sortosament a darrera hora M. Eynac ha sortit amb la seva després d'aferrissades discussions i és de preveure que sota el seu impuls l'aviació francesa, amb tots els serveis coordinats i orientats en el progrés i en la modernitat, tornarà a gustar els dies gloriosos que ja s'allunyaven.

M. FOYÉ

Arribada d'una comissió de l'Ajuntament de París

Ahir al matí, varen arribar a la nostra ciutat, els delegats per l'Ajuntament parisenc per a estudiar l'organització municipal i provincial. Pel fet d'haver arribat en el tren del matí, ningú no va acudir a rebre'ls a l'estació.

Més tard foren complimentats a l'Hotel, per representacions de l'Ajuntament i Diputació.

Al matí, recorregueren el Palau de la Generalitat i les seves dependències, i foren obsequiats amb un banquet al Tibidabo; a la tarda, la Comissió va ésser a saludar l'alcalde senyor baró de Viver, la Comissió parisenca que havia arribat a Barcelona per a conèixer les obres d'urbanització, pavimentacions i altres serveis del Municipi.

La formen els regidors de l'Ajuntament de París, senyors Teveau, Lallemand i Befondes, el director general dels serveis tècnics de l'esmentada capital francesa, M. Giraud i l'enginyer cap d'obres d'aquell Ajuntament, M. Marteli.

Acompanyats del director general del serveis tècnica de l'Ajuntament de Barcelona, senyor Cabestany, i de l'enginyer municipal, senyor Segarra, han visitat les obres per a la conversió en subterrani del ferrocarril del carrer de Balmes, el viaducte del carrer de Marina, fa poc inaugurat, els treballs d'urbanització de la Diagonal i les obres de prolongació del carrer de Balmes.

Els visitants manifestaren extraordinari interès per tot el que havien vist i es declararen molt complaguts dels progressos tècnics vistos en les obres visitades.

El senyor alcalde, baró de Viver, els obsequià, anit passada, amb un sopar a l'Hotel Colon.

Nèlia

Xamosa nina dels bells acudits, podríem dir. I de les dolces llaminadures i de la xocolata finíssima i de les galetes que materialment es fonen a la boca.

¿Es tracta d'obsequiar els seus nombrosíssims clients? Quasi res: els regala un automòbil. El primer Ford nou model que vingué a Barcelona.

¿Es tracta de transportar i escampar ràpidament els seus "dolcíssims" productes? Adquireix una magnífica avioneta, i vinga repartir llaminadures a tort i a dret.

¿Es festeja amb l'erecció d'un monument la gesta d'un infortunat heroi? No hi manca pas Nèlia sembrant les flors a mans plenes, a la seva memòria.

¿Què més? Un incendi esgarrifós porta el dol i la misèria a dotzenes de llars de gent humil... Nèlia, amb gest emocionant, ofereix la seva camioneta a tots els que vulguin "volar", i els diners que això produeixi seran per als vells, per als infants, per a les pobres dones que han quedat sense casa i sense roba i sense família.

¡Bell gest, noble gest el de la casa Nèlia!

Municipi

La sessió extraordinària d'ahir

Ahir a la tarda va celebrar-se sessió extraordinària del ple municipal; amb tot i estar convocada per a les cinc, eren ben tocats dos quarts de set quan l'alcalde, senyor baró de Viver, va donar-ne començ.

Com que mancava un regidor per al nombre reglamentari, calgué esperar que se'n presentés un; la sort va voler que, per fi, aquest esperat regidor arribés a l'hora esmentada.

Altrament, els afers a despatxar eren purament de tràmit; es tractava de la confirmació d'acords presos per la Permanent.

Abans, però, l'alcalde va tenir unes paraules de condol per les catàstrofes de Madrid i Melilla, i proposà que la Permanent voti un crèdit per a les víctimes, com així fou acceptat per aclamació.

També expressà el condol per la mort del marquès de las Atalayuelas, pare del regidor marquès de Zembrano. Aquest ho agraeix.

Acte seguit es passà a l'ordre del dia, que, com ja hem dit, no tractava més que de confirmar anteriors acords de la Permanent, i tots els quals passaren sense discussió.

La reunió havia durat deu minuts justos.

Els grups escultòrics de la plaça de Catalunya

Diu un collega:

"Aquesta tarda ha estat posat el primer grup escultòric de bronze als pedestals més baixos de la plaça de Catalunya.

Es un que figura un minyó amb un bou. Va collocat davant del carrer de Vergara.

Nombrós públic del que contempla les obres iniciades ara cap aquell costat de la plaça, presenciava les maniobres de fer pujar el grup."

A L'ATENEU POLYTECHNICUM

Conferència de Domènec de Bellmunt

El nostre company Domènec de Bellmunt, que es troba des de fa alguns dies a Barcelona, donà abans d'ahir, a l'Ateneu Polytechnicum, la seva anunciada conferència sobre el tema: "Panorama diplomàtic de la post-guerra".

La sala d'actes de l'Ateneu era plena de gom a gom. El conferenciant començà dient que hi hagué un error de títol en anunciar la conferència "Història diplomàtica del món contemporani", car aquest títol era el d'un curset en projecte per a més endavant. En la impossibilitat absoluta de resumir tota la matèria diplomàtica del fecund segle que va de la Santa Aliança fins a la gran guerra de 1914-18, Domènec de Bellmunt manifesta que es limitarà a comprovar la diplomacia del segle XIX amb la diplomacia de la post-guerra.

"Les característiques del fons i del procediment diplomàtic del segle XIX — diu el conferenciant — són, en primer lloc, el predomini constant del sistema d'aliances internacionals utilitzades per les grans potències per inutilitzar els rivals. Es a dir, els Estats que temen la possibilitat, més o menys fonamentada, d'una agressió, s'avancen a cercar l'aliança dels que podrien ajudar, donat el cas d'un conflicte armat, l'agressor eventual. En segon lloc, el segle dinovè es caracteritza, en comparar-lo amb el nostre, per la inexistència pràctica d'un Dret Internacional que reguli les relacions dels Estats. La mancança d'aquest dret explica que els formidables conflictes bèllics, plantejats durant el curs del segle dinovè, haguessin estat provocats per diferències ínfimes o incidents internacionals sense transcendència. En el fons, però, aquests incidents només són l'excusa. Els conflictes han estat preparats per les aliances ofensives i defensives elaborades prèviament."

El conferenciant posa un exemple: "La guerra de Crimea — diu — fou motivada, aparentment, per una discussió a l'entorn de la possessió de les claus dels Llocs Sants, a Palestina. ¿Creieu que aquella formidable guerra, que remogué l'Europa sencera, tingué, realment, per causa la possessió d'aquelles claus? Seria infantívol. França no descuidava ni el seu expansionisme, ni la possibilitat d'un èxit militar, ni les ocasions d'atacar els aliats dels seus enemics quan no podia atacar-los directament. Rússia enfocava tota la seva política exterior vers Constantinoble. Anglaterra estava previnguda, com sempre, per la qüestió dels Estats i el seu predomini marítim... Ho trobaren tot, absolutament tot, menys les claus dels Llocs Sants."

El conferenciant, en comentar el to de la diplomàcia del passat segle, refereix una anècdota històrica de la guerra del 1870, per demostrar que el procediment diplomàtic del segle actual és totalment diferent. Tota la Jurisprudència Internacional del nostre segle, la Societat de Nacions, els Tribunals de La Haya, els corrents de pacifisme, hi són per alguna cosa. D'aquí se'n dedueix un magnífic contrast. Tornant al cas de la guerra del 70, compara l'actitud de l'Alemanya d'aleshores i de l'Alemanya d'avui. Dos homes símbols: Bismarck i Stresemann. El primer: brutalitat, força, orgull. El segon: un home de la post-guerra, és a dir, triomf del Dret, de la diplomàcia fina, de l'arbitratge.

No vol pas dir això que el conferenciant estigui satisfet de la diplomàcia de la post-guerra. Ha fet un estudi, en el qual ha posat tota l'ànima, amb les idees que té sobre la matèria.

La paraula desarmament és un "bluff". No sortirà mai de cap conferència ni de cap acord. Solament aquesta paraula tindrà sentit quan els pobles tinguin la impressió que les armes han esdevingut inútils.

La nova generació cal que entronitzi el Dret i exili la força. A la S. de N. han començat la casa per la teulada. I ara l'han d'apuntalar. Passem per una terrible crisi de sinceritat. Els pobles juguen a enganyar-se mútuament. La diplomacia del segle XIX ha perfeccionat els vells sistemes de la diplomàcia tradicional. El món camina a una guerra intercontinental. EE. UU. contra Europa. Els americans deien: Amèrica per als americans. I els europeus, més odiosament: el món és del més fort. Però els americans ara tenen aquest principi més modern: "El món és del més ric".

Per això cal una unió defensiva, no ofensiva. Cal una croada romàntica: justícia contra força. Cal no mostrar més, d'ara endavant, als infants de les escoles, les històries brillants i sagnants dels generals, les relacions de les grans batalles, en nom de prejudicis massa arrelats. Hem de dir: "Mireu, nens, els vostres avantpassats anaven equivocats; eren tan ignorants i tan salvatges, que recorrien a la força i a la guerra per resoldre un conflicte. No sabien que el dret ha de substituir la violència. No els imiteu els vostres avis."

"Els perills de la pau existiran sempre mentre les idees democràtiques no hagin estat implantades Si no hi haguessin armes, els homes emprarien les ungles."

"Les transformacions sofertes per l'Europa de la post-guerra, després de l'enfonsada dels vells imperis absolutistes, han dut un intens neguit a l'ànima de les noves repúbliques nascudes del vell tronc. Els uns enyoren el passat reaccioni. Els altres temen perdre el present."

Domènec de Bellmunt analitza la situació política de l'Europa actual per arribar a la conclusió que el panorama diplomàtic dels nostres dies no té res de tranquillitzador...

"Mentrestant, però, a Ginebra se celebren reunions importants, es pronuncien discursos eloqüentíssims, i es donen efusives estretes de mans en un ambient de gran cordialitat... Es parla molt del desarmament, però les fàbriques de municions i material de guerra no paren de treballar."

El problema de la pau és un problema d'educació moral de les noves generacions, d'higiene espiritual en la vella carcassa del vell continent, d'honestedat, de democratització; condicions prèvies. Sense això el problema de la pau és tan utòpic com el del desarmament i continuarà el món pels camins fatals, bèllics.

"La S. de N. treballa, sovint, d'esquena al poble. No vol tenir en compte que les conferències de La Haia de 1899 i 1907 fracassaren per la mateixa causa. La creació del Tribunal d'Arbitratge en 1907 no explica res. De la seva poca eficàcia se'n pot jutjar pel fet de no haver pogut evitar el conflicte de 1914."

La diplomàcia ha evolucionat, s'ha perfeccionat, afinant-se, educant-se. Però potser l'educació és la ciència de la hipocresia, car la diplomàcia d'avui no és brutal ni dura, però és una diplomàcia hipòcrita, insincera, d'una suavitat alarmant.

No és pas aquesta diplomàcia la que ens durà la pau ni el desarmament. L'esdevenidor del món està en mans de les joves generacions. Democratitzem-les, fem que tinguin una cultura cívica i un esperit lliberal... Aleshores l'espectre de la guerra fugiria per sempre més."

Domènec de Bellmunt fou molt aplaudit i felicitat en acabar la seva conferència.

Sueters, Pullovers
Vestits de punt i Abrics, tot molt original
Gèneres de punt
de totes menes, formes i mides
Vda Gonzalo Comella
10, CARDENAL CASAÑAS, 10
exclusiva MITJES "ORO"

ELS AMICS DE LA PUBLICITAT RETENEN CUROSAMENT ELS NOMS DE LES CASES QUE HI ANUNCIEN

Península

El Govern regracia, per una nota oficiosa tots els que s'han condolgut de les desgràcies causades per les catàstrofes de Madrid i de Melilla : El Jutjat especial ha continuat prenent declaració als testimonis de l'incendi del teatre "Novedades" El total de morts per l'explosió del fort de Cabrerizas puja a quaranta-cinc, dels quals tres no han estat identificats; els ferits són tres-cents quaranta dos

Estan a punt de quedar enllestides les installacions de l'Exposició del Llibre portuguès, a Madrid. Els salons estan ja ocupats per més de 5.000 volums, impresos des de l'any 1900 ençà.

Avui don Alfons arriba a Sant Sebastià, on l'espera el cap del Govern

L'INCENDI DEL "NOVEDADES"

LA DECLARACIO D'UNA NENA DE QUATRE ANYS

El jutge especial ha continuat aquest matí prenent declaració a testimonis presencials del succés.

Entre altres persones, ha declarat la nena de quatre anys, Empar Concepción, que tenint als braços la seva germana Marguerida, d'un any, presenciava la funció entre bastidors, per ésser filla d'un dependent del teatre.

Ha manifestat que en envair les flames l'escenari, tant els artistes com els dependents, fugiren ràpidament. Ella va quedar amagada en un recó, i quan ja no quedava ningú al teatre es va llançar al carrer amb la seva germaneta des d'una finestra de petita altura, i degut a això van resultar illeses.

EN SUFRAGI DE LES VICTIMES DEL "NOVEDADES"

Madrid, 28. — Oficiant els pares benedictins, aquest matí s'han celebrat a l'església de Montserrat solemnes funerals en sufragi de les víctimes del teatre "Novedades".

A l'acte religiós han assistit diversos regidors en representació de l'Ajuntament, diputats provincials, empresaris del teatre sinistrat, familiars de les víctimes i molt de públic.

Acabats els funerals s'ha cantat un Responso.

CONTINUEN DECLARANT ELS TESTIMONIS

Aquesta tarda ha continuat la desfilada de testimonis presencials de la catàstrofe del teatre "Novedades".

Prestaren declaració, entre altres, Tomàs Ruiz, de 66 anys, que substitueix el trombó d'orquestra, i l'oficial del Banc d'Espanya senyor Hernando Guñón, que ocupava el segon rengle de butaques.

Tots dos coincideixen en afirmar que es produí gran confusió, i no poden explicar-se com aconseguiren salvar-se.

El retén de bombers ha abandonat el teatre, i ha donat per acabada la seva actuació.

LA JUNTA DE SOCORS

L'alcalde de Madrid, senyor ristizàbal, ha manifestat als periodistes que s'havia constituït la Junta de Socors sota la seva presidència, i composta pels regidors senyor Barrella i senyoreta Perales, el president del Círcol de la Unió Mercantil, senyor Alexandre, i del banquer senyor Josep Maria Cano.

La Junta ha acordat fer una crida a tot Espanya, i especialment al veïnat madrileny perquè concorri amb llurs donatius a la suscripció que s'ha obert.

El singressos podran fer-se a la Dipositaria Municipal, de nou a dotze, o al compte corrent que té obert al Banc d'Espanya la Junta de Socors.

L'alcalde ha acabat dient que havia rebut la visita del president de la Cambra de Comerç i del director de la Companyia de Tramvies, cadascun dels quals li ha lliurat cinc mil pessetes amb destinació a la subscripció popular.

OFERIMENTS

De tot arreu d'Espanya arriben a Madrid nombrosos oferiments per a l'organització de festivals de tota índole benèfica a favor de les víctimes del teatre de "Novedades".

Com que la mateixa multiplicitat pot comprometre l'èxit, "La Voz" demana que es nomeni una junta integrada per autoritats amb representació de les entitats madrilenyes i per delegats dels elements que actuen en la indústria teatral. La cita junta tindria per objecte unificar totes les iniciatives, canalitzar i sobre tot separar les viables d'aquelles que no ho són.

ELS TREBALLS INTERROMPUTS EN EL LOCAL SINISTRAT

A l'interior del teatre de "Novedades" no ha treballat ningú durant tot el dia d'avui, a pesar d'haver-se dit que a darrera hora de la tarda es procediria al desenrunament del pati de butaques.

El teatre està vigilat per forces de seguretat en petit nombre. Als voltants hi ha alguns grups de públic i de curiosos.

La impressió és que no es procedirà al desenrunament del pati de butaques fins al dilluns. Un fuster i un ajudant recullen a l'interior del teatre els objectes que no han quedat completament [illegible].

[illegible] el local del teatre incendiat ha [illegible] avui una comissió formada per un arquitecte i un enginyer municipals i un altre arquitecte i un enginyer designats pel jutjat, per tal de fer una inspecció en el lloc del succés, i el cap de bombers senyor Monasterio, acompanyat dels caps d'igual servei de Barcelona i Berlín.

LES SUBSCRIPCIONS A FAVOR DE LES VICTIMES

Madrid, 8.—La subscripció oberta per l'Ajuntament a favor de les víctimes del teatre "Novedades" ascendeix a 41.591 pessetes.

— La sessió celebrada per la Comissió provincial permanent ha estat dedicada exclusivament a les catàstrofes ocorregudes a Madrid i Melilla.

El president ha pronunciat un sentit discurs, en el qual ha expressat el sentiment de la Diputació, i ha elogiat els serveis prestats pels centres benèfics a favor de les víctimes. Ha anunciat que aviat se celebraran funerals, pagats per la Diputació, en sufragi de l'ànima dels morts en l'incendi de "Novedades".

També ha expressat el sentiment corporatiu per les horribles conseqüències de l'explosió del polvori de Cabrerizas, i ha dit que, ja que s'havien obert subscripcions a favor de les famílies de les víctimes d'ambdues catàstrofes, la Diputació de Madrid contribuirà amb 10.000 pessetes per a la del teatre "Novedades" i amb 5.000 per a la de Melilla.

Finalment s'ha proposat alçar la sessió en senyal de dol, i així s'ha acordat.

REUNIO DE LA COMISSIO D'ESPECTACLES

Madrid, 28.— S'ha reunit la comissió mixta d'espectacles de Madrid i la seva junta directiva, en la qual ha actuat de president el senyor Martín de Pozas, i com a secretari el senyor Gómez Gil.

El president ha donat compte de la tasca realitzada pel tribunal paritari, el qual ha resolt ja trenta quatre assumptes, la meitat d'ells per conciliació i ha manifestat que estudia la manera de què un cop passat el període d'iniciació es formalitzi el funcionament de l'esmentat tribunal, que estudiarà les vint reclamacions actualment pendents de resolució.

S'han ratificat acords del comitè i s'ha passat a discutir el model de contracte entre les empreses de companyia i les de locals, redactat per la societat general d'empresaris i discutit ja en el cocmitè paritari d'actors en reunió celebrada el proppassat mes d'agost.

Respecte a aquest darrer assumpte s'ha acordat que passi a estudi del comitè d'actors, en vista de què els empresaris estan disposats a retirar el contracte tipus objecte de discussió per algunes representacions que integren la comissió.

La comissió mixta ha decidit contribuir a les subscripcions que es facin per a indemnitzar les víctimes de l'incendi del teatre "Novedades", i deixa a mans de la Junta directiva la missió de determinar la quantia de l'aportació.

El president féu constar l'heroisme dels professionals del teatre, els quals amb la seva conducta salvaren moltes vides, i expressà el condol de l'organisme per la mort de dos funcionaris i un acomodador, Pavón, Díaz i Carrasco, i per les lesions sofertes per tres coristes, catorze músics, l'actriu senyora Morantes, l'apuntador senyor Oller, el director de l'Orquestra, senyor Vela i dos funcionaris.

La comissió acordà sollicitar una distinció honorífica per als professionals que més es distingiren, i que es doni una participació als professionals en la junta inspectora d'espectacles.

L'EXPLOSIO DE CABRERIZAS

HAN ESTAT IDENTIFICATS 42 CADAVERS I EN QUEDEN 3 PER IDENTIFICAR

HI HA 342 FERITS

La Direcció General del Marroc i Colònies ha rebut la relació oficial de les víctimes ocorregudes en la catàstrofe de Melilla.

El nombre de morts identificats puja a 42 i encara hi ha tres sense identificar, dos d'aquests són varons i l'altre no s'ha pogut esbrinar el seu sexe per l'estat en què es troba.

També hi ha un gran munt de despulles humanes.

Els ferits pugen a 342.

EL GENERAL SANJURJO I EL SENYOR LOVERA A MELILLA

Melilla, 28. — Prop de la una de la tarda ha amarat a Mar Chica l'hidro que conduïa el general Sanjurjo, el president de la Junta municipial, senyor Loveras, i l'ajudant del primer.

Abans d'amarar volaren sobre el lloc de la catàstrofe contemplant-ne el desolat aspecte.

Foren rebuts per es autoritats i marxaren al domicili del senyor Lovera, on han esmorzat.

UNA AL.LOCUCIO

Melilla.—El pesident accidental de la Junta municipal ha publicat la següent allocució:

"Melillenses: Hoy, a las seis y media de la tarde, tendrá lugar el sepelio de los muertos trágica y inolvidablemente en la madrugada de ayer, cuya enorme desgracia llora la ciudad entera, y con el fin de rendirles su último tributo, se organizará una comitiva fúnebre, bajo la presidencia de las autoridades, en la plaza de España, donde se situará una carroza para conducir as coronas que allí se reciban.

Es tan hondo el pesar y tan profundo el sentimiento de todo el pueblo, que sería ofenderle hacer la menor excitación para que concurrais a este piadoso y solemne acto."

L'ENTERRAMENT DE LES VICTIMES

Melilla. — A les sis de la tarda s'ha verificat el sepeli de les víctimes de l'explosió del polvori de Cabrerizas Bajas.

La manifestació de condol marxà de la plaça d'Espanya.

Obria marxa la guàrdia municipal muntada, el Cos de bombers i la guàrdia municipal d'infanteria.

Han assistit: el Collegi d'Ave-Maria, l'Associació de la Medalla Miraculosa i més de 20.000 persones de totes les classes socials.

La primera presidència la integraven els familiars de les víctimes, que oferien un aspecte emocionant, puix que la majoria d'ells anaven ferits.

Seguí la Junta Municipal precedida dels macers.

La tercera presidència la formaven els generals Sanjurjo i González Carrasco, el vicari eclesiàstic, comandant de Marina, delegat governatiu, delegat del Gran Visir, interventor general civil, jutge d'instrucció, caps d'Estat Major i altres autoritats.

Seguia un cotxe fúnebre, conduït per vuit cavalls, que transportava nombroses corones ofrena de les autoritats i entitats oficials.

Uns altres cotxes conduïen les corones dedicades pels poblats d'aquest territori i societats particulars.

Cridà poderosament l'atenció una descomunal corona, ofrena dels indígenes d'aquesta zona, que era portada per un moro, i de la qual penjaven dues cintes, que portaven dues nenes indígenes.

Aquestes cintes tenien la següent dedicatòria: "Les càbiles estan amb Melilla".

En arribar al cementiri els 45 ataüds, que foren collocats en la part exterior es produïren escenes esgarrifoses entre els *familiars de les víctimes.*

Entre la multitud hi havia nombroses senyores, així com gran nombre d'indígenes.

La clerecia parroquial resà un respon i acte seguit començà l'enterrament dels cadàvers.

Acabada la trista cerimònia la Corporació municipal tirnà al seu palau precedida de macers.

Durant l'enterrament tot el comerç de Melilla tancà les portes en senyal de dol.

LA FORÇA DE L'EXPLOSIO

El Rector de la Universitat e illustre químic, doctor Bermejo ha enviat a "Heraldo de Madrid" les següents quartilles que tenen per objecte donar al públic una orientació general sobre la magnitut de la catàstrofe de Cabrerizas Bajas.

La pólvora negra de guerra està constituïda per 75 parts de nitre, 12'5 de sofre i 12'5 de carbó. La seva resistència en topar és relativament gran, excepte quan ocorre entre trossos de ferro, en aquest cas fàcilment esclata per l'acció de l'escalfor que l'inflama prop dels 300 graus, si la calefacció s'efectua d'una manera brusca, però si aquesta es fa gradualment el sofre comença a desprendre's en forma de vapor que crema i per tant inflama la pólvora a 250 graus.

La força expansiva de la pólvora al cremar-se és sorprendent, si es té en compte els productes finals de la reacció que són en la seva quasi totalitat gasos. El carbó es transforma en anhídric carbònic, el sobre en gas sulfuros i el nitrogen del nitrat en nitrogen mollecular. Se obté, per tant, gasos per un volum 2.500 vegades més gran de la pólvora de què procedeix, i al mateix temps es desprenen més de 700 calories durant la combustió, i naturalment quan se sotmeten a aquests càlculs grans quantitats mètriques es determina la que desgraciadament ens convenç per la magnitud fantàstica de la seva potència.

Suposant fossin 20.000 quilògrams de pólvora negra, el càlcul ens indica que el treball efectuat durant l'explosió seria d'uns set milions de tones mètriques; si determinem el volum dels gasos formats trobem la sorprenent xifra de 540 milions de litres, que constantment hauran estat sotmesos a presió el qual valor seria de prop tres mil atmòsferes.

Si comparem ara la quantitat de metros cúbics de pedra la duresa mitjana que podria haver estat trencada per una barrinada de tal magnitud, trobem el nombre de 100.000 metres cúbics, i encara més s'extravia el pensament si volem comparar-lo en relació a la força expansiva d'una bala de fusell, donada l'ínfima quantitat de pólvora que necessita per a ésserllançada a millars de metres amb gran velocitat.

MELILLA, DESPRES DE LA CATASTROFE

Melilla, 28.—Després de la imponent manifestació de dol d'ahir, la població ha recobrat el seu aspecte normal, encara que a tots els rostres hom veu la gran impressió produïda per la catàstrofe.

El general Sanjurjo, acompanyat del president de la Junta municipal, senyor Lobera, i d'altres autoritats, ha recorregut novament els hospitals; ha encoratjat els ferits amb frases de consol, i s'ha interessat per les persones que han quedat sense casa. Ha recorregut també l'Alt Comissari les escoles públiques on s'estatgen les famílies que han perdut llurs cases, i els ha ofert, en nom del Govern, que es reconstruiran aquelles.

Per tot Melilla hom tributa frases d'elogi al general Sanjurjo, i es tracta d'organitzar un acte demostratiu de la gratitud que la ciutat sent per ell.

El personal de la Junta de Foment, dirigida per l'enginyer senyor Arizcun, i els obrers de la Junta municipal, a les ordres de l'arquitecte senyor Maurici Calvo, amb una companyia d'enginyers, comandada pel comandant senyor Carcamo, continuen amb gran activitat els treballs de desenrunament al lloc de l'explosió, i en treure els útils i efectes de les cases derruïdes, per a traslladar-los en locals de la Junta. Allí seran separats amb filferrades, i seran posats rètols en els quals s'assenyalarà el lloc d'on foren extrets, a fi que pugui facilitar ésser reconeguts quan siguin reclamats pels seus propietaris.

Durant tot el dia d'avui el cementiri s'ha vist concorregudíssim. Les famílies de les víctimes no s'han separat de la tomba on reposen els seus, i s'han desenrotllat escenes dolorosíssimes, si es té en compte el gran nombre de dones i nens que han quedat sense empar.

Als hospitals, la major part dels ferits no han sortit encara de l'estat d'insensibilitat en què els posà la terrible i fortíssima impressió rebuda en els primers moments.

Aquest matí, en el vapor correu de Màlaga, han arribat nombroses persones amb família a Melilla, que vénen a assabentar-se de l'estat dels seus familiars, ja que les primeres notícies que circularen a la península els alarmaren extraordinàriament.

El general Sanjurjo ha manifestat que aviat desapareixeran tots els polvorins dels indrets habitats. Els nous, d'acord amb les modernes prescripcions de la tècnica d'enginyeria militar, es construiran en indrets que no puguin comprometre la seguretat de la població.

El personal del parc d'artilleria ha fet un reconeixement a l'embut d'explosió del fort de Cabrerizas Bajas, i hi ha trobat una caixa intacta de pólvora, damunt la guerrera d'un soldat d'artilleria. Aquesta peça serà sotmesa a un reconeixement per tal d'escatir a quin dels soldats pertany dels que estaven en el fort.

En reunió presidida pel general González Carrasco, els caps dels cossos de la guarnició han acordat donar un dia d'haver, el mateix que els oficials, per tal d'engrossir la subscripció a favor de les víctimes i damnificats per l'explosió del polvori de Cabrerizas Bajas.

L'empresa d'automobils La Unió ha acordat que tots els ingressos realitzats en el dia d'avui siguin per a aquesta subscripció.

De totes les entitats i corporacions de Melilla es continuen rebent ofertes per a auxiliar els damnificats.

LA LLISTA OFICIAL DELS MORTS

La llista oficial dels morts en la catàstrofe de Melilla, és la següent:

Isabel Navas Forte, de 41 anys; Josep Bentajas, 33; Mercè Villegas Correa, adulta; Manuel Bentajas Villegas, pàrvul; Manuel Sànchez Lengueco, 18; Josep Sànchez Lengueco, 13; Josep López López, pàrvul; Joaquima Sebastià Giménez, 64; Ramona Travesco, 55; Maria López Fernàndez, adulta; Rafel Alonso Carreres, 2; Ramon Carbajal Gabarrón, 4; Josefa Benítez Pérez, adulta; Josep Gallardo Rodríguez, pàrvul; Roser Arias Robles, 18; Andreu Guilera Bueno, 42; Francesc Alarcón Fortes, 70; **Albert Núñez López, 6; Roser Carrillo Martínez, 3; Josep Carbia Nieto; Josep Garcia Mateu, 21; Dolors Guillén Blasco, 5; Josep Bentajus Villegas, adult; Anna Gutièrrez Valverde, 12; Leonor Coronado Martínez, 40; Carme Sànchez Quesada, 34; Anna Labrado García, 54; Hilària del Pozo Garcia, 35; Josep Ors Expòsito, 30; Dolors Fernàndez Nieto, 55; Josep Bravasco López, 12; Maria Martínez Asensio, 12; Remei Martínez Cañada, 58; Carme Sànchez Pérez, 38; Carme López López, adulta; Miquela de Haro Martínez, adulta; Anna Gabarrón Forsin, adulta; Joaquim Aguilera del Pozo, 10; Antoni Aguilera del Pozo, 2; Josep Muñoz Cuadrado, 60; Joan Segura Mateu, 20; Esther Aserraf Bhoeron, 11; tots europeus, excepte la darrera que és hebrea.**

A més, manquen per identificar tres cadàvers més; un d'ells aparenta tenir 60 anys, un altre 20, tots dos homes, i l'altre està tan desfet que no es pot apreciar el sexe ni l'edat.

També hi ha un munt de despulles humanes.

UNA NOTA OFICIOSA DE REGRACIAMENT ALS QUE S'HAN CONDOLGUT PER LES CATASTROFES D'AQUESTS DIES

Madrid, 28. — A l'Oficina d'Informació s'ha facilitat la següent nota oficiosa:

"En la imposibilidad de contestar una por una las muchísimas manifestaciones de condolencia que con ocasión de las catástrofes de Novedades y del polvorín de Cabrerizas ha recibido estos días el Gobiirno, acudo por medio de la Prensa a dar las más rendidas gracias a las autoridades, corporaciones, colectividades y particulares que de manera tan expresiva se han asociado al pesar de la Nación en estas tristísimas circunstncias, y de manera especialísima a cuantos han ofrecido sumarse a la suscripción abierto por el Gobierno i encabezada por SS. MM. para aliviar en lo posible la angustiosa situación de los damnificados o han brindado para el propio intento su personal cooperación."

FELICITACIO A LA CREU ROJA

Madrid, 28. — El comissari regi de la Creu Roja, marquès d eHoyos, ha rebut el següent telegrama de donya Victòria:

"Sant Sebastià, 27. — Unànimement proclamada la conducta brillant i abnegada dels individus pertanyents a la Creu Roja que han tingut ocasió d'intervenir en les recents terribles catàstrofes que plora tot Espanya, tinc interès que transmeteu a tots, rebent-lo vós mateix, la meva més vehement felicitació i testimoni de la major complaença amb què veig l'elevat esperit d'aquesta institució que tant afecte m'inspira. Salutacions a tothom.—Victòria Eugènia."

LES MANIFESTACIONS DE CONDOL

Madrid, 28. — El cònsol de l'Asunción (Paraguai) comunica que en aquella ciutat s'ha dit una missa en sufragi de les ànimes de les víctimes de les catàstrofes de Madrid i Melilla.

Entre els molts telegrames de condol que es reben al ministeri d'Estat per les relacions nistres d'Afers estrangers de Polònia i Portugal, secretari d'Estat de Prússia i president ds la comissió d'Hisenda de la Cambra municipal de París.

DISPOSICIONS DE LA "GACETA"

Madrid, 28. — La "Gaceta" publica, entre altres, les següents disposicions:

Reial ordre circular disposant que per diversos departaments ministerials s'atorgui als oficials de complement que, essent funcionaris de l'Estat, Província o Municipi, desitgin concórrer a les escoles pràctiques que s'han de celebrar aquest any, l'autorització necessària per a la seva assistència.

Declarant suspès de càrrec i sou el senyor Ferran Bolaño i Torres, auxiliar segon d'enginyer geògraf.

Una altra declarant jubilat el senyor Josep Labín i Fernàndez, inspetor de primera classe del cos de vigilància a la província de Barcelona.

Una altra resolent l'expedient instruït per a l'abonament de l'assignació anual de mil pessetes a cadascun dels camps agrícoles escolars anexes a les escoles nacionals que s'esmenten.

Una altra disposant que s'anunciïn les oposicions per a proveir tres places vacants de caps de laboratori de l'Escola d'Odontologia de la facultat de Medicina de la Universitat Central.

Una altra disposant que en endavant pugui emplaçar-se en les proximitats de les casernes els edificis destinats a escoles de nens.

Una altra disposà que els alumnes normalistes que en virtut d'exàmens del mes actual hagin d'acabar els seus estudis del magisteri, sense perjudici de presentar les seves instàncies condicionalment a les secretaries administratives de primera ensenyança, dintre del termini previngut en l'apartat tercer de la reial ordre de 20 de juliol darrer ("Gaceta" del 22), podran disposar dels deu primers dies del mes d'octubre vinent, per a completar les seves peticions amb tota la documentació exigida, passant a ésser definitiva l'esmentada petició, admesa amb caràcter provisional.

Una altra ídem que fins al dia 1 de novembre vinent no comenci el curs de les Escoles de treball en les professionals i les de perits tècnics i ajudants industrials.

Disposant que la vacant del càrrec de secretari intèrpret de l'estació sanitària del port de Barcelona sigui compresa en el concurs que per a la provisió d'igual càrrec de la d'Almeria es convocà amb data 10 del corrent.

Una altra disposant que les eleccions de vocals patrons i obrers, tant efectius com suplents, que han de constituir cada un dels Comitès paritaris que s'esmenten, es verifiquin el dia 14 d'octubre vinent en la forma que s'indica, i ajustant-se a les normes que s'insereixen.

En la relació figura el següent:

A Reus es constituirà un Comitè interlocal, amb jurisdicció a tota la província de Tarragona, compost de cinc vocals patrons i de cinc vocals obrers, com efectius i d'igual nombre de cada classe de suplents.

Les eleccions de la representació patronal es realitzaran per la Corporació de mestres serrallers de Reus, amb 34 socis i 117 obrers, i la de la representació d'obrers per la Unió d'obrers metallúrgics de Reus amb 200 obrers.

ELS ARQUITECTES I LES CONSTRUCCIONS REALITZADES PER GENT INCOMPETENT

La Junta directiva de la Societat Central d'Arquitectes ha tramès un escrit als periòdics, en el qual diu que, sense prejutjar el cas concret dels últims enfonsaments ocorreguts a Madrid, ha de fer constar que és un fet freqüent el que per persones incompetents i a títol de constructors propietaris s'emprengui la construcció d'edificis en pèssimes condicions, i no tant, moltes vegades, per ignorància, com per un afany desmesurat de profit, pel que, en general, són destinades les cites construccions per a una pròxima i avantatjosa venda, endosant-les per mitjà de corredors sense escrúpols, a persones incautes o mal aconsellades. Es trist haver de confessar que quins així procedeixen troben sempre per als plans i direcció facultativa la signatura d'algun arquitecte desaprensiu, que a preus mòdics, a vegades irrisoris i sense cap esforç per llur part, accepten la responsabilitat d'obres de tal naturalesa. Però és just, així mateix, afirmar que els companys que així desprestigien llur professió, són comptadíssim sortosament i ben coneguts i despreciats per tots els que, conscients dels seus deures, constitueixen una immensa majoria.

Demanen que no s'ajornin per més temps les mesures necessàries a fi d'evitar accidents tan lamentables.

Podria ésher una d'aquestes — afegeixen—, potser més eficaç que cap altra i que obeeix a un desig fa poc temps sentit per la quasi totalitat dels arquitectes, que s'autoritzi pels Poders públics la collegiació dels arquitectes. Que se'ns permeti exercir una acció fiscalitzadora sobre tots els companys, i estem segurs que s'evitarà en el futur més d'una catàstrofe.

LA CLASSIFICACIO DE LES VARIETATS D'OLIVERES

S'ha disposat la constitució d'una Comissió espanyola, per a l'estudi i classificació de les varietats d'oliveres, interessat per l'Institut internacional Agrícol de Roma. La formen els enginyers agrònoms senyors Priego, Jaramillo, Lapajaran, Bilbao i Cruz Valero. Aviat es reunirà la Comissió per a redactar el reglament i proposarà les bases de treball en relació amb els establiments i organitzacions oficials oleícoles de les altres Comisions nacionals i amb l'Institut de Roma.

També ha estat nomenada la Comissió espanyola que representarà a Espanya en el Congrés internacional de Oleicultura que se celebrarà el vinent octubre, a Túneç. La presideix el senyor Priego Jaramillo, i la formen els enginyers senyors Bilbao, Daimases, Ruiz Fernàndez i Diezma.

LA IMPORTACIO DE BESTIAR

S'han desestimat diverses peticions d'importació de bestiar de peüngla, d'Holanda, Gibraltar, Andorra i Marroc espanyol i francès.

EL NEGOCI TARONGER

València, 28. — A la Cambra Oficial Agrícola ha celebrat assemblea la Federació de productors de taronges de Llevant, i ha acordat delegar el seu president perquè es traslladi a Madrid per tal de donar una impressió al Govern de la forma com es presenta el negoci de la taronja, per la inmillorable qualitat del fruit i els preus que té, encara mai no coneguts.

El criteri dominant entre els productors és el que imperi la llibertat comercial absoluta.

ENSULCIADA

A les tres de la matinada, al carrer de la Verge, ravat del Pont de Vallecas, s'ha ensulciat una illa de cases d'un sol pis, ocupades per gent humil. El sinistre ha produït enorme pànic, i han resultat alguns lesionats a conseqüència dels trossos esberlats que han caigut. Han quedat sense aixopluc moltes famílies.

UN CICLO A MAJALAHONDA

Madrid, 28. — En el poble de Majalahonda, avui al matí un fort cicló ha causat gran pànic.

Una noia de deu anys, filla del guàrdia de la finca La Venta, ha estat arrossegada deu metres i ha resultat únicament amb algunes lesions lleus.

Han quedat destroçats centenars d'alzines, xiprés i pins.

Els teulats d'algunes cases han volat.

LES SARDANES

CARNET D'AUDICIONS PER A AVUI

Nit

Agrupació Sardanista de Barcelona.

Passeig de Sant Joan, cantonada a la Ronda de Sant Pere. Cobl Barcelona.

PRO DAMNIFICATS MONTNEGRE

Avui, dissabte, a les deu de la nit, tindrà lloc la segona ballada a profit dels perjudicats pels incendis de Les Gavarres i Montnegre, al carrer d'En Riego (encreuament a la plaça del Carril. En Ramon Lledó subvenciona les despeses d'aquesta audició, la qual anirà a càrrec d'una acreditada cobla forana.

LA JOVENTUT SARDANISTA PEP VENTURA

La Joventut Sardanista Pep Ventura posa a coneixement dels sardanistes que amb l'audició de sardanes a celebrar avui al passeig de Colom es clourà la tanda de ballades d'estiu. Per a la temporada d'hivern es preparen audicions que oportunament seran anunciades.

Així mateix fa avinent que continua oberta la inscripció per als cursets d'ensenyament gratuït de sardanes al seu estatge (Carders, número 12, pral.), tots els dissabtes feiners, de set a nou del vespre.

FESTA DE DANSA CATALANA

Per a avui, dissabte, a les deu de la nit, l'Orfeó Schola Cantòrum, de Gràcia (Escorxador, 21), ha organitzat una festa de dansa catalana, en la qual prendran part la Cobla Cathalònia i l'Esbart de Dansaires Montserrat, dirigit pel seu mestre En Josep Maria Camps, sota el següent programa: I. "Rosa de Jericó" (sardana), Llenas; II. El president honorari de l'Esbart Mantserrat i eminent folklorista N'Aureli Campmany donarà una conferència folklòrica; III. Ballets populars: "Ball enrobat", Castellciutat; "Ball de garlandes", Sant Esteve de Sasrovires; "Ball pla", Alinyà; "Hereu Riera", Pallars; IV. "La sardana dels blats", Moles; V. "Ball de gitanes del Vallès" (24 dansaires de l'Esbart); VI. "Cantant la festa" (sardana), Rimbau.

ELS TRIBUNALS

ELS SENYORS BORDES I CASANOVES INTERPOSEN RECURS DE CASSACIO CONTRA LLUR SENTENCIA

Els ex-diputats senyors Eduard Casanoves i Marian Bordes han presentat un escrit interposant recurs de cassació contra la nova sentència dictada contra els processats per estafa a querella del notari senyor Par.

MORT D'UN LESIONAT

A l'Hospital de la Santa Creu va morir ahir Ester Guitar a conseqüència de les ferides rebudes en un accident d'auto.

AUTOMOBIL QUE DESAPAREIX

Julí Garcia deixà un auto a la Via Laietana, i mentre feia una diligència li furtaren el cotxe.

ASSENYALAMENTS PER A AVUI

Audiència Territorial

Sala primera.—Menor quantia: J. Calaf contra P. Ràfols.

Acumulació: Josep Paluzie contra Josep M. Brunet.

Sala segona. — Major quantia: Albert Compte contra Indústria de l'Automòbil.

Audiència Provincial

Secció primera. — No té assenyalaments.

Secció segona. — Dos orals per abusos deshonestos i furt, contra Carles Grau i Enric Quirós.

Secció tercera. — Tres orals per danys i lesions i tinença d'útils per al robatori contra Rafel Muñoz, Joan Moran i Bartomeu Serra.

Secció quarta. — Dos orals per estafa contra Remigi Riera i Dolors Massana, i un oral per atemptat contra Miquel Soler.

Està a punt de sortir

EL PONT DE LA MAR BLAVA

de

Lluís Nicolau d'Olwer

amb una il·lustració d'APA

LLIBRERIA CATALONIA

Plaça de Catalunya, 17

Estranger

Ha estat lliurada als Governs de Londres i París la nota nordamericana amb motiu del pacte naval franco-britànic

L'Agència soviètica Tass anuncia que ha estat descobert a Rússia un complot contra-revolucionari

El Govern australià ha creat una guàrdia cívica per a evitar els desordres ocasionats per la vaga de dockers

EL PACTE NAVAL FRANCO - BRITANIC

LA NOTA NORDAMERICANA HA ESTAT LLIURADA AL QUAI D'ORSAY

París, 28. — El Quai d'Orsay, ha rebut aquest matí la nota americana sobre el compromís naval franco-britànic. — Fabra.

L'ABAST DE LA NOTA

París, 28.—La nota americana sobre el compromís naval franco-britànic, publicat avui pel minstre d'Afers estrangers, diu que el citat compromís limita únicament:

Primer.—Els vaixells d'un tonatge igual i inferior a 10.000 tones, armats de canons de més de 6 polzades a 8 polzades, y

Segon.—Els submarins de més de 600 tones. El tractat de Washington limita altres categories.

Aquest compromís — afegeix la nota — no limita, doncs, els creuers armats de canons de sis polzades i els submarins de 600 o més tones, tipus de navilis, tots ells, que posseeixen un gran valor de combat i són precisament els més nombrosos.

Per tant, la limitació de la categoria compresa en el paràgraf primer, posaria restriccions sobre els únics tipus adaptats a les necessitats dels Estats Units i reforçaria considerablement la força ofensiva d'una potència que tingués un fort tonatge comercial.

La nota afegeix que la dita observació s'aplica als submarins de 600 tones, així com als grans navilis de combat.

Per això els Estats Units — diu la nota — opinen que les noves limitacions haurien de comprendre totes les categories.

Els Estats Units no poden acceptar proposicions que deixin la porta oberta a la construcció il·limitada d'alguns tipus i que no imposin restriccions més que sobre els tipus que responen a necessitats dels Estats Units.

El Govern americà està disposat a fer tots els esforços necessaris per arribar a una solució que convingui a totes les potències.

A l'efecte proposa que cada nació modifiqui la potència de tonatge per categories, dins d'un tonatge global, respecte del qual es determinaria, de comú acord, cert percentatge, i si hi havia augment en una mena de vaixells, es deduiria aquest augment del tonatge de les altres classes.

Els Estats Units—acaba dient la nota—acollirien amb simpatia una proposició d'aquesta mena. Esperen, no obstant, que es tinguin en compte les seves necessitats pròpies per part de les altres potències. — Fabra.

HA ESTAT LLIURADA, TAMBE, AL FOREIGN OFFICE

Londres, 28. — Una informació publicada per l'Agència Reuter diu que l'ambaixador americà, que arribà avui al Foreing Office a migdia, va entregar ell mateix a Lord Cushendun la nota americana.

Després d'uns tres quarts d'hora de conferència, l'Ambaixador es retirà i Lord Cushendun marxà cap al camp.

Als centres autoritzats es diu que no és possible dir en els moments actuals quina reacció determinarà aquesta nota, ja que es al Gabinet a qui correspon comentar-la e interessa no a un sinó a diversos departaments.

Es considera, però, que la nota no exclou la possibilitat d'una nova discussió i que és impossible dir per ara si la nota reclama resposta. — Fabra.

AVUI SERA PUBLICADA

Londres, 28. — El "London Times", diu que demà, dissabte, serà, probablement, donada a la publicitat la contestació dels Estats Units al compromís naval franco - britànic.

Aquesta nota, afegeix el diari, pot ésser considerada com a un triomf de l'almirallat americà, els punts de vista del qual han estat acceptats pel president Coolidge. — Fabra.

HA ESTAT PUBLICADA LA NOTA A PARIS

París, 28. — El ministeri de Negocis Estrangers ha publicat la nota dels Estats Units.—Fabra.

LES CONSEQUENCIES DE LA NOTA

París, 28. — Seria prematur tractar d'indicar el camí que es va a seguir en el relatiu al a qüestió plantejada per la nota nordamericana.

Per de prompte, cal posar de manifest que ja fins a demà els tècnics començaran l'estudi de l'esmentada nota i és evident, per altra part, que França i Anglaterra necessitin posar-se d'acord sobre l'assumpte, la qual cosa reclama temps. Es d'esperar, doncs, que abans de donar una contestació, haurà de demanar-se al Govern americà un termini determinat, per a tenir el marge necessari per tal de donar una adequada resposta.

FRANÇA

LA QUESTIO DELS DEUTES INTERALIATS

París, 28. — El diari "L'Echo de Paris" publica una interviu que un dels seus redactors ha celebrat amb M. Claudel, actual ambaixador de França a Washington, el qual ha declarat que no creu possible l'anul·lació dels deutes interaliats.

De totes maneres l'assumpte tornarà a ésser discutit en 1929 i ans, és necessari que se celebren negociacions que no deixaran d'ésser icades.

Ha afegit, sóc optimista i espero firmement que l'any 1929 veurà com s'afermen més intimament les relacions franco-americanes. — Fabra.

LA VAGA TEXTIL

París, 28. — La vaga tèxtil assoleix actualment 20.000 obrers. — Fabra.

París, 28. — M. Poincaré rebé ahir, en presència de M. Loucheur, una comissió dels rams tèxtil i metal·lúrgic de Tourcoing i Roubaix. La delegació exposà al cap del Govern la situació creada per la negativa dels patrons d'entrar en negociacions amb els obrers.

M. Poincaré oferí examinar acuradament el cas, de comú acord amb el ministre del Treball. — Fabra.

VENIZELOS VISITA POINCARE

París, 28. — El senyor Venizelos ha conferenciat extensament amb M. Poincaré.

El senyor Venizelos sortirà diumenge cap a Londres. — Fabra.

BOIES DE SALVAMENT AL SENA

París, 28. — Les boies de salvament col·locades a tots els ponts del Sena per tal d'acudir en socors de les persones que per accident o d'una manera deliberada caiguin a l'aigua, són una innovació decretada pel prefecte de policia i el director de la policia municipal.

Aquestes boies estan tancades en armaris especials i només caldrà trencar el vidre del davant per a treure el flotador i llançar-lo a l'aigua.

A més s'acompanyen indicacions útils per a tornar els ofegats a la vida i per a donar el senyal d'alarma a les estacions especials de socors. — Fabra.

DON ALFONS HA SORTIT CAP A ESPANYA

París, 28.—El rei d'Espanya, don Alfons XIII, ha sortit aquesta nit cap a Madrid, en el ràpid de les 8'40.

L'acompanya l'ambaixador d'Espanya a París, senyor Quiñones de León.

A acomiadar el monarca acudiren a l'estació, entre altres moltes personalitats, el primer introductor d'ambaixadors, senyor de Fouquieres; el coronel Andibert, del Gabinet militar del president de la República, en representació d'aquest; el prefecte del Sena, el director de a policia municipal, el cònsol general d'Espanya, el personal de l'ambaixada espanyola i una lluïda i brillant representació de la colònia.—Fabra.

ITALIA

EXPLOSIO D'UNA CALDERA

Plasència (Itàlia), 28.—Ha fet explosió una caldera de la drassana, i ha causat la mort a 13 obrers i ferides greus a quatre més.—Fabra.

NOBILE AL VATICA

Roma, 28.—Avui ha estat rebut el general Nobile per S. S. el Papa. — Fabra.

EXPLOSIO A UNA FABRICA DE DINAMITA

Roma, 28.—Ha fet explosió una fàbrica de dinamita d'Ortebello, i han resultat cinc morts i cinc ferits. — Fabra.

GRAN BRETANYA

EL DISCURS DE BALDWIN ASSENYALA L'OBERTURA DE LA CAMPANYA ELECTORAL

Londres, 28. — El discurs pronunciat ahir pel president Baldwin, en la reunió del partit conservador anglès que se celebra a Yarmouth, pot considerar-se com l'obertura de la campanya electoral a Anglaterra.

El senyor Baldwin, en el seu discurs, remarcà la tasca realitzada per l'actual gabinet, considerant que el resultat de les vinents eleccions generals haurà de constituir un vot de confiança de part del poble. En parlar dels altres partits, censurà enèrgicament els laboristes, per no haver sabut desprendre's dels elements morbosos que tant els perjudiquen amb els seus extremismes.

Tingué paraules d'elogi per la tasca desenrotllada per Chamberlain, el qual amb el seu tacte i habilitat ha pogut evitar els greus esculls que el problema de Xina va plantejar ara fa dos anys i dels seus esforços per al manteniment de la pau, en tots els moments.

En parlar de la situació interior, digué que les vinents eleccions posaran davant per davant els socialistes i els constitucionalistes. El partit conservador considera que els queviures han d'estar lliures d'impostos i si el poble el reelegeix, pot comptar plenament amb això. — Fabra.

BELGICA

EXPLOSIO A ANVERS

Anvers, 28. — Una explosió ha destruït un campament de barraques ple de municions. La commoció que va produir enderrocà un altre dipòsit de municions al fort de Hoboken. L'accident no ha causat cap víctima.—Fabra.

Anvers, 28. — Ha esclatat un dipòsit de municions i han mort dos soldats. L'explosió ha destruït cinc barraques.

Hom creu que l'explosió ha estat deguda a un acte intencionat. S'ha obert una enquesta i entre tant han estat detinguts tres individus sospitosos.—Fabra.

ALEMANYA

STRESEMANN MILLORA

Baden, 28. — L'estat de salut del senyor Stresemann millora de dia en dia.

Els metges han autoritzat l'il·lustre malalt perquè pugui abandonar el llit. —Fabra.

Berlín, 28. — El senyor Stresemann ja ha pogut aixecar-se del llit i el refredament que patia manca de tota gravedat.—Fabra.

EL CAP DE LA FLOTA

Berlín, 28. — Demà dissabte sortirà cap a Berlín, per tal de prendre possessió del seu nou càrrec, l'almirall Raeder, comandant de les forces navals del Bàltic, que, com ja se sap, ha estat nomenat director dels serveis de marina del ministeri de la Reichswehr.—Fabra.

SUISSA

LES MANIOBRES FEIXISTES

Berna, 28. — El Consell Federal ha rebutjat per 74 vots contra 31, una proposició socialista demanant al Consell que presenti un informe sobre les maniobres feixistes.—Fabra.

ESCANDINAVIA

LES DIFICULTATS D'UNA COALICIO DE DRETES A SUECIA

Estocolm, 28.—Els caps dels partits de la dreta han fet saber al rei Gustau que el cap del partit liberal prohibicionista considerava que el partit liberal ha de negar-se a participar en una coalició en la qual estiguin representats els elements burgesos.

Pel contrari, sembla que el cap del partit agrari acceptarà col·laborar amb el nou govern, a pesar de les seves tendències de dreta.—Fabra.

UNIO SOVIETICA

UN EMPRESTIT

Moscou, 28.—El govern soviètic ha invitat el país a subscriure's a l'emprèstit interior de 500 milions de rubles.

L'emprèstit serà destinat a la realització de grans obres hidroelèctriques i a la construcció de ferrocarrils i tramvies. Aquestes obres afecten a seixanta poblacions importants.—Fabra.

UN COMPLOT

Moscou, 28. — L'Agència Tass anuncia haver estat descoberta als voltants de Kpuban i en un local ocupat per estudiants d'un institut agrícola, una organització contrarevolucionària, dirigida per fills d'exoficials.

Segons l'esmentada Agència, el propòsit dels compromesos en el complot que acaba d'ésser descobert era tractar de fer saltar el règim, realitzant una sèrie d'actes de terrorisme, per a la qual cosa tenien preparats diversos atemptats contra alguns edificis públics de gran importància, edificis que haurien estat volats amb explosius. — Fabra.

NAUFRAGIS A L'AMUR

Moscou, 28. — Un despatx de Khbarovsk (Rússia asiàtica) diu que a conseqüència d'un gran temporal se n'han anat a fons nombroses embarcacions en el riu Amur. Molts barcos petits foren llançats contra els marges.

Els edificis situats prop de les ribes del riu sofriren grans desperfectes i alguns quedaren completament destroçats. — Fabra.

MARROC

AVIADORS, ALLIBERATS

Casablanca, 28. — Avui han estat alliberats per la càbila de Ait Lhasen, que els havia fet presoners l'aviador Vidal i el passatger que l'acompanyava com intèrpret, els quals es vegeren obligats a aterritzar per avaria en el territori d'aquella tribu el dia 22 del corrent.

La rapidesa amb què s'ha lograt la llibertat d'aquests cautius, es deu a les negociacions entaulades immediatament per la Residència general, que envià per a això al lloc de Tiznit a un oficial del Resident general, oficial que, acompanyat del Comandant del dit lloc, es posà d'acord amb les segrestadors. Fabra.

PROXIM ORIENT

UN GOVERN RESPONSABLE A L'AFGANISTAN

Peshawar (India anglesa), 28. — El diari de Cabul anuncia que el Govern de l'Afganistan ha decidit constituir un govern responsable. El diari afegeix que ha arribat l'hora de constituir un gabinet responsable i fa observar que encara que en el que va d'any caiguessin tres ministeris seria encara possible constituir un quart gabinet.

Afegeix el diari de Cabul que està en vies de preparació un llei de premsa i que funciona ja un Comitè que examina la qüestió, però la qüestió de la llibertat de la premsa ha dividit el dit Comitè. — Fabra.

AMERICA LLATINA

LA GUERRA CIVIL DE MEXIC

Mèxic, 28. — El diari "Excelsior" dóna compte que prop de Guadalajara un destacament federal ha estat atacat per un grup de rebels, als quals per últim ha fet fugir. Entre les forces federals hi ha hagut un oficial i diversos soldats morts. —Fabra.

ESTATS UNITS

LA CAMPANYA ELECTORAL NO PERJUDICA ELS NEGOCIS

Washington, 28. — Malgrat que la campanya electoral es troba al seu cim, la revista que mensualment publica el "Bureau Federal Reserve" no registra cap minva en els negocis. La producció de les manufactures, les d'automòbils particularment, constitueixen una xifra rècord per als mesos d'agost, en el qual mes augmentà el volum de l'activitat comercial i industrial.

Els preus a l'engròs han assenyalat un nou avenç i la forta producció de ferro ha continuat augmentant, així com també en els tèxtils.—Fabra.

BAIXA A LA BORSA DE NOVA YORK

Nova York, 28. — Ahir a la Borsa d'aquesta ciutat, durant els darrers minuts de les operacions, els valors sofriren una baixa tan extraordinària que pot ésser considerada com la més important en molts mesos. — Fabra.

XINA

PESTA BUBONICA

Kharbin (Mandxúria), 28. — Fins ara se sap que a la regió de Tung Llao, on estan situades les fronteres de Mongòlia, Mandxúria i Estat de Chihli, la pesta bubònica ha causat 189 morts. Es tem que es propagui amb més intensitat. — Fabra.

150 PERSONES MOREN EN UN INCENDI

Hankou, 28.—A conseqüència de l'incendi que ha destruït un barri format per unes 2.200 cases, han mort 150 persones.

Uns 10.000 veïns han quedat sense estatge.—Fabra.

EL RECONEIXEMENT DE NANQUIN PELS EE. UU.

Washington, 28.—Els consellers tècnics del Departament d'Estat consideren que la signatura del Tractat de comerç entre els Estats Units i el Govern de Nanquin equival a un veritable reconeixement del Govern nacionalista xinès.—Fabra.

INDIA

LA VAGA DE BOMBAI

Bombai, 28. — Per tal d'arribar a un acord respecte a la vaga cotonera de Bombai, continuen les negociacions.

Avui s'ha celebrat una reunió de delegats de l'Associació de propietaris de filatures i del comitè de representants de tots els vaguistes.

No s'ha arribat encara a un acord final, però es confia que la fórmula no serà difícil d'aconseguir, la qual cosa es desitja molt per ambdues parts, puix que la vaga dura des de fa més de quatre mesos i afecta a 180 filatures, on hi treballen d'ordinari unes 150 mil persones.

JAPÓ

EL CASAMENT DEL PRINCEP HEREU

Toquio, 20. — Aquest matí s'ha celebrat amb gran solemnitat al palau imperial l'enllaç del príncep Xixibú presumpte hereu del tron del Japó, amb miss Setsuk Matsudaira, filla del nou ambaixador japonès a Londres.—Fabra.

OCEANIA

EL GOVERN CREA UNA GUARDIA CIVICA A AUSTRALIA

Adelaida, 28. — El Gabinet ha estat discutint llargament l'agressió comesa ahir per 2.000 vaguistes contra els obrers que s'han presentat a treballar als ports. Davant d'aquesta actitud, el Govern declararà avui l'existència de la crisi nacional i suspendrà tot treball fins dilluns.

El Govern ha fet una crida a tot el país demanant la cooperació dels ciutadans. Gran nombre d'aquests han contestat subscrivint-se com a guàrdies cívics.

Un nombrós grup de vaguistes, després de veure fracassada la seva temptativa d'atacar els obrers no sindicats, ha tractat d'assaltar el local on eren reclutats. Ha hagut d'intervenir la policia, que aconseguí dispersar els revoltosos després d'una seriosa batussa. — Fabra.

Adelaida, 28. — A les poques hores de la crida feta pel Govern, 500 ciutadans han prestat el jurament de fidelitat, i instruïts per oficials de l'exèrcit han passat a reforçar la policia, en caràcter de guàrdies cívics.

Molts d'altres s'han presentat també com a policies voluntaris.

A Fromantle els obrers dels dockers, que tamb feien la vaga, han acordat reprendre el treball. — Fabra.

ELS PERJUDICIS DE LA VAGA

Sidney, 28. — El valor dels carregaments de llana immobilitzats en els ports a causa de la vaga ascendeix a deu milions de lliures esterlines.—Fabra.

L'ACTITUD DELS SINDICATS

Melburne, 28. — La Conferència de la Unió Marítima de transports entre els Estats, ha prohibit als dockers que s'allistin per a treballar en la càrrega i descàrrega dels vaixells i als mariners que s'embarquin en navilis que utilitzin els serveis de gent no sindicada.

No obstant, els obrers dels ports de Sidney i Fecmantle han decidit reprendre el treball, malgrat de l'ordre en contrari dels seus sindicats. —Fabra.

EL CICLO DE LES ANTILLES

ELS ESTRALLS A PUERTO - RICO

Madrid, 28. — El cònsol espanyol a Puerto Rico comunica que el nombre de morts pel cicló puja a 300 i el de ferits a 1.900.

Els danys materials pugen a 400 milions de dòlars.

Darrera hora

DE BARCELONA

AL TEATRE CIRC OLYMPIA

Debut "Steens"

Ahir a la nit, com profusament s'havia anunciat, debutà al coliseu de la Ronda de Sant Antoni el gran Steens, com pomposament diuen els programes. I, certament, aquest qualificatiu de "gran" no li és pas exageradament aplicat. L'home fa un treball prou difícil per merèixer — i més encara — l'ovació amb què el públic l'acollí. S'empassa agulles i fil separat, i ho treu tot enfilat; el lliguen amb cadenes, i com si res se'n desfà... En fi, executa una sèrie de treballs i trucs que, pel que ahir agradaren, cal pronosticar a Steens una actuació llarga i d'èxit en el gran Cir Olympia, que cada dia es veu més concorregut.

POLIORAMA

Ahir a la nit s'estrenà "Un asunto de película", d'E. Thuillier i J. López de la Hera. Es una comèdia molt convencional, per no dir absurda, que de vegades arriba a interessar per la seva intriga.

La interpretació i la presentació, ben discretes.

El públic, realment molt nombrós, l'acollí fredament.

DETENCIONS

Els Mossos de l'Esquadra detingueren ahir a Pere Pasqual, Ramon Ròdenes i Josep Ròdenes, els quals havien estafat diversos comerciants d'aquesta ciutat.

INTOXICACIO

Ahir ingressà a l'Hospital Clínic el nen de divuit mesos Joaquim Portillo, que viu al carrer de Breton de los Herreros, el qual presentava intoxicació de pronòstic greu, a conseqüència d'haver begut un tòxic verinós.

ROBATORI DE JOIES

Jacint Vendrell denuncià ahir a la policia que del seu domicili ha desaparegut una caixeta que contenia joies valorades en 3.000 pessetes.

ROBATORI D'UN CARRO I UN CAVALL

A Carme Gassol li robaren ahir, al Mercat del Peix, un carro i un cavall.

DE MADRID

PERTORBACIONS EN EL TRAFEC FERROVIARI

Madrid, 28. — A causa del temporal ha quedat interromput el tràfec a Villasequilla (Toledo). No circulen els trens d'Andalusia ni de València.

Sevilla. — Ha arribat amb dues hores de retard, a causa del temporals, els expressos de Granada i Màlaga. Per la mateixa causa ha descarrilat el tren mixt de Càdiz, prop de Dos Hermanas. No hi han hagut desgràcies personals.

València. — El tren correu de Madrid ha arribat amb quatre hores de retard, a causa dels temporals. En aquest tren viatjava el general Weyler, acompanyat del seu fill Ferran.

A ALCOI HA APAREGUT UNA FANTASMA...

Alcoi, 28. — Des de fa alguns dies no es parla més que de l'aparició d'una fantasma que es passeja entre deu i dotze de la nit pel carrer del P. Navarro, situat a l'Eixampla, prop del parc de la ciutat.

Es creença general, davant l'aseveració d'alguns veïns que han declarat molt seriosos haver-se trobat amb la fantasma quan tornaven a casa seva.

Una noia obrera fa llit i assegura que la indisposició és deguda a la impressió que rebé en trobar-se sobtadament amb la fantasma al carrer. El fet de la malaltia d'aquesta noia i la declaració ferma d'alguns veïns ha donat per palesa l'existència de la fantasma, i la fantasia popular dóna ara diverses versions de les raons que té l'aparició per a tornar al món dels vius a sembrar el pànic d'uns i produir la gresca dels altres.

La versió més generalitzada entre la gent del poble és que es tracta de l'ànima d'un jove mort pocs dies abans de casar-se, el qual jurà a la seva promesa, quan ja estava agonitzant, que tornaria en aquest món si intentava casar-se amb un altre, el qual fet estava a punt de succeir un d'aquests dies.

Els rumors i les versions arribaren a coneixement de les autoritats que han pres algunes mesures, i els veïns de les cases properes es disposaren unes quantes nits a caçar l'ànima en pena per si es tractava d'un bromista, i varen veure circular pel carrer del Cura Navarro dos individus amb un sac, que fugiren en trobar-se amb un transeünt que passava pel dit carrer.

La darrera nit, en vista que la intranquil·litat s'havia apoderat del barri, es disposà que diverses parelles de seguretat i alguns veïns estiguessin previnguts per tal d'atacar la fantasma. Poc després de muntar-se aquest servei es va rebre avís que la fantasma havia aparegut sobre el terrat del cafè de la Gran Penya del qual havien fugit en grup socis, cambrers i artistes. Quan els guàrdies de seguretat hi acudiren la fantasma havia desaparegut entre un laberinte de xemeneies i terrats.

L'Ajuntament, com a primera mesura per a veure si és possible acabar amb el terror dels veïns, ha disposat que s'augmenti considerablement l'enllumenat en els llocs on diuen que apareix el fantasma. Amb aquesta mesura hom espera acabar amb ell, per si es tracta d'un gallard d'amors il·lícits que aprofita la superstició dels veïns per a no trobar obstacles en els seus desvaris.

EL TRASLLAT DELS POLVORINS DE MELILLA

Melilla, 28. — Ultra el trasllat dels polvorins pròxims a la ciutat, sembla que hi ha el propòsit d'allunyar de la població diferents classes de pólvora i explosius, per tal d'evitar que el contacte pugui ocasionar explosions.

Sembla que es pensa establir un polvorí a Chafarines.

Per realitzar aquest estudi sortiren en hidroavió cap a Chafarines coronels d'artilleria, enginyers i altres tècnics, els quals tornaren a darrera hora de la tarda. No ho han pogut fer abans, per haver sofert una avaria l'aparell.

Els tècnics es reuniren a la Comandància general amb l'Alt Comissari, general Sanjurjo.

Aquest ha rebut els periodistes i els ha dit que tot s'arranjarà, i que es prendran les disposicions necessàries per allunyar tot perill de la ciutat.

Dilluns vinent presidirà els funerals en sufragi de les víctimes de la catàstrofe i després decidirà respecte al seu viatge.

Ha arribat el rumor referent a l'arribada a aquesta zona del general Primo de Rivera.

Ha afegit que precisament ha rebut un telegrama del president en el qual li expressava el seu sentiment per no poder venir personalment a donar el condol a la població de Melilla.

Aquesta tarda ha visitat les cantines escolars, en les quals ahir, durant matí i tarda, es facilitaren més de mil racions. Aquestes cantines estan regentades per senyores.

— Han començat els treballs per a celebrar funcions teatrals, festes esportives a benefici i festes esportives a profit dels damnificats.

Els danys causats als edificis de la població, encara que no són molt importants, s'eleven a alguns mils de duros. La major dificultat consisteix en la reposició de vidres trencats, puix en aquesta població manquen obrers especialitzats en la matèria.

L'Alt Comissari ha rebut telegrames de les reines donya Cristina i donya Victòria, i príncep d'Astúries, un del president francès, i un molt afectuós del bisbe de Màlaga, que es troba temporalment a Madrid.

— Falten per identificar tres cadàvers.

— A l'hospital de la Creu Roja s'han celebrat funerals, als quals ha assistit un nombrós públic.

— Ha estat identificat un nen de cinc anys que estava hospitalitzat a l'hospital Pagès, anomenat Manuel Pozo.

UN VAPOR QUE VENIA A BARCELONA SOFREIX UNA VIA D'AIGUA

Vigo, 28. — Quan navegava davant de Cap Silleiro fou sorprès pel temporal el vapor espanyol "Norte", que anava de Gijon a Barcelona, carregat de carbó.

Un fort cop de mar li obrí una via d'aigua al casc, i un cop apariada l'avaria, provisionalment, el vaixell féu rumb a Vigo, on ancorà.

UN PASSATGER IRASCIBLE

Terol, 28.—El capità de la guàrdia civil, cap de la línia d'Alcanyiç, ha donat compte a la policia d'un succés ocorregut a 15 quilòmetres d'aquella població, a la carretera de Casp.

Un individu anomenat Villabraza llogà un automòbil per a fer un viatge. A la carretera el cotxe sofrí una avaria de difícil reparació.

El passatger, que semblava que estava embriagat s'irrità en veure que la importància de l'avaria li impedia arribar a la seva destinació, i enrabiant-se, desvià el cotxe de la carretera a uns 20 metres, i el posà en una era on hi havia una gran quantitat de palla, i li calà foc.

El xofer protestà del procedir de l'irascible passatger, i estigué a punt de morir entre les flames, perquè Villabraza aconseguà subjectar-lo amb el propòsit de llançar-lo a la foguera; el xofer pogué desfer-se d'ell i fugí esverat amb direcció a Casp, on donà compte al propietari de l'automòbil.

La guàrdia civil cerca al singular viatger.

LA DONA, LA MODA I LA LLAR

Plats disfressats

De vegades una mestressa de casa es troba apurada per rebre algú a diuar amb què no contava, i es dóna vergonya de presentar-li els plats ordinaris, el material dels quals ja té comprats. O bé, les condicions de la cuina de què disposa no permeten fer grans disbauxes. Aleshores, sempre és possible de fer els mateixos plats i disfressar-los d'una manera o altra i inventar quelcom si hom té prou imaginació. Tot està en la manera de servir les coses.

Hi ha, per exemple, un entremès que es pot preparar en cinc minuts i es molt interessant. Coeu algunes prunes seques grosses. Treieu els pinyols i farciu la cavitat amb formatge de crema al qual haureu afegit una mica de pebre de Caiena. Poseu les prunes uns tres minuts a la graella per tal que el formatge es torri. Aleshores poseu a les prunes quatre escuradents de fusta com a cames i els saborosos animalets estan disposats a ésser servits.

Les costelles princesa són també un plat de recurs, encara que no són més que costelles de moltó. Talleu les costelles de manera que no en surtin retalls i fregiu-les parcialment. Aleshores deixeu-les refredar i després cobriu-ne un costat amb un farcit. Quan aquest s'ha pres completament, passeu les costelles per l'ou i pa ratllat i fregiu-les en llard ben calent i abundant i serviu-les després amb salsa de tomàquet.

D'aquesta manera es poden fer mil combinacions i no és precís desesperar-se quan a darrera hora es presenta un convidat inesperat.

Heus aci una combinació que [illegible] gran boga: vestit estampat i [illegible] d'igual llargària, en negre [illegible] mart. Capell i sabates [illegible] color de la jaqueta.

LES RAMBLES

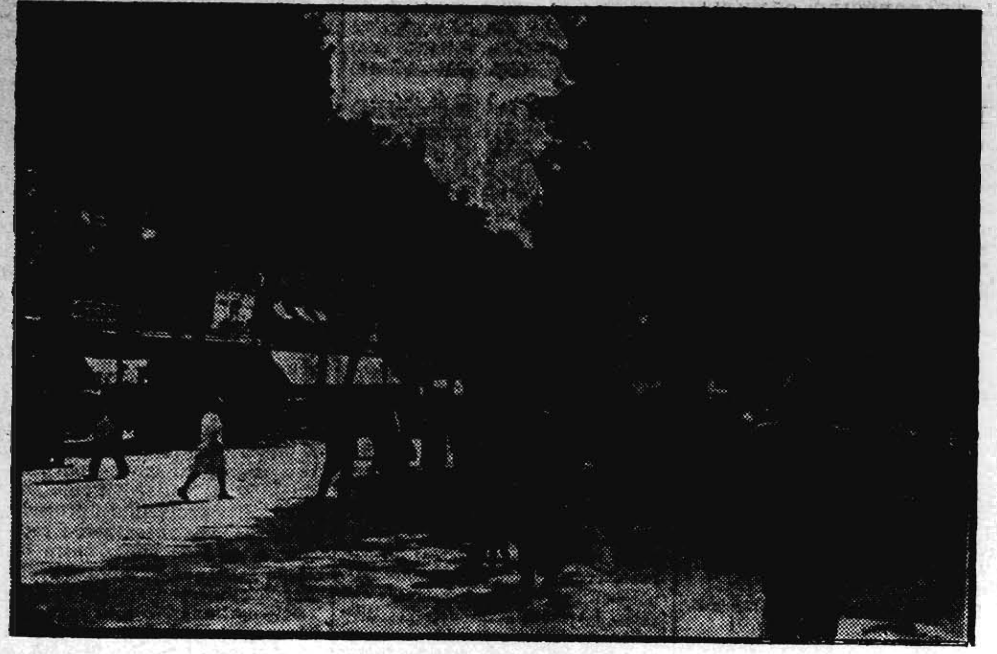

La Rambla de Canaletes

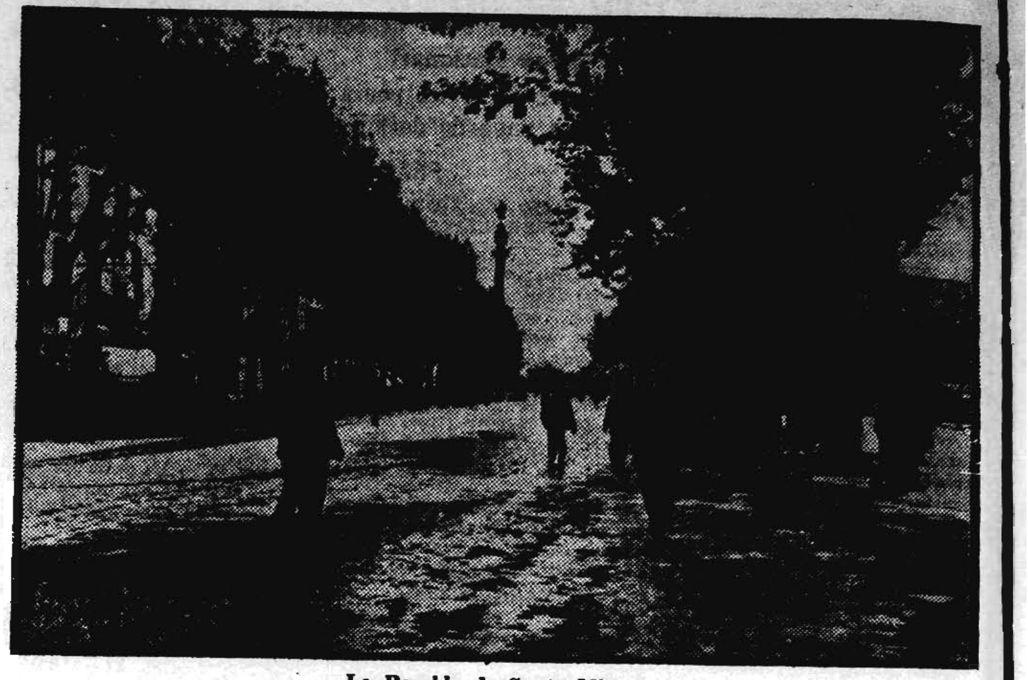

La Rambla de Santa Mònica

La Rambla en els començaments

Que la Rambla es trobés als afores de Barcelona, que fos un lloc desert i abandonat, i no ja en temps dels romans quan, com si diguéssim Barcelona era una vila dalt d'un pujol, sinó en temps dels nostres avis, és cosa que sembla inversemblant fins als que n'estan ben segurs.

En dir que la Rambla és la Via Sacra de Barcelona sembla que ho hagi estat de sempre, des d'aquells temps que no tenen testimonis ni escrits. De fet, els testimonis escrits que ens podrien venir d'aquells temps no parlarien de la Rambla més que per queixar-se'n com d'un lloc d'infecció, una riera seca i sorrosa on es tiraven totes les escombraries. De manera que en el temps en què ja no es parlava en llatí a casa nostra, la Rambla no tenia res de sacra a casa nostra. La consagració és molt més recent, i igualment la tradició. Val a dir, però, que tot el que li manca d'extensió en el temps li sobra d'intensitat de vida de fets per donar valor a aquesta tradició. La Rambla, des que començà a entrar en servei actiu no ha reposat mai i ha estat un dels èxits més duradors i, si tots els espectacles tinguessin el mateix, és podria ben dir que no hi hauria cap empressari, cap actor ni cap autor, pobres.

Hem de dir, però, que aquesta importantíssima via no ha pas estat sempre com ara, asfaltada i regada a base de burret.

La Rambla de Santa Mònica, que va ésser la primera urbanitzada per trobar-se més prop del mar, tenia el pis a cosa de cinc pams damunt dels passos de carruatges dels costats, amb un banc de maons de cap a cap que li servia també de barana i que, començant a les Drassanes, anava fins a la plaça de les Comèdies o del Teatre. Darrera d'aquest banc i abans de la paret que alçava la barana hi havia uns arbres vells, raquítics i abundants.

En aquesta forma la Rambla no tingué cap èxit; èra considerada cosa dels afores i tothom sap que en aquells temps ni els afores es consideraven segurs ni la gent era gaire aficionada a anar a veure si això era veritat.

Però succeí — i aquest és el cas extraordinari, que la Rambla no deu el seu èxit a gent de casa sinó a militars i conquistadors de més a més, que el general francès Roget ocupà Barcelona s'aposentà a la casa coneguda per March de Reus, que donava a la Rambla i tingué el caprici, de veure des del balcó, la parada militar i tots aquests espectacles de la disciplina uniformada.

La Rambla, però, oferia l'inconvenient d'ésser massa estreta i l'invasor que sí, la fa rebaixar a nivell dels carrers, l'eixampla tant com ho permeten les construccions i hi planta arbres nous. Hi hagué gran bum bum, es trobà que allò era una heretgia, quan era la creació de la Rambla i del seu èxit perquè, curiosos com sempre els barcelonins, començaren d'acudir-hi per veure els soldats, i com que aquests eren francesos hi anaven, en comptes de les tradicionals minyones, persones ja més illustrades. El fet és que de mica en mica el lloc anà essent freqüentat, i de tal manera que les persones de la societat que parlaven aquell parlar en deien "el Mentidero".

En aquesta Rambla hi havia un banc de pedra que, seguint la mateixa línia de cases que existeixen avui a la vorera oposada a la caser-na de les Drassanes, arribava fins molt prop del Portal de Santa Madrona. Entre el dit banc i la part posterior del carrer de Trenta Claus (Arc del Teatre), passat el convent de Sant Josep (Intendència Militar), tot eren hortes i més hortes, excepció feta d'un espai en el principi d'aquesta Rambla en el qual existia el torn per al "pes de la palla", i darrera d'ell alguns terrenys que es llogaven perquè en ells aixequessin llurs barraques les companyies de cavalls, saltimbanquis i gimnastes, que aleshores es deien "volatins" i "homes de forces", i la gent docta i saberuda "alcides".

En el dit lloc fou exhibida l'any 1826 una gran collecció de feres, la millor que fins aquell temps s'havia vist, de la qual es parlà llargament i fins fou motiu perquè es publiqués un quadern en el qual es donava notícia dels animals que la constituien, parts del món on es trobaven i tot el que es considera d'importància i utilitat per a l'ignorant i curiós visitador.

Com es pot pensar, allò fou un esdeveniment memorable que demostra que els lleons del Parc de la Ciutadella no són tan vells com diu la gent.

Pujant amunt ens trobem amb la Plaça del Teatre, lloc de gran activitat en ple carrer, en aquell temps, puix hi havia: des de la cantonada del carrer d'Escudellers fins al carrer del Ginjol, un mitger que treballava en el seu teler a la vista del públic un boter, que repicava i cercolava les botes a la plaça; l'entrada de la fonda del Falcó, que ja existia, amb un urinari de cap a cap, que no se sap perquè no arribà a treure-li la clientela, i això demostra com la gent d'aquell temps no era gaire difícil, o trobava que era un confort de poder-se alleugerir a la mateixa porta; una botilleria i un cira-botes que per tot ornament tenia en la botiga un banc de fusta blanca en el qual s'asseien els parroquians. L'altra cantonada dels Escudellers la formava una casota d'un sol pis amb totes les aparièncíes de pallissa, ja que es veia el pendent de la teulada; a peu pla, una botiga de quincalleria que vivia en aquella habitació; en la recònada, un carreró que no passava, dintre del qual hi havia un cafetí, i als fons una porta que donava a la cuina de la Fonda de les Quatre Nacions, que també existia.

A la vorera del davant, l'antic pòrtic del Teatre de Santa Creu, que després fou el Principal format per tres arcs dels quals l'un servia d'orinador — de confort no es pot negar que n'hi havia —; l'altre per a entrar al teatre i tots tres per a sortida quan acabava la funció. A més de les esmentades, hi havia una altra entrada molt estreta prop del carrer de Trenta Claus. Des del Teatre fins a Santa Mònica, ni una sola botiga, fins més endavant que s'hi obrí el "Café del Espejo".

Tota aquesta plaça, ni el tros anterior, no cal dir que ni empedrats estaven, com poden comprovar-ho encara aquells que les recorden d'abans de la guerra amb aquells magnífics sots que, naturalment, en aquell temps eren més nous.

A la Plaça del Teatre hi havia una font monumental, diuen "de gust egipci", que en deien del Vell i que era simplement un Neptú.

Anem més amunt i ja és més poblat. A la Rambla dels Caputxins hi havia, a la dreta, una botiga de confiter; el Cafè d'Useleti; l'antiga Fonda de les Quatre Nacions, amb el seu gran pati, del qual sortien diligències i galeres; tres casotes de poc més o menys i el convent dels Caputxins. Tenia aquest un porxo de tres arcs amb reixat de fusta pintada amb mangre; el del mig portava a l'església. A mà dreta del dit porxo s'hi veia una porta que donava accés al claustre, en el qual hi havia un altar amb la Divina Pastora. Molt net i curiós, si no gaire gran, tenia una dotzena de xiprers que voltaven un pou o cisterna amb muntants i corriola, per la qual passava una cadena que en els extrems sostenia dues galledes de ferro, de tal manera construïdes que en el seu tap superior tenien un orifici i un galet, aquell perquè s'omplissin, aquest perquè hi pogués beure qui tingués set; mes a fi i efecte que ningú pogués xumar tenien al voltant quatre punxes més llargues que el galet referit.

A l'altra banda del porxo un portal anomenat "del tragí", en el qual es repartia la sopa als pobres, i al costat mateix una font d'allò més primitiu que es pugui imaginar, puix que es reduïa a tres aixetes clavades a la mateixa paret, i en elles rentaven els pobres les olles i cassoles després d'haver-hi menjat la sopa o escudella que els distribuïa el convent.

De la netedat del lloc es podia deduir la qualitat de la sopa ja que és sabut que, quan aquesta és bona poc en queda i ben nets resten els plats.

Aquest convent fou després convertit en la bella Plaça Reial d'avui.

El carrer de Ferran no existia i tot allò era, des del convent al carrer de la Boqueria, restes de la muralla que es començava d'enderrocar, de la qual existia un "cuerpo de guardia".

El centre de la dita Rambla era alt com el de Santa Mònica, amb bancs de cap a cap i arbres, de tan tísics i escamarlats germans d'aquells. Per baixar de la dita Rambla existien dos graons davant del carrer Nou o del Comte del Asalto, i dos més al davant de la Fonda de les Quatre Nacions. Quan l'any 1830 es començà d'obrir el carrer de Ferran, se'n practicaren o construïren dos més en el punt fronterer al mateix.

La Rambla de Sant Josep venia a ésser un carrer de mercat. A la banda dreta botigues de bacallaner i tonyiner, amb els casc d'arengades de part de fora, illuminats de nit amb sengles llums de cuina penjats de part de dins dels cascos, de la qual cosa resultava que el comprador es trobava amb freqüència les arengades ja amanides. A la vorera esquerra, revenedors de grans i llegums; marmanyeres; botigues de cansalader; carnisseries, i, al capdavall, ja prop de Betlem, la Pescateria, establerta sota un cobert de teula i llates, sostingut per unes columnes de fusta de forma molt primitiva.

A l'entrada de la dita Rambla pel Pla de la Boqueria, s'hi situaven diàriament quatre o cinc pageses que venien mates de flors, tals com rosers i clavellines, embolicada la terra amb fulles de col; res de testos, ni de rams, ni de toies, ni de taules de venda. No hi havia més rams que els que, fent la competència a les pageses floristes, venien els amos de les parades de melons i síndries, que se situaven prop de la font del Pla de la Boqueria, consistents en mitja dotzena d'aromes, una perpetuïna i dues fulles de malva-rosa o malva-poma que, lligat tot a l'extrem d'un jonc cedien al comprador per la quantitat de dos quartets i no més.

El mercat continuava a la Rambla dels Estudis on es posaven a la matinada les venedores de verdura. Després no s'hi veia ningú i ni tant sols hi havia arbres. A la dreta hi havia la Casa Moya i la paret de tanca dels jardins de can Rocafort a la cantonada del carrer de la Canuda, amb una torre de les muralles, i a l'esquerra l'església de Betlem, el collegi dels jesuïtes, després seminari, l'Acadèmia de Ciències Naturals i Arts i unes casetes.

I finalment, la Rambla de Canaletes on a mà dreta hi havia una altra torre que feia parella amb la del carrer de la Canuda i una paret d'hort i la caserna d'artilleria. I a l'altra banda unes cases baixes amb patis al davant. I entre caserna i patis un carreró que portava a les Muralles de terra, prop de la més gran de les torres de Canaletes, i s'acabava la Rambla i Barcelona.

Aquesta Rambla era força concorreguda pels filharmònics, que hi anaven a sentir la banda del cos d'Artilleria que a la tarda tocava dues o tres peces d'òpera.

Hotel Internacional

RAMBLA DEL CENTRE, 1 i 3

Magnífic és, en realitat, l'Hotel Internacional de la nostra ciutat, muntat amb tot el luxe i confort modern, que no ha pas d'envejar res a cap de l'estranger.

El seu servei de restaurant és acuradíssim.

Les seves habitacions tenen installada calefacció, aigua corrent, cambra de bany, telèfon..., en fi, tot allò que hom pot desitjar en una habitació a la moderna, per exigent que sigui.

Des de la seva fundació, sempre ha estat el lloc on han acudit els forasters de gust, que volen ésser ben servits.

Felicitem el seu director, que ha sabut conquistar una nombrosíssima clientela mundial i una simpatia que tots li reconeixen com a bon industrial barceloní.

Frederic Espaulella

Fàbrica de Xocolates

Rambla dels Estudis, 12

Aquesta antiga casa, situada en un dels llocs més cèntrics de la nostra ciutat, es dedica a la fabricació de xocolata des de l'any 1860. Sense fer estridències ni grans reclams, el senyor Espaulella ha seguit la seva fabricació, curant extraordinàriament de la puresa de les primeres matèries, a fi de conservar l'antic crèdit, que en tots sentits és la millor propaganda.

Actualment compta amb una de les installacions de maquinària més perfectes, la qual cosa, junt amb el que diem més amunt, fa que la seva clientela augmenti considerablement de dia en dia.

Desitgem al senyor Espaulella que segueixi en les seves normes, per de no veure interromput el camí dels èxits.

E. Cleries - Sastre

RAMBLA DE LES FLORS, 9, 1.er

Trobar un sastre que us vesteixi bé, és cosa difícil; però trobar-ne un que sigui, a més a més, puntual, és gairebé impossible. Si a això hi afegiu, per part del client, la necessitat d'un uniforme, la cosa ja es complica. En un cas així, cercareu per tots els indrets de la ciutat. El mari mercant qui es troba desembarcat amb l'uniforme esquinçat pel darrer temporal que l'ha deixat sense un botó, espellifat, rebentat de fatiga, que ha salvat la vida gràcies a un miracle del cel, i que potser ha perdut tot l'equipatge, navega pels carrers de la ciutat, indecís, irresolut i miserable, fugint dels ulls dels transeünts i cercant un sastre. Cercant un sastre i tan a prop com el té! ¿Ha passat mil cops per la Rambla i no ha mirat els balcons del primer pis del número 9 de la Rambla de les Flors? Naturalment que sí.

Tots els mariners coneixen la sastreria del senyor E. Cleries, i i aquest, que ben vist és, no que cerqui la sastreria per a renovar l'uniforme, sinó que espera que d'un moment a l'altre l'uniforme estigui acabat. I pot estar ben segur que ho estarà, perquè si hi ha un sastre que tingui paraula, aquest és el senyor E. Cleries, de la Rambla de les Flors, número 9, primer.

Restaurant MARTIN

Banquets, Noces i Bateigs, insuperable servei a domicili - Carta i preu fix des de 6 ptes. cobert - El servei més luxós amb la millor cuina

Sucursal de l'Hotel Martin - SANT HILARI Telèfon 423

TEATRE POLIORAMA

AVUI DISSABTE

Tarda: El rosal de las tres rosas

Nit: UN ASUNTO DE PELICULA

DIUMENGE: tarda a un quart de sis i nit a les 10

Un asunto de película

FÁBRICA D'ARTICLES DE VIATGE

A. ABSIL

Rambla del Mitg, 21 (davant l'Hotel Orient), i Plaça Reial, 2

BARCELONA

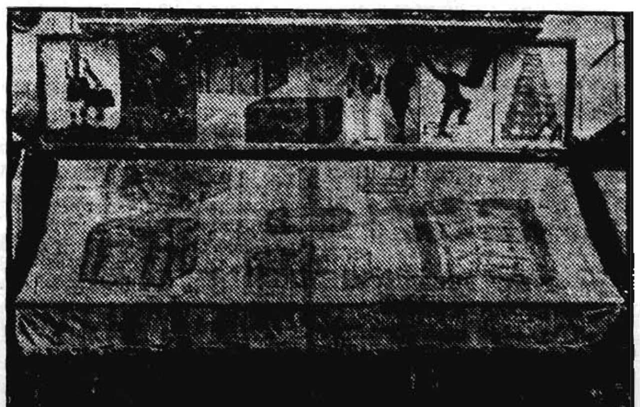

El més gran assortit de sacs de mà, maletes, baguls, capses per a capells de senyora i de senyor, sacs i maletes amb estoig per a neteja, baguls-armari i caixes per a autos. Especialitat en fibra vulcanitzada legítima. Caixes i caixetes per a mostruaris. Encàrrecs especials.

Confieu-nos les reparacions i els efectes quedaran com nous.

Es recull i tramet a domicili tot encàrrec que se'ns faci

TOT DE FABRICACIO PROPIA

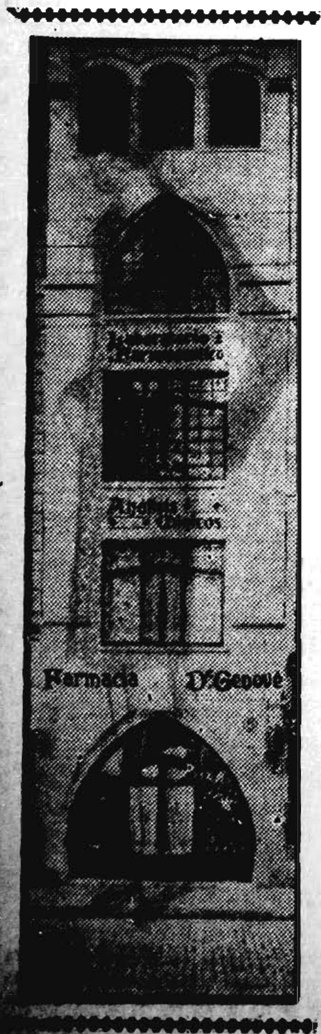

JARABE OSTEÓGENO GENOVÉ

de fosfato monocálcico puro

El més fort regenerador dels ossos

ZARAGATONA GENOVÉ

Escollida a mà, absolutament neta - El millor laxant

El més agradable - El més suau - El més [illegible]

FARMACIA Vda. Dr. GENOVÉ

Laboratori d'Anàlisis Clínics

Rambla de les Flors, 5 - BARCELONA - Tel.

Aigua Salicílica Genové

contra els rigors del sol i de l'aire

Crema Salicílica Genové

indispensable per a el cutis

Sabó Salicílic Genové

el millor sabó per a la pell

SOLUCIO FERMENTOSA POLIVALENTS GENOVÉ

Poderós i inofensiu bactericida - Cura ràpidament

els costipats, angines, flemons, forunculosi, etc.

GOTAS NEUROSTÉNICAS FOSFORADAS GENOVÉ

a base de fósforo puro

Curen la neurastènia, surmenage intel·lectual

Les dues darreres Rambles eren a nivell del carrer, però, tampoc empedrades.

La Rambla, com es veu, no oferia pas grans atractius per passejar i per això la gent no hi anava gaire; cal pensar en els grans panys de paret que ocupaven els convents, jardins particulars i palaus i les restes de muralla. Per fer-nos càrrec de la cosa cal no més citar els convents, que eren els de Sant Sebastià, la Mercè, Sant Francesc i Caputxins, a mà dreta, i a mà esquerra Santa Mònica, Collegi de Mercedaris, en les cases que fan cantonada al carrer de Trenta Claus, Collegi de Carmelites, on està avui allotjada la Guàrdia Civil, Collegi de Franciscans, a la Fonda d'Orient, Trinitaris descalçats, en el que és Liceu, Josepets, a la plaça de Sant Josep, i Jesuïtes, en el que havia estat Collegi del Bisbe o Seminari Conciliar.

La Rambla ha canviat bastant, però els edificis de la Rambla no és pas que hagin millorat gaire. L'arbrat és, podríem dir, el tapabruts. Si, amb el projecte de transformar-la en boulevar no hi hagués anat el de plantar-hi palaus, no sabem pas el que hauria passat. I no obstant, la Rambla, tal com és, és bella, és atractiva i és tradicional. La seva simpatia innata ha fet envellir la tradició de segles, quan no en té més que poca cosa més d'un.

Salons de Belles Arts
JUST LAFUENTE

Exposició i venda de quadros del més grans artistes :: Magnífiques teles de Sorolla, Mir, Montgrell, Urgell (pare i fill), Pinazo, Rosales, etc. :: Collocació de marcs de totes menes

RAMBLA DEL CENTRE, 30. — BARCELONA

SUCURSAL DE LA
SOCIETAT ANONIMA DE DROGUERIA
VIDAL-RIBAS
Perfumeria Nacional i Estrangera

Drogues - Productes químics, farmacèutics i bacteriològics
Microscopis per a anàlisis, de les més acreditades marques

Rambla de Sant Josep, 1
Hospital, 2

MAGATZEMS
La Virreina

Dipòsit de Cristall, Pisa, Porcellana i Bateria de Cuina

Francesc Rodríguez

Gravats sobre Cristall, Pisa i Porcellana

Rambla St. Josep, 31 **BARCELONA**

Quiosc de Canaletes

Sempre... les llimonades, taronjades i orxata de xufles, són de suc natural (res d'essències)

La Societat d'Atracció de Forasters

Tothom recorda—i parlem d'aquelles persones que ja han passat la primera joventut—aquella època terrible per a Barcelona en la qual la gent s'hi mirava dos cops abans d'atansar-s'hi i els estrangers l'havien arribada a qualificar de "ciutat de les bombes".

Fou una època d'una depressió terrible i ningú no sap el que hauria arribat a succeir si uns quants homes benemèrits no s'haguessin aixecat decidits a lluitar contra aquella allau de descrèdit llançada per l'enveja contra la ciutat, que cada dia creixia més puixant, i no haguessin aconseguit demostrar que Barcelona era una ciutat bella, pacífica i hospitalària.

Al cap d'aquells homes hi havia l'alcalde de la ciutat Domènec J. Sanllehí; amb Marian Rubió Bellvé, Manuel Ribé i altres de la noblesa, banca, indústria, comerç, etc., celebraren una reunió el primer d'abril de 1908 i es constituí el Sindicat d'Iniciativa, "Societat d'Atracció de Forasters", que, patrocinada per l'Ajuntament i la Diputació, començaren l'obra patriòtica, no solament de rehabilitació de la ciutat, sinó de fer-ne una veritable ciutat de turisme. Però no reduí les seves aspiracions a la ciutat, sinó que les estengué tot seguit a Catalunya i les Balears.

El problema era complicat: no solament es tractava de cantar la bellesa, sinó de crear el confort, i sobretot facilitar al foraster la consecució dels fins del seu viatge. Calia una oficina d'informacions, en la qual es facilitessin dades sobre itineraris, mitjans de comunicació, estatge, belleses, tot allò que fa del turista un turista i no un explorador.

A més, per a destruir aquella nefasta llegenda, calia una bona propaganda, i s'ha portat i es porta a cap: una revista mensual, monografies de monuments, fascicles, guies, plans, itineraris de visita, bells cartells, redactats en els idiomes més parlats, i repartits amb gran profusió per la Península i l'estranger, ja directament, o ja per delegats residents en els llocs, de preferència barcelonins.

La pellícula és també un poderós mitjà de propaganda utilitzat per la pellícula cinematogràfica, que es projecta gratuïtament als cinemes de l'estranger, propaganda de Premsa, a base d'articles, etc., etc.

Relacionada amb altres sindicats, ajuda a l'organització de congressos, excursions estrangeres, i pren cura del bon allotjament dels turistes i els dóna facilitats per a visitar tot allò que de notable te la ciutat i d'altres contrades de Catalunya i Balears.

En vint anys ha passat de 77 socis a 200 en el primer any i el primer de gener de 1927 eren sis socis protectors i 605 de numeraris, amb 63 delegats a la Península i 288 a l'estranger.

La seva activitat en el foment del turisme li ha aconseguit, a més, subvencions de la Diputació de Girona i dels Ajuntaments d'Arenys de Mar, Berga, Igualada, Molins de Rei, Sant Feliu de Guíxols i Vic, i premis a les exposicions de Turisme, de Grenoble, Mundial, de Propaganda Turística i Esportiva, de Torí, Internacional del Reclam, de Budapest i Hotelera de Barcelona, i la "Plaquette d'Honneur" del Touring Club de França.

Però el més important no són certament aquestes coses, sinó els positius resultats obtinguts. En vint anys d'actuació ha aconseguit, entre altres, el règim del trànsit dels equipatges dels viatgers arribats per via marítima per a prosseguir llur viatge cap a altres llocs de l'estranger, sense més formalitats que *el precinte de baguls i maletes*: l'atracament dels vaixells transatlàntics, que ha evitat les molèsties, desordres i abusos del transbord; l'exempció de drets de transports que s'exigien als viatgers que desembarcaven al nostre port en aquelles condicions; una considerable rebaixa en els drets de desembarcament que gravaven el passatge procedent d'Amèrica que acabava el viatge ací o que seguia cap a França; la inclusió de l'escala de Barcelona en els creuers de turisme organitzats per companyies estrangeres; la implantació dels serveis de turisme de la Companyia Transatlàntica; l'ordenació dels serveis en les estacions marítimes i terrestres; el projecte de Circuit Nacional de Turisme per Carretera, base de l'actual de Ferms Especials; l'assegurament per a Barcelona, dels terrenys del Port Aeri, amenaçats de desaparició; la institució de la Fira de Mostres; el projecte d'Exposició Universal, que preparà l'ambient per a la de l'any que ve; l'exempció de drets del timbre als cartells i anuncis de propaganda genuïnament turístics, i la regulació, amb mires a *major increment del turisme*, d'alguns serveis ferroviaris, sense parlar de les millores urbanes.

També la restauració d'alguns costums populars i del carnaval barcelo[illegible] si en són obra, i són incomptables les gestions i esforços per a la conservació de monuments arqueològics.

En aquest vint anys la Societat ha informat 319.675 turistes, ha tramès a fora 2.749.680 exemplars de publicacions diverses i ha invertit en publicacions, fascicles i prospectes pessetes 429.318'50; 70.086'15 en fotografies i gravats; 40.173'06 en congressos, premis, etc.; 254.147 en personal; [illegible] urbanes, etc., etc., que fan un [illegible] 941.158'31 pessetes.

En aquests vint anys la Societat ha funcionat sempre regularment i activament, endavant sempre des de la iniciativa plena d'esperances sota la presidència del senyor Domènec Joan Sanllehí, fins a l'actual pròsper, curull de realitats i ric d'esperances presidit pel senyor Marian Rubió i Bellver.

LA CASA
JOSEP HERRERO I FILLS, S. A.
Rambla Santa Mònica, número 29

Aquesta casa, des de la seva fundació (any 1878), es dedica al ram d'assegurances, transports, duanes, etcètera. També es dedica al canvi de moneda.

Per a poder servir millor els clients ha installat sucursals a Port-Bou, Irún, Madrid, Marsella, Cerbère i Hendaya, on la seva nombrosa clientela és servida amb la mateixa cura que té acreditada la casa central.

Es verament digna d'elogi i d'admiració la CLINICA SEGURA (Rambla del Centre, 14), dirigida pel prestigiós metge especialista en malalties de les vies urinàries, matriu i venèries, Dr. N. B. Segura, de l'Hospital de la Santa Creu. Sorprèn la pulcra installació, que compta amb els més perfectes aparells de Diatèrmia, Alta Freqüència, Pantostats, Raigs Ultra-Violeta, Cistoscops, Uretroscops, etc.

Les magnífiques sales d'espera, el despatx, el saló de cures (estucat, amb servei d'aigua esterilitzada, gas, etcètera), posen l'esmentada Clínica entre les millors del món.

Per les estadístiques, curosament portades, poguérem comprovar el creixent èxit de la citada Clínica, que amb el poc temps que porta d'existència (poc més d'un any), ha merescut la confiança del públic, que acut en gran nombre a utilitzar els seus serveis.

Sincerament felicitem el Dr. Segura per haver dotat la Rambla del Centre d'una Clínica tan perfecta, i dubtem que el públic seguirà corresponent amb la seva confiança al sacrifici que representa tan magnífica installació.

Hem fet una visita al monument de Colom, i de passada hem saludat el conegut industrial senyor Vidal, el qual hi té installat un magnífic restaurant amb tot luxe i modernisme; després hem passat a visitar les interessants atraccions d'indis i índies, que fan passar uns moments de veritable sensació a tothom que les veu; també hi ha l'historial de Colomb i del descobriment de l'Amèrica. En el magnífic ascensor hem pujat a dalt de la cúpula, des d'on hem presenciat la gran plana barcelonina.

Felicitem el senyor Vidal per la seva iniciativa de revestir i adornar amb les seves atraccions i serveis el monument de Colom.

GRAVATS en tota classe de metalls

APARELLS per a marcar, perforar, timbrar i retolar

SEGELLS de goma, metall i per a lacre

PLAQUES DE METALL, ESMALT I CRISTALL
PERE ROCA (Antiga casa Mañas)
Rambla de Santa Mònica, 11 - Tel. 19227 — BARCELONA

AMERICAN PEN

Rambla de Canaletes, 6
Barcelona

STOCK GENERAL DE MARQUES

Montblanch
Sheaffer
Dear Pen
Parker
Wigty
American Pen
Conklin
Waterman
etc., etc.

Reparacions de plomes (garantides)

Tècnic: ex-cap dels tallers WATERMANN-CONKLIN

Tinta Perry per a la vostra ploma, gratis

Benzina Vilella per a encenedor, gratis

El més gran Stock de plomes d'Espanya

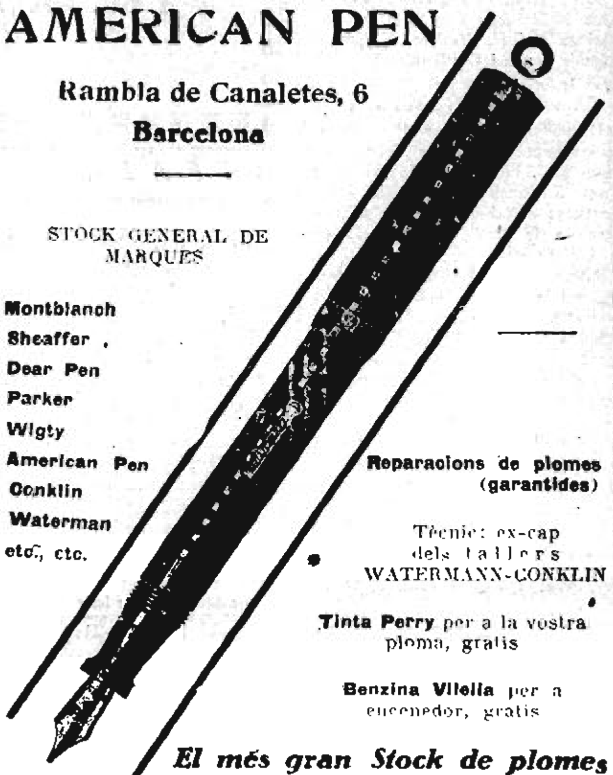

LLIBRERIA VERDAGUER
A. DOMENECH, S. EN C.
Rambla del Centre, núm. 5. Telèfon 16164. — BARCELONA

Casa especial en obres catalanes i referents a Catalunya :: Gran stock en obres científiques i artístiques, espanyoles i estrangeres.
Subscripcions :: Enquadernacions.

COMPRA I VENDA DE BITLLETS I MONEDES DE TOTA MENA
MONEDES ANTIGUES
DIRECCIÓ TELEGRAFICA: ROVIJUAN
Casa de Canvi ***D. LLIGÉ***
RAMBLA DEL CENTRE, 37 (Caputxins). — BARCELONA

Compra i venda de llibres antics i moderns
Música, Restes d'edicions, etc.
LLIBRERIA ROYO
Assortit en literatura moderna, nacional i estrangera
14, Rambla de Santa Mònica, 14 - Barcelona

MAGATZEMS VIRREINA
Rambla de les Flors, 31

Grans assortits en confeccions i novetats de senyora. Gangues al vestíbul

CINEMA BARCELONA - UNIÓ, 7
Avui, dissabte, i demà, diumenge, la grandiosa producció
El prisionero de Zenda
es projectarà sencera. Per Alice TERRY, Louis STONE i Ramon NOVARRO

LA CASTELLANA
Rambla del Centre, 26

Aquest típic establiment, que ostenta el nom LA CASTELLANA, conegudíssim per les seves muntanyes de "Jamón serrano", Trevelez, Gallecs, etc.: embotits de Cantinpalos, Rioja, Extremadura, Lleó, Candelario, Fabrego; llonganissa de Vich, sobressada de Mahó. Té sempre en els seus magatzems un stock de dues a tres mil peces per a tots els gustos i exigències. Qui no coneix LA CASTELLANA?

Evocada a tot arreu amb simpatia, és natural que la primera visita en arribar a la nostra ciutat, és per a LA CASTELLANA, que per això té obertes les seves portes dia i nit.

M. PINTÓ
CAMISER
RAMBLA DE LES FLORS, NUM. 18

REBUDES LES ULTIMES NOVETATS D'HIVERN

TRINXERES (3 teles) classe superior, botó cuiro	**50 ptes.**
id. id. classe corrent id. id.	**40 ptes.**
BATINS de panyo, forma sastre, gran fantasia	**25 ptes.**
BATES id. id. id. id. id.	**60 ptes.**
BUFANDES de panyet, quadros	**6'50 ptes.**
GUANTS de pell	**7'50 ptes.**

PULLOVERS, MITJONS DE LLANA, MITGES D'ESPORT, PAIAMES, ETC., ETC.

Sense anunciar liquidacions, oferim al públic el màximum d'economia

ESPECIALITAT EN LA MIDA

NOTES OFICIOSES

"EL ANGEL DE LA CALLE"

Carrers sòrdids de Nàpols. En una miserable golfa, la mare d'Angela agonitza devorada per la febre. El metge. Una recepta, tal vegada, salvadora. Manca de recursos per a adquirir la medicina. Angela intenta robar, i és agafada "in fraganti". Presó. Corda de presos. Fugida. Angela torna al costat de la seva mare a temps per a recollir el seu darrer sospir. Però un policia que la seguí està a l'aguait. Fuig Angela, i uns comediants ambulants l'emparen.

Parèntesi de felicitat. Coneix a Gino, pintor bagabund. quest fa el seu retrat idealitzant-la, i trasllada a la tela la seva ànima pura i virginal. Despertar de l'amor. Un dia, Angela, realitzant perillosos exercicis a l'aire lliure, veu dos policies que la miren, s'espanta, perd l'equilibri, cau, i es disloca el turmell. Així acaba com artista de circ.

Gino la porta a Nàpols. Nova vida. Viuen junts, però en cambres distintes. Angela està ja guarida. Tots dos somnien amb la glòria i la fortuna en l'estudi de l'ample finestral, mentre subsisteixen del misèrrim producte de la venda del retrat d'Angela, que més tard passarà per una obra mestra perduda.

Dies difícils. Per fi s'encarrega a Gino la decoració d'un edifici, i rep important bestreta. Gran banquet. Xampany. Brindis. De sobte criden a la porta. Es un policia; el mateix que en altre temps va estar a punt de capturar la fugitiva Angela. La noia, aterroritzada, li demana una hora per a acomiadar-se de Gino sense despertar les seves sospites. No vol que la veritat pugui arruïnar la seva carrera artística. El policia accedeix, i espera. I Angela torna a la taula amb Gino, on, entre rialles i llàgrimes, passa aquella hora mortal que havia d'haver estat de plena felicitat. Pocs moments després, les portes de la presó es tanquen darrera d'ella.

Gino, desesperat per l'abandonament, perd l'hàbit del treball. Els que li encarregaren la decoració de l'edifici l'acomiaden. Finalment es dóna a la beguda.

Transcorren alguns mesos. Acabada la condemna Angela recobra la llibertat. Cerca inútilment a Gino. Vagabundeja famolenca pels molls. I en aquests, una nit de boira es troben. En veure-la Gino, intenta matar-la. Angela fuig i s'amaga en una església. La segueix el pintor. Amb els seus dits agafa fort el delicat coll d'Angela. De sobte, es dóna compte que estan davant d'un altar, i davant del retrat d'Angela, com una santa.

I la fe, que redimeix, salva tots dos. Aquella albada és també l'aurora del seu amor.

Senyora!!... feu aquesta prova

Poseu-vos a una mà **VELOUTY de DIXOR.**

A l'altra poseu-vos el producte més reputat per a la bellesa de les mans, braços i escot.

Espereu un minut; després compareu.

La bellesa de la primera us apareixerà tan meravellosa al costat de la segona, que ja no podreu prescindir del **VELOUTY de DIXOR.**

Es ven en tres tons: Blanc, Rachel i Natural.

A venda a totes les perfumeries en tubs d'1, 4 i 6 pessetes

Es tramet a reembors demanant-ho al Concessionari:

A. PUIG, València, 296, BARCELONA

PUBLICACIONS REBUDES

"Revista Paramount", l'òrgan de la casa Paramount, magnificament illustrada, amb nombroses informacions sobre les estrelles de la casa.

KURSAAL I CATALUNYA

Vegeu avui

Rosa, la revoltosa

La revoltosa, millor, la revolucionària és en aquest cas la gentil

CLARA BOW

que vessa "Ello". La seva revolució s'exerceix en l'imperi dels cors.

ES UN FILM PARAMOUNT

"EL ANGEL DE LA CALLE" DESAFIA LA CALOR :: ENTRE EL DISSABTE I EL DIUMENGE ASSISTIREN AL CINEMA ROXY DE NOVA YORK 73.000 ESPECTADORS :: HA D'INTERVENIR LA POLICIA PER A MANTENIR L'ORDRE

A pesar de la forta calor regnant a Nova York, que, segons la Premsa, ocasiona víctimes tots els dies, el sumptuós cinema Roxy, en el qual es projecta el nou Film Titan Fox, "El àngel de la calle", es veu envaït per una compacta multitud que, suada i impacient, s'atapeeix a les sales d'espera en totes les sessions.

Per si això fos poc, dissabte i diumenge de la primera setmana — del 14 al 21 de juliol — una gran gentada es va estacionar davant del local i paralitzà el tràfec de la Setena Avinguda durant quatre hores; és a dir, fins que arribaren els policies de reserva, avisats urgentment, i intervingueren per a mantenir l'ordre.

En aquests dies van presenciar "El àngel de la calle", al Roxy, 73.000 persones. I dilluns, que encara va fer més calor que diumenge, en les matinées, no hi cabia una agulla.

Mai en la història del negoci d'espectacles, cinema, teatre o qualsevol mena d'atracció sota sostre o a l'aire lliure, ha ocorregut durant una setmana de juliol ço que amb "El àngel de la calle". Per tant, la gesta de "El àngel de la calle" pot ésser caracteritzada com a extraordinària i sense precedent.

ES COMPLETA EL REPARTIMENT DE "HAUNTED HOUSE"

Amb l'addició de tres actors més s'acaba el repartiment de "The Haunted House", el melodrama misteriós d'Owen Davis, que Benjamí Christensen dirigeix per a la First National. Els tres actors nous són Edmund Breese, ben conegut dels aficionats; Sidney Bracy, també prou conegut, i Erville Aldreson, actor de caràcter. Els altres membres del repartiment són Thelma Tood, Larry Kent, Chester Conklin, Montagu Love, Flora Finch, Bàrbara Beford, William V. Mong, Johnnie Cough i Eve Southern.

LOUISE FAZENDA S'AJUNTA A CORINNE GRIFFITH

L'addició de Louise Fazenda al repartiment de Corinne Griffith en "Outcast", l'última producció de la First National, completa la llista d'artistes collaboradors que apareixeran a la moderna adaptació de la famosa obra.

Altres parts d'aquesta obra teatral, en la qual Elsie Ferguson era l'estrella, seran caracteritzades per Edmund Lowe, Huntler Gordon, James Ford, Kathryn Carver i altres actors veterans. Lowe tenia el paper principal en la representació de "Outcast" durant els últims dies la seva llarga temporada i tindrà la mateixa part en la pellícula.

EXTRA FELIÇ :: ELS SOMNIS ES REALITZEN

¡S'ha realitzat el somni d'una altra extra de cinema!

James Ford, que fins fa dues setmanes guanyava set dòlars i mig per dia com a extra, ha estat contractat per cinc anys per la First National, com a principal jove, d'acord amb l'anunci de Al Rocket, director de producció i estudis de la companyia.

Corinne Griffith descobrí el jove Ford quan aquest era un extra en la seva recentment acabada obra "The Divine Lady" i li donà un paper secundari. Com a resultat del seu bon treball ara té un important paper en "Outcast", la producció actual de l'estrella.

AMELIA EARHART VISITA EL CENTRAL THEATRE

La senyoreta Amèlia Earhart, la primera dona que volà a través de l'Atlàntic, assistí a la representació de la pellícula "Lilac Time", de la First National, el diumenge a la nit, en el Central Theatre. Anava acompanyada per un grup d'amics.

Dilluns que ve

ADOLPH MENJOU

el "dandy" de la pantalla, primer de París de totes les elegàncies i refinaments, el veureu en

:: Al servicio de las damas

en els salons

COLISEUM I CAPITOL

LORETTA YOUNG REPRESENTARA AMB BARTHELMESS

Loretta Young ha estat escollida per a representar amb Richard Barthelmess la seva nova pellícula per la First National titulada "Scarlet Seas", la qual es començarà aquesta setmana. John Francis Dillon la dirigirà. Bradley King escriu l'ordre de les escenes.

"Scarlet Seas" està basada en una història anomenada "Mutiny", per W. Scott Darling.

SIERVOS

la pellícula que us emocionarà pel seu argument; la que us delectarà pel seu art refinat; la que us admirarà per la bellesa dels seus paisatges i sumptuositat dels seus palaus; la que condensa la tècnica insuperada a la UFA,

podeu veure-la des d'avui

als salons

RIALTO i PARIS

¿Recordeu la labor d'Henry George com a capatàs en "Metròpolis? Doncs no deixeu de veure'l en **SIERVOS.**

Es un film President de la UFA

CAPITOL i COLISEUM

AVUI DUES CINTES DE SOROLLÓS ÈXIT

En alas del amor

Un raid sobre l'Atlàntic a tot riure!

per **GLEM TRYON**

i **PATSY RUTH MILLER**

Producció Universal

— i —

Sangre escocesa

Un tema ideal per als asos

per **LILIAN GISH**

i **NORMAN KERRY**

Film Metro Goldwyn Mayer

ELS ESPECTACLES

Teatre Català Novetats

Gran companyia catalana

Direcció: Manuel Salvat

AVUI, ESDEVINIMENT ARTISTIC!!!

Inauguració de la temporada DUES ESTRENES, DUES

La tia d'Amèrica

tres actes de comèdia, de Carles Soldevila

ELS ANALFABETS

dos actes de Santiago Rossinyol

Fixeu-vos en el repartiment de les dues obres

Demà, diumenge, a les 3'30, la divertidíssima comèdia d'En Sagarra LA LLUCIA I LA RAMONETA, a les 5'30 i nit, LA TIA D'AMERICA i ELS ANALFABETS

Es despatxa a Comptaduria

:-: TEATRES :-:

TEATRE VICTORIA

Companyia de sarsuela

Direcció: **A. Fernàndez**

Avui, dissabte, tarda, a les 4'30. Vermut popular. **Butaques a 1 pesseta.** A petició del públic, l'acte primer de **LA MONTERIA** del baríton **M. Rusell**

Per segona vegada en funció de tarda

SANGRE DE REYES

l'últim gran èxit

Nit, a les deu: primer i segon actes de **LOS GAVILANES** i **LA DEL SOTO DEL PARRAL** per les principals parts de la companyia. La millor interpretació vista a Barcelona

Demà, diumenge, tarda i nit: **COLOSSALS FUNCIONS**

TEATRE BARCELONA

Companyia de comèdia

Mellà-Cibriàn

Avui, dissabte, tarda, a un quart de sis: La joguina còmica en tres actes, de Lepina i Gonzàlez del Toro,

EL VALIENTE CAPITAN

Nit, a un quart d'onze: L'entremès **El chiquillo** i la comèdia en tres actes, d'Enric Suàrez de Deza,

LA DAMA SALVAJE

Demà, diumenge, tarda, **El chiquillo** i **La dama salvaje.** Nit, **El valiente capitàn.**—Dilluns, **benefici** de **Benet Cibriàn** i comiat de la companyia, **Todo un hombre,** de Unamuno.

OLYMPIA

Avui, dissabte, 29 de setembre

Tarda, a les 4'30. Nit, a les 10

EXIT FORMIDABLE

STEENS

¡¡EL GRAN STEENS!!

i tota la resta de la màxima companyia internacional de

CIRC EQUESTRE

Es destaquen els GERMANS DIAZ i MR. DIAVOLO (looping obert).

Butaques, a 3 Ptes. - General, 0'80 Ptes.

Demà, diumenge, tarda i nit:

PROGRAMES MAGNES AMB STEENS

Dilluns, dimarts, dimecres i tota la setmana:

STEENS, SEMPRE STEENS

TIVOLI

TEMPLE DE LA CINEMATOGRAFIA

Avui, dissabte, tarda a les cinc, i nit, a les deu

Preferència, 2 Ptes. - General, 1

EXIT SENSE PRECEDENTS DE L'ESPECTACLE MES GRAN DEL MON

BEN-HUR

Colossal film **Metro Goldwin Mayer**

Protagonista:

RAMON NOVARRO

Orquestra dirigida pel mestre **Dotres Vila.** Demà, diumenge, matinal, a les onze; tarda, a les 3'30 i a les sis (especial), i nit, a les deu: **BEN-HUR**

Es despatxen localitats numerades per a totes les sessions anunciades

TEATRE COMIC

Direcció artística: MANUEL SUGRANYES

Tarda, a les 4'30, i nit, a les 10

La revista de gran èxit

POCKER

el millor espectacle que s'ha vist, la revista dels quadros grandiosos i les dones belles. 150 artistes i Sacha Goudine

Butaques a 5 ptes. Seients numerats, a 2.

Demà, tarda i nit, **POCKER.** GRAN CAFE DEL TEATRE COMIC. Excellent servei. Grans millores

TEATRE APOLO

Companyia lírica de primer ordre

FREDERIC CABALLE

Avui, dissabte, tarda, a dos quarts de cinc, primer vermut popular. Butaques a 2 pessetes. 3 grandioses represes, 3

LOS PICAROS CELOS

JUEGOS MALABARES

EL DIABLO CON FALDAS

Nit i totes les nits: Els dos èxits:

LA DEL SOTO DEL PARRAL

LOS FAROLES

Es despatxa a Comptaduria

RIALTO

Rosselló (entre Passeig de Gràcia i Rambla de Catalunya)

El vostre Cinema, senyoreta

Avui, dissabte, tarda, a dos quarts

ACTUALIDADES GAUMONT

Estrena a Barcelona de la fina comèdia de la marca Gaumont, interpretació de George O'Hara,

UN CHOFER ARISTOCRATICO

Estrena a Barcelona de la pellícula de la marca "Ufa",

SIERVOS

drama d'intensa emoció en el qual es desenrotlla el més sublim sacrifici d'amor

VESTIDO Y SIN NOVIA

(còmica)

Nota.—Demà, diumenge, d'onze a dos quarts de dues es despatxaran localitats numerades per a la sessió especial de la tarda.

Cinemes Select i Mundial

Salmeron, 175 :: Salmeron, 37

Selectes orquestrines

Avui: **Revista còmica; UNA AVENTURA DE HILARIO MARTINEZ,** pellícula feta a Gràcia i als voltants de Barcelona; **UN VUELO SOBRE LA TIENDA ROJA DEL GENERAL NOBILE, I LA HIEDRA,** per Leatrice Joy. Demà: **RENDICION,** per Ivan Mosjukine.

TRIOMF, MARINA I NOU

Avui, dissabte: **El circo, Rosa del mundo, Simona, Actualidades Gaumont.**

:-: CINEMES :-:

MONUMENTAL - PEDRO BOHEMIA - IRIS PARK

Avui, dissabte, programa escollit: la comèdia **SUEÑO DE AMOR,** per Viola Dana; l'emocionant film dramàtic **PRISIONEROS DE LA NIEVE,** per House Peters; la superproducció **LA ACROBATA,** per Dorothy Revier i Johnnie Walker; **Por cojer una mora,** còmica, i **Mochales es un pàjaro** (dibuixos animats). Demà, diumenge, matinal, a les 11, tarda i nit, estrenes: **EL PANTANO DE LA MUERTE,** per Virginia Brown i el gos **Rin-Tin-Tin** i **JUSTICIA,** per M. de La Motte.

CINEMA PARIS

Avinguda Portal de l'Angel, 11 i 13

TELEFON 14544

Orquestres Granados - Fesollas

Preferència, 1'00 :: General, 0'60

Avui, dissabte, tarda, a dos quarts de cinc. Nit, a dos quarts de deu. **ACTUALIDADES GAUMONT; UN CHOFER ARISTOCRATICO,** per George O'Hara; estrena de la colosal pellícula **SIERVOS,** drama intensíssim durant la Rússia imperial, creació de Mona Maris, Henry George i Harry Halm, i la còmica, **VESTIDO I SIN NOVIA.**

DIANA . ARGENTINA COMTAL . WALKYRIA ROYAL . EXCELSIOR

Avui, dissabte, grandiós programa: la pellícula **EL REY DE LA PRADERA,** extraordinària superjoia Universal, pel popular cavallista Hoot Gibson; **NEGOCIOS ARRIESGADOS,** sàtires de la vida social americana; la finíssima comèdia dramàtica, **LA ROSA DEL MUNDO,** per Patsy Ruth Miller. La còmica **Haciendo cine,** i la revista **Noticiario Fox núm. 23.** Demà, diumenge, matinal d'11 a 1, tarda, estrenes: **EL GIGANTE DE LOS MONTES,** i d'altres.

ARISTOCRÀTICS KURSAAL I SALÓ CATALUNYA

Orquestres: JOVER i TORRENTS

Els predilectes de famílies distingides

Avui, dissabte, tarda, a dos quarts de cinc, i nit, a dos quarts de deu

MAGNIFIC PROGRAMA

LOS TRES PAPAS

Finíssima i sentimental comèdia pertanyent al **Programa Empire Verdaguer**

Magistral interpretació de George Sidney, Claudette Colbert, Ford Sterling i Ben Lyon

La colossal superproducció "Paramount",

ROSA LA REVOLTOSA

magistral interpretació de Clara Bow i Reed Howes; completen el programa la cinta còmica de gran riure **AMOR EN AUTOMOVIL,** i **NOTICIARIO FOX VOL. 4 NUM. 26.** Dissabte i diumenge: **LOS TRES PAPAS** i **ROSA LA REVOLTOSA.** Dilluns, estrens: **UNA NOCHE SERRANA,** i d'altres.

CAPITOL CINEMA I COLISEUM

Orquestrines: SUSE - BLAI NET

Avui, dissabte, tarda i nit:

SANGRE ESCOCESA

grandiós film "Metro Goldwyn Mayer", magistralment interpretada pels asos de la pantalla

LILIAN GISH i NORMAN KERRY

EN ALAS DEL AMOR

comèdia "Universal", per Glen Tryon i Patsy Ruth Miller. Completen el programa **Ko-Ko, guerrero** i **Magazine Metro.** —Demà, diumenge, matinal d'11 a 1; tarda, a les 3'30, i a les 6 (especial), i nit: Ultimes projeccions de **Sangre escocesa** i **En alas del amor.**—Dilllluns, grans estrenes: **Al servicio de las damas,** per Adolphe Menjou, i **Mío es el mundo!**

ESPORTS

CAMP DE L'EUROPA

Campionat de Catalunya

Demà, diumenge, 30, a un quart de cinc:

SABADELL FUTBOL CLUB

C. D. EUROPA

Entrada, 2'10 pessetes.

BOXA avui, a les 10'15, al Bohemia (Ronda de Sant Antoni, cantonada a Casanoves)

TORNEIG AMATEUR

8 COMBATS - 4 del pes ploma i 4 del pes lleuger

1 PTA. ENTRADA GENERAL, 1 PTA.

Al Tibidabo! Al Tibidabo

Les primeres baixes de temperatura són les que ataquen més el pit: per això és necessari enfortir-lo i acostumar-lo als aires purs i secs que es respiren al Tibidabo, que són l'antídot contra els catarros d'hivern.

Avui, DISSABTE DE SETMANA ANGLESA, tarda i nit, programa de festes corresponents a la TEMPORADA DE TARDOR, amenitzats per una BANDA DE MUSICA. Funcionaran totes les atraccions: TALAIA, FERROCARRIL AERI, TREN DE MUNTANYA, MUSEU DE GUERRA, EXERCIT LLOVERA, i adhuc el GRAN AEROPLA, en el qual en menys de tres setmanes han volat milers de persones, a més de 500 metres d'altura. No deixeu de veure l'atracció que més èxit està assolint.

Abonaments en les taquilles fins de 10 passatges a preus reduïts.

FESTA MAJOR DE LA BARCELONETA

Avui, dissabte, i demà, diumenge, grandiós **BALL DE SOCIETAT** en el **GRAN CASINO DE SANT SEBASTIA,** a càrrec de la famosa Orquestrina Royal. Aquestes ballades es dediquen a benefici dels pobres de la barriada.

La sala de festes, ha estat cedida galantment pel senyor Sala, degut al seu fi benèfic.

La Casa Myrurgia, perfumarà el saló i obsequiarà totes les senyoretes que hi concorreran.

FONDA SIMON

MENJARS A LA CATALANA

SALO PER A BANQUETS

ESPARTERIA, 6-VIDRIERIA, 12

Telèfon 1378 A.

Cèdules - Passaports - Passatges

Documents de tota mena

Càrrecs públics :-: Tel. 17726

19-Porta Ferrissa-19

RADIO

SIGUEU PRACTICS!...

i aprofiteu l'ocasió que us ofereix LA RADIO INDUSTRIE BELGE, 85 Rue de Fiennes - Brusselles (Bèlgica), que a partir de 267 pessetes pot enviar-vos una magnífica installació completa i fins avui desconeguda que us permetrà entendre clarament els concerts de tot el món.

Escriviu-nos demanant-nos catàlegs.

Petits Anuncis Classificats

VENDES

CAIXES cabals ocasió, tot acer, des de 150 pessetes. Mallorca, número 125, interior.

COMPRES

Compro llibres i revistes

Música. J. Oliva, Quintana, 2 botiga.

LLOGUERS

Despatxos

per a llogar a la Pl. de Catalunya, n. 3, primer, des de ptes. 90 a 175, amb telèfon groom i ascensor. Raó: Pl. Catalunya, 3, primer, de 7 a 8 del vespre.

DIVERSOS

Malalties dels bronquis

Metge especialista DOMENECH I ROURA. Corts Catalanes, número 616.

MALALTIES DE LA PELL

Vies urinàries. Defectes sexuals. 606-914. Anàlisi de sang. Farré Pijoan, metge especialista. Rbla. Canaletes 11, 1er.

Fàbrica de Poductes Ceràmics

Rajeles de Velència articles de construcció

Casimir Vicens

Despatx: Tallers, 72

Telèfon A. 5099

Fàbrica: Carrer Bonavent (prop de la Travessera de Sans)

BARCELONA

—...Si, no, es per [illegible] blau el més plantat. D'ençà que anuncio a LA PUBLICITAT he guanyat vint quilos.